

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 12 } చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 4-వ తేది శుక్ర వారము } No 122
సంపుటము ౧౨ } శ్రీ కృష్ణనామ సంవత్సరము, భాద్రపదమాస బహుళ ద్వితీయ ౨ } సంచిక ౧౩౨

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది పంచభాష ఓటి చూచి కొనిన మోహముగలుగదు

అమృతాంజనము న కలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది



తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును



ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి జేహమున
కారోగ్యము కలిగించును నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు



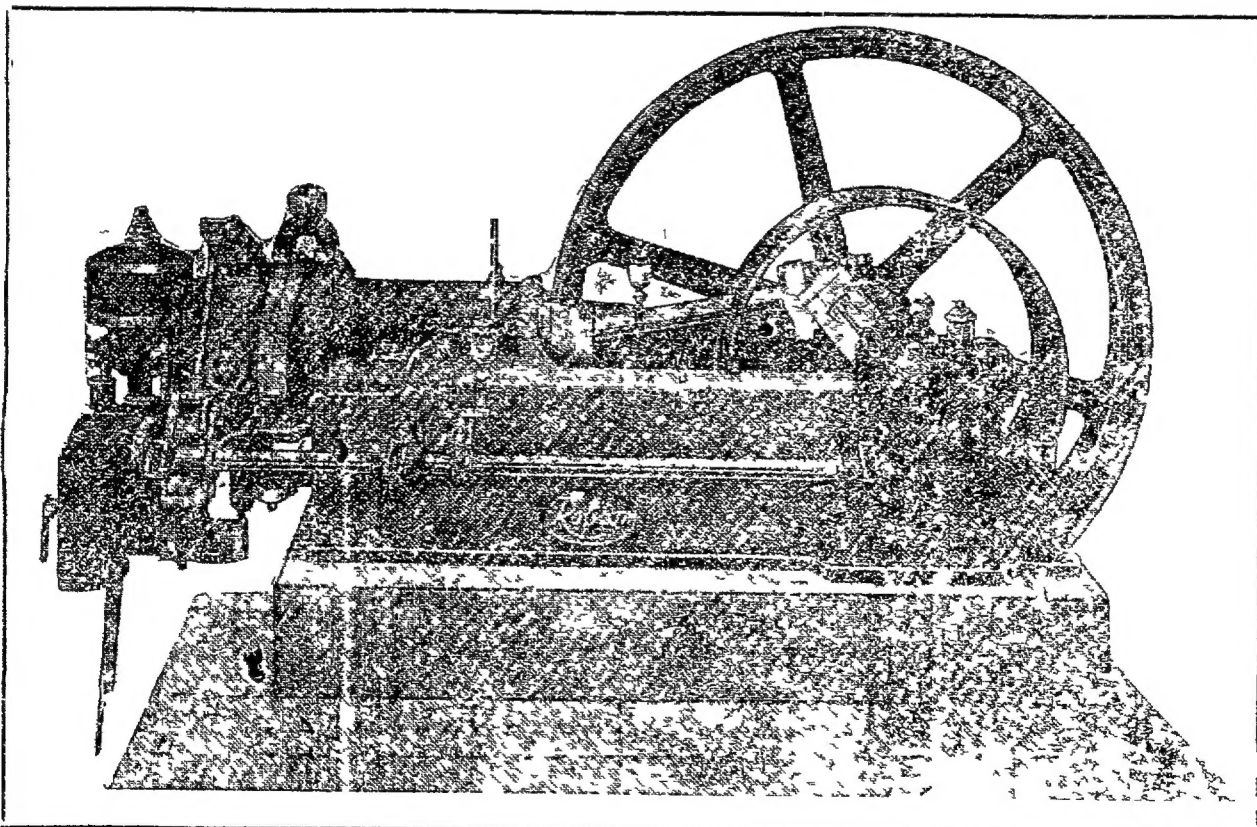
చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 109 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

The Best and Up-to-date Engine in the Market

“రాబ్ నె” లాంగువ్ట్రోక్ న్యూట్రెపు సెమిడీ సెల్ క్రూడ్ ఆయిలు యింజనులు

1880

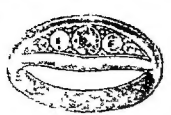


“లోడు లాగుటలో ప్రసిద్ధిచెందినవి ఎంత మట్టి క్రూడ్ ఆయిలుతోనైనను చక్కగా పనిచేయును ఆయిలు ౨ మా నెక్కువగ ఖర్చును
వేపరై జరును తరుచుగా క్లిష్ట చేసు నవసరములేదు ఇంజనులు భారీవిగానున్నా, సామాను ౧ 2౧ యిగాను,
తెంకరు అధికముగానున్న వుండుటచే చాలకాలము చక్కగా పనిచేయును. ఇంజను నడిపించుటకు విశేష న్యాయము అక్కర లేదు
సోల్ యేజంట్సు —

లండన్ ప్రేడింగు కంపెనీ, బెజవాడ (ఇండియా)

Telegrams “LAKSHMI” Bezwada

(అన్ని రకముల మిల్లుసామానులు డై రెక్టుగా యింప్రొట్ చేసి స్థావరముచువారు “రాబ్ నె” గ్యాస్ యింజనులు, సాంబూకున్న సోల్ యేజంట్సు)



బంగాల వెండినగలతో

ఏని కావలసినను మావద్ద సిద్ధముగా నున్నవి

మాకు చిన్నచి పెద్దచి అను న్యత్యాసము లేదు. కష్టము నులభింపజేయు భేదములేదు. పెద్దవాని వచ్చినను చిన్నవాని వచ్చినను భేదములేదు న్యత్యాసముండదు. ఎంతకాలము గడిచినను మాబిల్లుతో మీరు మావద్ద తీసిన నగలను తెచ్చిన అప్పుటి బజార్లవలెబట్టి వ్రేక విచ్చెనను అర్హులైన తృప్తికరముగా లేనిచో, మరియొక నగలు యిచ్చెదగా లేక వ్రేకము కావలసినను తిరిగి వాప సిచ్చెనను సవరణ బుగానకు సీమవెండికి పూచీరిచ్చెదగా. యింత తెలుపనే!

మా కాలాదారలకు తృప్తికలిగించుటయే మా ముఖ్య ఉద్దేశము 172 ఫుట్లగుల విచిత్రమైన క్యాటలాగు రు. 1-0-0

ఇదివరలో మా ప్రదర్శనశాలకు రానివారు ఒకదఫా రాగోరెదము.

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి, గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ

నగలవర్తకులు, 25, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు

రాజేశ్వరి బొర కృష్ణబుబ్బ

చర్మవ్యాధులకు వజ్రాయుధము

మైనపునకులు, అన్నిరకముల సబ్బులు మాడ దొరుకును. అన్ని స్థలములలో ఏజంట్లు కావలెను.

ఆర్. ఆర్. సోపు అండ్ క్యాండిల్ వర్క్స్. బెజవాడ.

ఆంధ్రపత్రిక చందాదారులకు మాత్రము

ఒక నెలవరకు మాత్రము

ఒకగోడకు తగిలించు గడియారమును, చేతిలో ధరించు 18 కారెటు రోల్డుగోల్డు వస్త్రగల గడియారము లోలుపట్టతో సహా ఒక నెలమాత్రము యిచ్చుచున్నాము.

యీ రెండును అయిదు సంవత్సరములు వరకు ఉత్తరవాదము. మిక్కిలి నిలువగలవి త్వరపడుతు. ఈ రెండును తెచ్చిన మరియొకతరువాత దొరుకుట దుర్లభము.

ప్రత్యేకముగ గోడకు తగిలించు మాడరక్త రెగులేటరు ధర రూ. 5-0-0
18 కారెటు వస్త్రగల చేతికీకట్టుకొను గడియారము 7-0-0

విలాసము:— కష్టను వాచికంపెనీ, తపాలుపెట్టె. 265 మదరాసు

క్రిర బలాత్కలము

మాత్రోగములకు ప్రజాయుధము వంటిది. మలబారుదేశమునుంచి ప్రఖ్యాతిని పొందినమందు. ఆంధ్రులు ఇదివరకు, అనుభవించి యెరుగని దగుటచేత శ్రీ ముక్త్యారాజుగారు బహుధనము వ్యయించి, తమ సంస్థానవైద్యులచే తయారుచేయించి అందరికి లభ్యమగునట్లు చేసినారు. ఈతైలము అన్ని వాతవ్యాధులను, బోగొట్టును, వశోవ్యాధిగలవారలకు, పిత్తప్రకృతిగలవారికి మిక్కిలి మంచిది. నరములకు జలమునుగలిపించి శరీరదార్ధ్యమును పెంపొందించును. చచ్చుబడిన శరీరము గలవారికి, సుఖవ్యాధులచే బాధపడి సంభోగశక్తి కోల్పోయినవారికి మంచిది. వాతరోగము అనేకమంది దీనిని నేపించి విముక్తులయినారు. మాయనుభవము, పాతవ్యాధులకు గంభీర వంగులేదని నమ్మకము గుదిరినది. డాక్టరు కోమనుగారుగూడ మెచ్చుకొన్నారనుటకు బట్టి దీని ప్రాశస్త్యము తెలియ ఇలదు. సంస్కారాధిక్యమునుబట్టి మాదువిధములుగా తయారుచేయబడినది. తాపాతునుబట్టి ఏదికావలసిన వారు దానిని అప్పించుకొనవచ్చును. శ్రమధము వాడువిధము మందుతో పంపబడును. ఇది వైద్యులనుసరే గాక లోభశక్తి పుచ్చుకొనుటకు తెపయోగించును. 7 సార్లు ఆన రిశ్రమైనది, 4 అవున్సులు 2-0-0. 21 సారి ఆన రిశ్రమయినది 4 అవున్సులు 5-0-0. 101 సారి నవ రిశ్రమయినది 1 అవున్సు 8-0-0 4 అవున్సులు 12-0-0 ఎక్కువగా తీసికొనువారికి కమీషను రేటు: పోస్టుఖర్చులు వేరు.

అడను:— మేనేజరు, ఆర్నర సాయనశాల, ముక్త్యాల, కృష్ణాజిల్లా.

వైరెక్సు | మలేరియా, ఇతర జ్వరములను

ఒక్కటియే తక్షణమే కుదుర్చును. దీనిని ఉపయోగించిన రోగులు ఆరోగ్యమును పుష్టిని గలిగియుండుటయే ఒక గొప్ప యోగ్యతాపత్రిక. ఇందుచేతనే వైరెక్సు లెక్కపెట్టుటకు వీలుకాంత మిక్కిలి అమితముగా విక్రయించబడుచున్నది.

ఇండీమియు రహస్యములేదు
దయచేసి, వాసిన యోగముకూడ తెలుపబడును

బుడ్డి 1 కి రూ. 0-13-0 మాత్రమే
వి. పి. ఖర్చులతో సహా రూ. 1-2-0.

1591

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

(4-9-25)

జవళిసరకులు

ఇరువదిగజముల "ఫిన్" ధరలు
కారికొమ్మలు—22 X 22 ముంగిసమార్కు (ఎ) రు 10-6 (బి) రు 11-12. సరాసరిరకము. రు 10-6.
కారికొమ్మలు—22 X 22 వేరు రకములు (బి) రు 11-2. సరాసరిరకము రు 10-2.
తెలుపుము—1708 రు 15-1; గ్లాస్ 9000 రు 15-8; ఎల్. ఎల్. 78 రు 11-4; ఇ. సి. 78 రు 11-12; 7578 రు 18-6; 9978 రు 11-4; 88-888 రు 16-4; డి. సి. 78 రు 11-8; 880 రు 11-2; 2908 రు 10-2; 8978 రు 11-4.
నూలు
40 నెంబరు, సీమ (5 పౌండ్ కట్టుకు) — ట్రాక్ రు 6-7; చలువ రు 7-12-6; పచ్చరంగు రు 10-5; పడవ రు 9-5-6; కాళి రు 9-12; సవరణ రు 9-8.
40 నెంబరు జాపాను (పదిపౌనుల కట్టుకు) — నత్తత్రము రు 18-0; భూగోళము రు 12-6-6; నీలవరణ రు 12-1.
60 నెంబరు సీమ (5 పౌనులకట్టుకు) — అడకతెర రు 19-8; నెమలి రు 19-10; "గేట్" రు 18-10; గొడ్డలి రు 11-9; గడ్డిబండ్లి రు 11-9; ఎద్దు గడియారము రు 11-7; సింహముపేటకాడు రు 11-6-6; పెనసలు రు 11-5-6.
60 నెంబరు జాపాను (పదిపౌనులకట్టుకు) — భూగోళము రు 18-5; నీలంచేత రు 18-6.
లోహములు
ఇనుము:—తొయిన చుట్టకమ్మిలు ఒక బార్లకు ధర రు 08;
ఇత్తడిరేకు:—ఇంగ్లీషు రు 270; జర్మను (డిట్మాన్) రు 265; రాగిరేకు రు 288;
టిన్ రేకు:—(90) మొదలు 95 వరకు ఉన్న కేన్ ఒకటికి రు 19;
కళాయిత్తడిరేకు:—24 "గేట్" 6" 7" 9" రు 15-0; 8" రు 15-4; 10" రు 15-4;
సిమెంట్
పీపాకు వెల:—గిల్డింగుహామ్ చెయ్యిచూర్ను రు 11-4; నార్స్ ఆవుచూర్ను రు 10-8; "బస్-టేర్" రు 10-12-0; జర్మని నెమలి రు 10-4; తాళముచెయ్యి రు 9-8
రంగులు
హౌస్ డెడెక్టర్ పీపాధర
అలిజైన్:—20% ఆవుచూర్ను రు 72; 20% నాల్గు గుట్టుములు రు 70;
"వైక్రామేట్ పాటామ్" హౌస్ డెడెక్టర్ ధర 88-4.
చక్కెర
జావాసిదముధరకు మూట ఒకటికి ధర రు 82-1.
నాయిదాధరలు:—నెట్టెంబరు రు 29-10; అక్టోబరు రు 29-10; నవంబరు రు 29-10; డిసెంబరు రు 29-10;
వేరుసెనగ పప్పులు
ఇంగ్లీషు పుట్టికి గిడ్డంగిధరలు:—"మిషిన్" రు 60, సావా రు 58,
ఆముదపుగింజలు
164 పౌనుల జస్తా గిడ్డంగివల రు 18-4;
వేరుసెనగనూనె
"గానుగ" రు 185; "క్రెస్" రు 181;
ఆముదము
రు 118; (క్రాసుధర)
పప్పును చేసిన తోలు రు 1 టికి
మొదలు వరకు
ఎద్దుతోలు 8 మొదలు 8 1/2 రతులు) రు 0 15 9 రు 1 0 0
" (మట్టువాడా) రు 1 1 0 రు 1 1 6
" బెంగుళూరు (8 మొదలు 8 1/2) రు 1 0 0 రు 1 0 7
" " (తేలిక పరకము) రు 1 1 9 రు 1 2 6
" (మట్టువాడా) రు 0 15 8 రు 0 15 9
" (విజయనగరం) రు 1 0 5 రు 1 0 9
" (వీలూరు) రు 1 0 9 రు 1 1 0
గేడతోలు రు 0 10 0 రు 0 10 8
గేడదూడతోలు రు 0 9 9 రు 1 1 0
ఆవుదూడతోలు రు 1 9 0 రు 1 10 0

శ్రీ బాలభారతి గ్రంథనిలయము, చాగల్మట్టి (కర్నూలుజిల్లా) దత్తమండలము

స్థాపితము) భాగ్యదారణ! ముఖ్యదేశము!! పరిశ్రమపోషణ!!! (1923

ఇందు ప్రతిరెండుమాసములకు మత, సాంఘిక, దేశీయ, పౌరాణిక అపరాధపరిశోధక, నవలలు, రసవంతములగు నాటకములు, శ్రేష్ఠతములగు పద్యకావ్యములు నొకటివంటి ప్రకటింతుము చందాదార్లుగా చేరగోరువారు ప్రతివేతరుసుము రు 0-8-0 చెల్లించి రుద్రపాంచలెను. ప్రతి రెండుమాసములకు వెలువడు గ్రంథము తప్పక తీసుకొనవలయును. ఇతరులకు చందాదారులకు వెల తగ్గించి యివ్వబడును. ముందు వెలువడిన గ్రంథములు కొన నక్కరలేదు. వలయునన్నచో తగ్గింపువెలకు వాటినిపూడా పంపబడును. చిరునామా మరీనవెంటనే మాకు తెలుపవలయును.

ఇందు వెలువడిన గ్రంథములు - ప్రథమరత్నము తృతీయరత్నము మనోరమా విజయము మండిత్రాతక నాటకము) ప్రథమ కుసుమము గండికోట (గీతము)

అంద్రభాషయం దిక్షురజ్ఞానముకల ప్రతిమానపురుషు చదువతగిన యద్భుతకథ. సునర్ణకేసరికై చంపకమాలయును, కృష్ణసేనునకై చంద్రమల్లుడును, పన్నెడి పుపాయములును, పడెడిపాట్లును. సవర్ణించెడి సాహసకార్యములును, తుట్టుతుడకు సువర్ణకేసరి కృష్ణసేనుల సమాగమమును, సాంతముగా చదివిన వారల హృదయ ముప్పొంగి మేను పులకరించి ఆనందభావముల విడువకమానరు. సందర్భానుసారముగా పెక్కు సాంఘిక విషయములు చర్చింపబడినవి వెయ్యేల! చదువ వెుదలిడిన అంత్యమగువరకు విడువను మనుసువుట్టుడు. వెల:- చందాదారులకు 0-12-0, ఇతరులకు 1-0-0. పోస్టేజీ వేరు.

ద్వితీయరత్నము కలియుగ దర్పణము (నాటకము) చతుర్థరత్నము మేవాడు పతనము (చరిత్రాత్మక నాటకము)

సుప్రసిద్ధ కవిశేఖరుడగు బాబు ద్వితీయద్రావిడరాము గారి వంగభాషా రూపకానువాదము మాస్సిచే బోషింపబడిన కరుణరసమును గోవింద సింహస్వామిచే వన్నె కెక్కిన డ్రాత్ర రసమును, మహాబల్ భానుని పట్టదలయును చదివెయే తీరవలయును. మొగత్ నేనాధిపతియగు హిదాయత్ భానుని పిరికి చేష్టలు చదువ పాఠకుల కదుపుచు నవ్వించును సత్వవతి సమ రోత్సాహమును చదువునపుడు ఎట్టి పిరికివానికైనను డ్రాత్రరస ముప్పొంగును. పృథ్వీమయులక-పద్యములు అవ్యతోపమలగు గేయములు సాహిత్యభూషిత గద్యములు ప్రదర్శనానుమాలము. అనువాదముల శ్రీ పాలపర్తి నూర్యనారాయణగారు సుప్రసిద్ధ హిందీ వంగభాషా వికారదులగు శ్రీ జంధ్యాల శివన్నకాస్త్రి గారిచే తీరిక వ్రాయబడినది. చందాదారులకు కాలికొల్లెండు రు 1-0 0 యితరులకు రు 1-8-0 సాదా ప్రతి రు 1-4-0

వలయువారు:-యం. రామసుబ్బయ్యశ్రేష్ఠి, ప్రెసిడెంటు, శ్రీ బాలభారత గ్రంథనిలయము చాగల్మట్టి, కర్నూలుజిల్లా

హైకోర్టు జడ్జి పై కేసు కలకత్తాకార్పొరేషను సబ్ యిక్సెక్టరు దెచ్చెను ప్రధానకార్యనిర్వాహకాధికారి స్టేటుమెంటు కలకత్తా, సెప్టెంబరు 2:-కలకత్తా హైకోర్టు న్యాయ మూర్తియగు ఆర్థురపేజిగారు కార్పొరేషను సబ్ యిక్సెక్టరు గారిని గొట్టెనను నేరారోపణవిషయమై శోభి కార్పొరేషను నమాణేకేసుందు చేయబడిన ప్రశ్నలపై యాదీక్షన ప్రకటింప బడిన స్టేటు మెంటు ను ప్రధానకార్యనిర్వాహకాధికారి గావించెను:- "తోట రెడుపుటకుగాను కార్పొరేషనుసప్లయచేయుచున్న వడపోయని నీరును ఆపు చేయవలసినదనియు, బాకీ చెల్లించ నందున తన్ను కార్పొరేషను అట్లు చేయవలసినదియు నీటికాళి సబ్ యిక్సెక్టరు గౌరవనీయులగు న్యాయమూర్తి పేజిగారితో దెచ్చి తన్ను ఆయన గొట్టెనని గత తీర్మానమునాడు విభిత్ పూర్వకమగు రిపోర్టుకు సబ్ యిక్సెక్టరు నా కంపెను. ఈ విషయము తగినంత ఉపద్రవకరమైనదనియొకకార్పొరేషనుఉద్యోగులు వారి వారి విధులను సెరవేర్చుటయందు సంరక్షింపబడవల యు ననియు నేను యెంచి వెంటనే అర్జునుకు చర్య ఉద్యోగి అవలంబించుటకు ఉత్తరువు గావించితిని."

ఆలిపురం పోలీసు మేజిస్ట్రేటుయెదుట ఫీర్యాదుదాఖలు చేయబడినది యీ విషయమై వేయబడిన ప్రశ్నకు జవాబు ప్రధాన కార్యనిర్వాహకాధికారి యిచ్చెను. ఫీర్యాదీ తనకేసును రుజువుచేసికొనవలసినదని 10-వ తేదీకి కోర్టువాదవాదువాదేసిరి. (అ. ప్రె.)

మహారాష్ట్రుల ఔన్నత్యము డాక్టరు పరంజిగారి ఉపన్యాసము పన్నుల విచారణసంఘపు సభ్యులగు డాక్టరు పరంజి గారు బెంగళూరు మహారాష్ట్ర సంఘమువారి యాజమాన్యమున 'మహారాష్ట్రుల ఔన్నత్యము' అను విషయమై కడచిన ఆదివార ము సాయంకాల మువన్యసించిరి.

మహారాష్ట్రులు మైసూరు రాష్ట్రమున నృద్ధిచెందు తమ జాతీయతను కాపాడుకొనుచున్నందులకు పరంజిగారు సంతోషించిరి. స్వదేశము వదిలి పరరాష్ట్రములందున్నను జాతి వ్యక్తిత్వమును కాపాడుకొనుచుండుట ధర్మమనియు మహారాష్ట్రులు తమ ప్రాచీన వాఙ్మయమును, చరిత్రను, నాగరికతను ఎన్నిటికిని మరుగరాదనియు, భారత మహానాయకులగు రాన డే లిలకు గోకలే మున్నగువారు మహారాష్ట్రులనియు చెప్పిరి. మహారాష్ట్రుల ప్రాచీన ఔన్నత్యమును దృష్టియందుంచుకొని తమసంఘమునకు అగౌరవము ఆప్రతిష్ఠ వీర్యహీని విధమున ప్రతి మహారాష్ట్రుడును తమ ధర్మములను నిర్వహించుచుండ వలయు నని డాక్టరు పరంజిగారు చెప్పిరి.

సంఘపు కార్యదర్శియగు బాబురావు జోషిగారు బెంగళూరునందు ఈసంఘమువారు చేయుచున్న పనిని వివరించిరి. బరోడా మహారాణిగారు ఈసంఘమునకు గొప్ప విరాళమిచ్చి నట్లుగ తెలిపిరి. (స్వకీయవిలేఖరి.)

మదనకామేశ్వరిలేహ్యము బల హి ను ల పా లి టి కల్పవృక్షము-మేహము. నిక్కాక, నిస్సత్తును, శుక్లనష్టము అతిమూత్రము మొదలగు, వాచిని హరించి మంచి బలమును, వీర్యవృద్ధిని సంభోగ శక్తిని, సంతానప్రాప్తినిగలిగించువరప్రసాదము. రెండువట్టిలు చాలును. 20 తులముల డెబ్బీ రు 1-4-0 పాలనుగంధి లేహ్యము-రక్తశుద్ధికి శ్రేష్ఠమయ్యెడి. సనామేహము, మేహపాడలు, మచ్చలు, ఇతరచర్మరోగములు క్షీణకావ్యము, మొదలగువాటిని హరించును. 4 డెబ్బీలు యౌగం. 20 తుల డెబ్బీ రు. 1-4-0; వి. పి. ఖర్చులు వేరు. పి. పి. పి. అండు కో, ఆయుర్వేదసమాజం పెరిడేపి. (నెల్లూరు)

బాలగ్రాను చిక్కులు మ్యాసిడోనియాపై దండెత్తవచ్చును ఏడెన్ను, ఆగస్టు 30:-గ్రతుబల్లరు పరిస్థితులు మరీంతే బిగిసినవి. దానికి కారణము గ్రీకు కాన్సులును చేగోళముతో కొట్టి జంపుటకు ప్రయత్నించుటయువ్యర్థప్రయత్నంగలుగుటయే సోఫియలోనున్న గ్రీకువంత్రి దీనినిగూర్చి ఆసహ్యతనిజూపెను. బగ్లేరి గూవారు మ్యాసిడోనియాపై దండెత్తవలెననుచున్నారు. మ్యాసిడోనియాలోనున్న స్వల్పసంఖ్యాకుల విషయమై జాతి సమితివారు మరల చర్చించుటకు ఇల్లు దలబెట్టిరట.

వేనిజిలాస్ జనుకటి వేనిజిలాస్ పక్షము తరపున నాయకత్వమును వహించుటకు బోవుచున్నారనుట నిజముగాదని ఆతనిమిత్రులు వెలుపుచున్నారు.

బందరులో జయగబోవు ఆంధ్రమహాసభకు కాకి కృష్ణా చారులవారిని అగ్రాసనాధిపతిగ నియమించుట శ్రేయమని యొకరు వ్రాయుచున్నారు.

నిజంట్లు కావలెను తలనొప్పి, యిక్షుప్లయంజా, చేయ కాలు పట్టుకొనుట, పంటెనొప్పి మొదలగువ్యాధులను ఒకక్షణములో పోగొట్టుగల ఖ్యాతిజేందిన "జామాతైలమునకు" సమమును ముందు వేరేది యు లేదు. చాల యోగ్యతాపత్రములకు సాంక్షియమైనది. బు డ్డి 1, కి ఆకాటు 6 యిచ్చి ఉపయోగించి జూచును.

అమర్ చెందు, శోభాచెందు యింగ్లీషుమందు పలనరకు సల్ఫూరిక్, నైట్రిక్, మొరాటిక్ ఆసిడ్లు, వ్యాపారస్థులు, నెం. 63 వైసప్పనాయునివీధి, మదరాసు,

ధర్మామీటర్లు చౌకయైనవి అర్జునిమమలలో అసాధ్యురొగములందు శరీరవేడిని జ్వరములను కొలచు అద్భుతయంత్రము. ఇది ప్రతియింట నుండ తగినది. వైద్యులు వైద్యపత్రికలు మెచ్చుకొని సర్టిఫికేట్లిచ్చి యున్నారు. మేము డ్రెస్సుగా సీనునుంచి తెప్పించి చౌకగా విక్రయించుచున్నాము. నెలొఖరునరకే ఈధర్మము. మేలురకం ధర్మామీటరు 2-5-0. డజను 22-0-0. వి. పి. ఖర్చువేరు. విశ్వభారతి అండు కో 45 బందరువీధి మద్రాసు.

పలహారానంతరము

సర్ పురుషో త్తమదాసుగారు

సర్ పురుషో త్తమదానుగారు—మన ద్వారమలయొద్ద

పభ క్రము విరోధబావము

అచ్చిది ఈ సమయము బట్టి ప్రభుత్వవిధానము విదేశసారాయ
ములపట్ల దేశమునాయములపట్లకూడ చాల ప్రశంసయముగ
ఉచ్చిది కావున సాదాయాధి క్రియను నూచించుట ప్రతిపద
మునకు బలంముగాదు సభలో మాట్లాడినవా రెవరును వది
యిచ్చుగారి ప్రధానప్రతిపాదన నంగీకరించు వటులైదు సం
వత్సర నిషేధము త్రోసివేయబడుటగినదే ప్రస్తుతభారత దేశా
వత్స ననుసరించియు, సంపూర్ణ నిషేధము న్యాయముకాదు
దాని వెనుక నంగీకరింప వదలివేయ గోరెవరు అంతమాత్రమున
వకరీవేయక సంబర్హములను గ్రహించి సభ్యులు చేయగలసిన
పునిసి చెయవలయును,

సైనికవైద్యోద్యోగులు నేర్పు పద్ధతి

డా॥ వత్సగారు

దత్తా గారు క్రేక మగు యువ న్యాయమున బలపఱచుచు పై
నికసరి స్థపియ్యమయి యేసంఘము నూచనలను గూడ నాద
రణయందుంచుట లేదనియు నీసంఘము నూచనలే యింక నను
లలోనికి రాలేదనియు నాక్షేపించి ఇందులోని రహస్య
మేషన భారతి మంత్రి, భారతి ప్రభుత్వము
మంత్రమే ప్రతికూలముగ నుండుటగా కృతార్థిక
సంఘము లన్నిటికంటెను బలకరమగు అంగ వైద్యసంఘము
ప్రతికూలముగ నున్నది అట్టిసందర్భములలో భారతీయును
వెనుక బెట్టుచున్నా రనుకొనుదానిలా వింతయెను లేనియెడల

ప్రభుత్వ సమాధానము

భారతీయల ప్రాతినిధ్య మాయవ్యోగములందు లేదనుట
చాలతప్పు లెక్కలను బరికించినచో నది కాననగును కలెక్టర
పరీక్షలకు దీనికి సామ్యము దేగూడదు ఏలన నది విజ్ఞానపరీక్ష.
ఇది సాంకేతిక విజ్ఞానపరీక్ష విషయమందలి కష్టములను వృద్ధి
చెయు నుద్దేశముతో దెలుపుటలేదు కాని జాగ్రత్తగా నాలో
చింపఁ గోరుదున్నాననిరి

సిమ్మలు శివస్వామయ్యగారు భారతీయులు కోరినది తప్పక యీయదగినదే యనియు, కోరిక యత్యల్పమనియు, బద్దె నుగారు నిర్మోగమాటముగ సంగతులను విశేషముగ దెలిపినందుల కెంతయుఁ గృతజ్ఞులమనియు, ప్రభుత్వము భారతీయులనుగూడ చాలమంది నీయాద్యోగములందు జేర్చుకొందురని యూహించుచున్నాననియు, రెండుదేశములందును పరీక్షలు జరుపుట వీలు కానది కాదనియు, కావలసినచో పరీక్షలు కఠినముగ నుంచవచ్చుననియు, భారతీ యోద్యోగుల నొకటి రెండువత్సరము లొంగ్గదేశమునకు బంపి తరిఫీదు చేయువచ్చుననియు దెలిపి బలపఱచిరి

పిమ్మట కర్నూలు నీడ్ల ముగారు మాట్లాడుచు పరీక్షల నుంచి యుద్యోగిల నేర్పుట తమకు నిష్పక్షేయనియు, కాని ఐ యమ్ యస్ సంస్థగల చిక్కులు గ్రహింపఁదగుననియు, కొద్దిదినములవరకది యుండునా యూడునా యని యోచింపఁ దుండెననియు, పరీక్షలులేని సమయమున వైద్యోద్యోగిలను నిర్ణయించుటయం దతి జాగ్రత పోషింపఁబడెననియు, పరీక్షల నుండుట మంచిదేదనియు నేలన ప్రస్తుతము మన స్థితి యెటు లున్నదో తెలియుననిరి పరీక్షలు చెండువోటులందుండుట న్యాయముగాదనిరి (భారతదేశముననే యుంచుదని హుమాలూ నైప్రూగారి సూచన) ఐ యమ్ యస్ యు న్యోగము లన్నియు నొక్కచోట నుండియే యేర్పడాలను భారతేశముందు పరీక్షనుంచుచో నిర్బట చాల తేలికయని యూహించుట దానివలన నింతవఱ కా యుద్యోగిలందు భార తీయులను నాంశ్లేయులకు నుండు యైకమత్య భావము చెడినచెడ నవచ్చును 1926 నుండియే యీపరీక్ష లిచట జరుగగోరు మన్నది భారతీయోద్యోగులొంగదేశముందు కొంతకాలము పని నేర్పుకొనినగాని లాభముండ నేరదని నాయశ్చిప్రాయము కాన నీ తీర్మానమును బలపఱిపఁజూచు కున్నాననిరి

పిమ్మట లాభేరిగారు మహాధానమిచ్చుచు నాంశ్లేయల
నన్న నట్టిపరిక్షలందు భారతీయు లెక్కువ మెప్పును బడయ
నన్నుననిరి బలైనుగారు చివర మాట్లాడుచు చర్చయొక్క సా
రాంశము భారతమంత్రానికి బంపినచో సమాధాన మేదైన వచ్చు
నని యూహించుచున్నారా యని యడిగిరి (నవ్వరి)

తుదకు తీర్మానము 55 అనుకూలురు 42 ప్రతికూలురు
 కనుటచే లాభోగిగారి ప్రతిపాదన మంగీకరింపబడెను.
 సభ రేపు మఱియు గూడును. (అ. 1 కె.)

భారతశాసనసభ

పునస్సంధానవయోనిర్ణయశాసన ముమోదింపబడెను

బాగ్మతరగతుల నేర్పటచు బిల్లుపై చర్చ

వర్తకమునకు ప్రభుత్వముజూపు అలక్ష్యభావము

శాసనసభ్యుల దుష్ప్రవర్తనల నణచుబిల్లుపై చర్చ

సిమ్లా, సెప్టెంబరు 8 - చాలవఱకు వివాదాంశములే లేకటి సభా కార్యక్రమమందున్నది పునస్సంధాన వయోనిర్ణయముపై యొకను చర్చించుట, బాగ్మతరగతుల నేర్పటచు బిల్లు రెండవమారు మూడవమారు సభయందుంచుట, సమద్రము మీద పోవు సామానులకు సంబంధించు బిల్లు, శాసనసభలందు దుష్ప్రవర్తనకు సంబంధించిన బిల్లు, క్రిమినలు ప్రాసీజరుకోడ్కు సవరణబిల్లు, ప్రావిడెంటు నిధి బిల్లు నల్లమందు బిల్లును కార్యక్రమమందు గలవు

సిమ్లా దేశీయసభ్యుడు లక్ష్మీనారాయణుడు ప్రభుత్వముతరపున టారిఫుసంఘమువారి నివేదికనుబందలి యొక్క, కాగితము పరిశ్రమలపై సూచనలను తీర్మానములను బ్రతిపాదించు తురని, ఉక్కుపరిశ్రమపై తీర్మానము టన్నుకిదివఱలో నిచ్చు నట్లు రు 18 ల ముజరాగాక, రు 12 లు మాత్రమే యొక ముందిచ్చునట్లును, ము.రా.మొత్తము సంఘము సూచించినట్లు 90 లక్షలుగాక 60 లక్షలుమాత్రమే యిచ్చుటకును ప్రతిపాదించుచున్నది తీర్మానములందు 1926 వ మార్చి యాఖరుకు ముజరామొత్తము 18½ లక్షలకు మించకూడదనియు, 1928 వ మార్చి యాఖరుకు 41½ లక్షలు మించకూడదనియుగూడ నిశ్చయించుచున్నది ఇక కాగితముల పరిశ్రమవిషయము 1932 మార్చి 31 వ తేదీ వఱకు విదేశములనుండి దిగుమతియగు కాగితములపై పానుకు ఒకయకాచొప్పున రక్షణసుంకముంచి స్వదేశపరిశ్రమను ప్రోత్సహించుటకు ప్రభుత్వము తీర్మానమును బ్రతిపాదించును ఈ తీర్మానము సభయందంగీరించుచో వెంటనే దాని నములలోనికి తెచ్చు మఱియొక బిల్లుగూడ ప్రతిపాదించబడునని ముద్దుగునగారు తెలిపిరి

ప్రశ్నోత్తరములు

సర్వరజ్జీఖానుగారికి సమాధానమిచ్చుచు రైల్వేయందు బాడుగలను నిర్ణయించుసంఘము నేర్పటచుటగుర్చి యొకను నిర్ణయమునకు రాదనియు, నాసమాచారము భారత వంశికి వ్రాయబడెననియు, సమాధానమున కెదురుచూచుచున్నామనియు సర్ చార్లెసు యిన్నీ గుగారు సమాధానమిచ్చిరి

కలెక్టర్ పరీక్షలకు జరుపవలసినదానియందు మార్పులేమైనా జేయుదురా యని రంగయ్యగారుడిగిరి ప్రస్తుత మట్టి యలోచన లేదనియు, వీలగుచుండు పబ్లికర్యసుసంఘ మేర్పటుప జడను వారు చర్చించువిషయములలో నీ సంబంధముగ విషయములుగూడ నున్నవి కావున వా రాలోచించెదరని సర్ అలెగ్జాండరు మడ్డిమనుగారు నుడిపిరి (అ.ప్రె.)

సంయుక్త పరగణాల ప్రభుత్వము తమప్రధాన ఛాన్సుమును లోక్కు మార్పుటనుగూర్చి కేంద్రప్రభుత్వ ముత్తరప్రభుత్వములకు గావించిరి అట్లు మార్పురను వార్తయందెట్టి సత్యము లేదనియు, నాప్రశంసయే లేదనియు రాష్ట్రప్రభుత్వము తెలిపిరి సర్ అలెగ్జాండరు మడ్డిమనుగారు గయాప్రసాదసింగుగారికి సమాధానమిచ్చిరి ప్రభుత్వమున కీ విషయమున విజ్ఞప్తి నంపినవారి కదే సమాధానమియ్యబడినదనియు, నాలోకి నిచ్చుట సభ్యులకు ప్రదర్శించుటవలన ఫలిత మేమియు నుండనేరదనియు గూడ దేశీయసభ్యుడు చెప్పెను

సుమారు నూరుప్రశ్నలడుగబడినవి, చాలవఱ కిదివఱ కడిగినదానికంటె వేయియైనవి కొన్నిప్రశ్నలు గుమాస్తాల యుద్యోగముల నిర్ణయమునకు వంతులనిర్ణయమునకు సంబంధించినవై యున్నవి అందులో కొన్నివర్ణప్రాతినిధ్యమునకు సంబంధించియున్నవి సర్ అల్బర్ట్ కరూముగారు ప్రభుత్వము వర్ణప్రాతినిధ్యమును నిర్ణయించుసంఖ్యలను చెలుపుచున్నారా లేక వాటివఱకులలోబెట్టి యల్పసంఖ్యకుల నుద్ధరించుచున్నారా యని యడిగి జ్ఞేకెట్టుగారు సమాధానమిచ్చుచు ప్రభుత్వము వివిధ సంస్థలందు నుద్యోగము లిచ్చునపుడు వివిధజాతుల ప్రాతినిధ్యమును గమనించుచు జేయుచున్నారనిరి,

గయాప్రసాదసింగుగారు - ఒక్కటివోరైన నాకుగిను ఖింపుటలేదు. (నవ్వు)

సిమ్లా లాలాదునిచందుగారు రైల్వే పట్టాభివృద్ధి కంట్రాక్టును గురించి ప్రశ్నించిరి ఆ కంట్రాక్టులో టెండింగు కంపెనీవారికి ప్రజల ధనమునుండి 50 లక్షల లాభము వచ్చినట్లు చెబుకొనిరి ఇందుకు గారణ మేమన పశ్చిమోత్తరపు రైల్వేవారి కంపెనీమాత్రమే కంట్రాక్టు జేయుపద్ధతి పైని స్టేషన్ల కొనిరి అప్పుడు సర్ చార్లెసు యిన్నీ గుగారు కంట్రాక్టు జరిగిన పందర్భముల నన్నిటిని వివరించి, దానిని గురించి నిజమును పందర్భములను చెల్పు కాగితములను సభ్యులయెదుట నుంచి దునిచందుగారిని వాటి నన్నిటిని జదివి బోధపఱచుకొని సిమ్లా ముఖల ప్రశ్నింపగోరిరి

సిమ్లా సర్ అలెగ్జాండరు మడ్డిమనుగారు వచ్చేవారపు కార్యక్రమమును బ్రకటించిరి సంస్కరణములపై చర్చ 7, 8 వ తేదీలందు జరుగను 10 వ తేదీని యొక్క, కాగితపు పరిశ్రమలకు సంబంధించిన తీర్మానములు చర్చింపబడును రైల్వేకంట్రాక్టులు, జమాఖర్చు పరిశీలనమునుగూర్చి సిమ్లాగారు ప్రతిపాదించు తీర్మానముల నాలోచించుట, స్టేటుకొన్నింటిను దామోదింపబడిన బిల్లుల నామోదింపుట, కాలదోషము బిల్లుపై యుపసంఘనివేదిక నాలోచించి బిల్లు నంగీకరించుట మొదలగునవి గూడ వచ్చేవారము కార్యక్రమమందున్నవి

పునస్సంధాన వయోనిర్ణయ శాసనము

సిమ్లా డా॥ దత్తాగారు పునస్సంధాన వయోనిర్ణయ శాసనమందు సూచించిన పదమూడు సంవత్సరములకు వివాహిలగు కన్యల విషయమున 14 సం॥ లుగా మార్పుగోరుచు సవరణ ప్రతిపాదించిరి ఈసవరణకు గారణ మేమనగా దేశీయుల యాలోగ్యాభివృద్ధికి యిది డా॥ దత్తాగారు నుడిపిరి కలకత్తా యందలి శిశువుల యనాలోగ్యత, శిష్టసభవారు తప్పక ప్రతివానికి పైనిశిక్షణ ముండితీరవలయునని నిశ్చయించిన దానిని గమనింపవలయునని దత్తాగారు కోరిరి కాని యిట్టి యబలులు పైనిశిక్షణ నందినను లాభములేదని భయముచున్నది ఈ యబలత్వమునకు గారణము పిన్నవయస్కునందు పెండ్లి నేయుటయే, దీనికి సరియగు నివారణోపాయము పునస్సంధాన వయస్కును హెచ్చించుటయే స్త్రీలయందు విజ్ఞానాభివృద్ధి లేక పోవుట యొక మహాసర్థకము దేశీయసభ్యుడు నే కాపిన విషయములందు సంపూర్ణముగ పరీక్ష గావించెద ననుచో సవరా నుపసంహరించు కొందుననిరి

దేశీయసభ్యుడు లేచి నే జేయునదియిది "స్థానిక ప్రభుత్వములసంస్థలను నిచ్చుటనుండి యుత్తరప్రభుత్వముల ద్వారా డా॥ గౌరుగారు సూచించిన యవివాహితల వయస్సు 15 సం॥ లుగా నుంచుటనుగూర్చి విచారించెదను "

సిమ్లా కెప్టెను హీరాసింగు సభ్యుల కానందమును గలుగజేయునట్లు నేక యితిహాసములను జెప్పి, పునస్సంధానవయస్కును హెచ్చించిన భారతదేశమును పైనినాయకుల దయంపరనియు, నట్టి సంస్కరణము ప్రారంభించనిచో యిదివఱకు నలనే యికమందుకూడ పైన్యమునకు కొన్ని జాతులనుండియే మనుష్యులు రావలసి యుండుననియు, జాతీయసౌఖ్యమును, వంగ, మదరాసురాష్ట్రముల ఛాందసప్రాప్యము లడ్డిరిగదా యని సభవారు వెనుదియ గూడవనియు ప్రబోధించిరి

దత్తాగారు మదకు సవరణ నుపసంహరించుకొనిరి సిమ్లా గౌరుగారు తమ సవరణ నుపసంహరించి మాట్లాడుచుండగా దేశీయసభ్యుడు లేచి గౌరుగారు తమ సవరణను బ్రతిపాదించుచో నావాగ్దానము నుపసంహరించు కొందునని చెదరించిరి వెంటనే గౌరుగారు రుపసంహరించుకొనిరి

సిమ్లా దొరస్వామి అయ్యంగారి శాసనముక్రింద శిక్షితుడు భర్తకొక్కజూలూనాయుండిన చాలునని సవరణ ప్రతిపాదించిరి దేశీయసభ్యుడు సమాధాన మిచ్చుచు నత్యాచార మొనర్చుట మహాదోషములం దొకటియనియు, నిప్పటికే భర్తలకు చాల యుదారత జూపబడినదియు చెలిపిరి దొరస్వామి అయ్యంగారి సవరణ 64 వ్యతిరేకులు 29 అనుకూలురు నగుటచే నోడిపోయెను

సిమ్లా యమ్ క ఆచార్యగారు భర్తలేకొరమానము లకంటె నెక్కువ శిక్షయుండగూడదను సవరణ ప్రతిపాదించిరి కాని యదియు 59 వ్యతిరేకులు 37 అనుకూలురు నగుటచే నోడిపోయెను

బిల్లునందు యంశము లన్నియు సంగీ రింపబడెను కావున బిల్లునంత నంగీరింపఁ గోరిరి

రంగాచార్యులు గారు మాటలాడుచు, తాను ౨౦ S చారపరాయణులు కావనియు, సభివృద్ధిరమము ప్రజాభిప్రాయము బిల్లువలన స్పష్టపరిపఱచెనను, ఈశాసనము నంగీకరింప నిశ్చయించక, పూర్వార్థములనే యాశ్రయించు జాతులు కపకారము గావించకూడదనిరి బిల్లువలన ఛాందసుల కెట్టియపాయము కాలగూడదనిరి ఈబిల్లు నామోదించిరి

రామ అయ్యంగారు మాట్లాడుచు భర్తలను పదమును దీసివేయుటకు ముఖల గోరిరి

కెల్కారుగారు మాట్లాడుచు తాను ఛాందసుడుగాని, వెనక ముందు లరయని సంస్కరణుగాని గాదనిరి కాని శిక్షలకు దగ్గించు సవరణ లనుకూలముగ నుండనను, మొత్తముమీద బిల్లు నామోదింతుననిరి

అప్పుడు ఛాందసులకు శిక్షి తదనంతరము కెల్కారుగారు ముఖల మాట్లాడుచు నిజము సామరస్యము నేర్పజుచు చో వివాహవయస్సు, పునస్సంధానవయస్సు నొకటి గాలయననిరి 1881 లో చేయబడిన శాసనమందలి యభిప్రాయములకు వ్యతిరేకముగాక, ప్రాతినిధ్యాభావమే దానియందనవ్యాతను గలుగజేసినని

బెల్వీ గారు

బెల్వీగారు సుమారు 20 నిమిషములు మాట్లాడిరి బిల్లును తీవ్రముగ నాక్షేపించిరి మూఢులగు లక్షలకొనిది ప్రజలను మోసగించి శాసనమును జేయుటచే యెప్పుడో యొప్పుడు కాంతిభంగము కలుగునీతికూడ నేర్పడునని ప్రభుత్వము గవనింతురు గాక సంస్కరణములను గూర్చి మాట్లాడుటకే సభ కెట్టి యధికారముగలదో తెలియకున్నదనిరి (సభ్యులి కుంచుడిని యనేకవంది కేకలుజేసిరి) తర్వాతయమన బెల్వీగారు వణింత యుక్తేకతో యిబిల్లు నాకు చాల ప్రాముఖ్యమైనది ఇతర సభ్యులు బెచ్చు తీర్మానములు నాకు కానైనను గావనిరి

అమరనాథ డబ్ల్యుగారుకూడ తీవ్రముగ నాక్షేపించిరి ఈసభకు సంఘసంస్కరణ శాసనములు చేయుటకుగాక, పరిపాలనాభివృద్ధికరములగు శాసనములను జేయుటకువచ్చితిమనిరి

సిమ్లా సర్ అలెగ్జాండరు మడ్డిమనుగారు మాట్లాడుచు ప్రతికూలాభిప్రాయము గమనింపబడినది రంగాచార్యులుగారు నుడివినటులు ప్రభుత్వము విశేషజ్ఞుల యభిప్రాయము ననుసరించుచున్నది కాని యిప్పటి యర్హతల నీవిషయమున చాల శ్రద్ధవహించవలసినట్లు బోధపడుచున్నదనిరి

తీర్మానము స మృ తి కుంచి యంగీరింపబడెనని యధ్యక్షుడు చెలిపెను 84 అనుమాలురు 15 వ్యతిరేకులు

బాగ్మతరగతుల నేర్పరుచు బిల్లు

బాగ్మసంఘమువారి సూచనలప్రకారము తరగతుల నేర్పజుచు సూచన నంగీరించుబిల్లు సర్ చార్లెసు యిన్నీ గుగారు ప్రతిపాదించిరి బాగ్మసంఘమువారి విషయమున నేకాభిప్రాయమును వెల్లడించిరి దాని యుపసంఘమువారు విరక్తిించి సవరించిరి కాన నీసభవారు దీనినివెంటనే యంగీరింపవలయుననిరి

సర్ బిల్లికేరీగారు మాట్లాడుచు వెంటనే సభవారు దీని నంగీకరింపవలయుననియు, దీనిలోని బాగ్మసభ్యులకు చాల యభివృద్ధి నొందుననియు, దానివలన దేశాభివృద్ధి గలుగననియు, ప్రస్తుతము బాగ్మసభ్యులకు చాలవంతలందుమిచ్చుదనియు, విదేశములకు బాగ్మసమితిచేయచో నీదేశందు గొప్పని యెంచవలసియు, యేలక నిచ్చుట తమరకుచున్న బాగ్మ చాలకాలమువఱకు సరిపోవుననియు, నికను ప్రవృత్తవలసినగమము చాలగలవనియు, రైల్వేవారిని ప్రభుత్వము నీవిషయమున ప్రశంసించిరి దిగియున్నదనియు ప్రస్తుతము సభయెడబడునట్లు బిల్లుచాలప్రశస్తమగుచున్నదనియు వెంటనే యంగీరింపవలయుననియుగోరిరి

జమ్నాదాసు మెహతాగారు మాట్లాడుచు తానుసభయంకరుగారును యుపసంఘమందు ప్రత్యేకముగ నూచించినది నాయును సంఘువేది ను సంపూర్ణముగ నంగీకరింపలేదనియు, కాని మొత్తముమీద బిల్లు తాముప్రత్యేకముగ హెచ్చుగోరినను నామోదించుచున్నారనిరి

నియోగిగారు తామిబిల్లులోని యంశములను 18 ముసముల క్రిందనే శాసనసభయందు ప్రవేశ బెట్టితిమనియు, దాని యొక్క ఫలితమి కొద్దిమాత్రము జరిగెననియు, ప్రస్తుతపుబిల్లు భారతీయవర్తకులకు సంపూర్ణముగ సంగోషపఱుప పోయి నుకొంతవఱకు వారియాశయము లీడేరెననియు దక్షిణాఫ్రికా

బొగ్గు పైరక్షణనుంకముజేయవద్దని గూర్చి ప్రభుత్వమేమియూహించుచున్నదనియు, రైల్వేవారు బొగ్గువర్తకమున కడ్డురాకూడదనియు, దెలిపిరి

పిమ్మట సర్ పురుషోత్తమదాసుగారు, భారతవర్తకము నెడ ప్రభుత్వముజేయు దోషములఫలితమే యిట్టి చిక్కులు జెచ్చుచున్నదనిరి ప్రభుత్వమునకు నిర్లక్ష్యభావమేలేక, వర్తక సంఘములు సకాలముందు నూచించిన వాటిని గమనించుచో, నిప్పుడు ప్రభుత్వసభ్యులు వెంటనే బిల్లుమోడింపవలయునని జూపిన యుబలాము జూపవలసినయవసర ముండదనియు ప్రబోధించిరి

సర్ ఛార్లెస్ యిన్నీసుగారు

సర్ ఛార్లెస్ యిన్నీసుగారు మాట్లాడుచు ప్రభుత్వము నిర్లక్ష్యభావము వహించుచున్నదని పురుషోత్తమదాసుగారు చెప్పి పాడుతురని దలువలేదనిరి బొగ్గుపై 1/75 వంతు పన్నువేయుటకు, వివధవర్తకసంఘములు, భారతవర్తకసంఘమునవో చేసిన విజ్ఞప్తుల ననుసరించి యే బలవంతపెట్టబడినది

సర్ పురుషోత్తమదాసుగారు —రైలుబండ్లను పంచు విషయమున జేయబడిన కష్టములను గమనించెనా?

సర్ యిన్నీసుగారు —మాచేత నైనంతవఱకు జేసితిమి

సర్ పురుషోత్తమదాసుగారు — అటులగుచో మీరు

జాపు యధికక్రెడ్ల మాపక్షమున నిర్లక్ష్యమునకు సమానము

సర్ యిన్నీసుగారు —తాతాకంపెనీ వారికి సరఫరా

చేసిన బండ్లమాటయేమి? వారికి జేసినసహాయము మాటయేమి?

పురుషోత్తమదాసు గారు —మీరు యధికాలవంతు చేసిరి కారణమే మన మీకది చాల యుపయోగకరముగా నుండెను గాన

సర్ ఛార్లెస్ గారు —"ఈవిషయమున వాగ్వివాదమునకు దిగదుడుకొనలేదు సర్ విలియంకేరీగారి యుపన్యాస విషయమై వారివలన గలిగిన సహాయమునకు గృతజ్ఞత జూపుచున్నాను ఇక నియోగిగారు నూచించి రైల్వేగల విషయమయి, ప్రభుత్వముగల సంఘాభిప్రాయములు తెగురు జూచుచున్నారని అవి వచ్చినతోడనే బ్రకటింపబడును ఈవిషయము బొగ్గు వర్తకము దోషమేమియును లేదు 19-0-21 సం॥లందు రైల్వేల యొద్దనుండి రాబట్టగలిగినంత ఫనమును బొగ్గువర్తకము దీయ సమర్థులై కావున రైలు సంస్థలు వాటిజాగ్రత నవి యవలంబించెను ఇక రైలుబండ్లను సంపాదించువిషయమున గూడ చాల యభివృద్ధి నిరుడు గావించబడినది 10 లక్షల టన్నుల బొగ్గులు రైల్వేపై దీసికొనిపోబడిన ఇంకను సౌకర్యములుచేయ ప్రయత్నములు జరుగచున్నవి బొగ్గు పరిక్రమముగూడ టారిఫ్లబోర్డు విమర్శింతురనియు పరిశ్రమకు గలిగిన యత్యవసరమును గ్రహించి నాయిను సంఘము నిర్ణయింపబడెననియు, నియోగిగారి ప్రశ్నలకు సమాధానముగ జెప్పవచ్చుచున్నారని ఇక చూరముగ గొనిపోవునప్పుడు బాగుగలను నిర్ణయించుటయందుగూడ కొద్దికాలములో నిశ్చయమునకు రావచ్చును

తరగతుల నేర్పరచు సంఘముందలి ప్రాతినిధ్యము

పిమ్మట యాసీసీగారు తరగతుల నేర్పరచు సంఘముయొక్క ప్రాతినిధ్యమును గూర్చి చర్చించిరి ఇప్పుడున్నదానికంటె నెక్కుడు ప్రాతినిధ్యభావ ముండవలయునని కోరిరి కాని యిన్నీసుగారు తద్విషయము సంపూర్ణముగ విమర్శింపబడుననియు బొగ్గువర్తకసంఘము, పారిశ్రామిక సంఘము గూడ కోరుటచేతనే రైల్వే బొగ్గు గనుల యొక్క ఆసీసీను నియమించిరనియు, దెలిపి, ప్రస్తుత మేర్పఱచిన యర్హతములు కొద్దికాలమే యుండవలయును, కాలక్రమమున నావర్తకలే తమసంఘమును నిర్ణయించుకొనుట కవకాశమియబడుననియు దెలిపిన పిమ్మట యాసీసీగారు తమ సవరణ నుపసంహరించుకొనిరి

పిమ్మట యిన్నీసుగారు సభ్యులు బిల్లునెడల జూపిన సామరస్యభావమున కానందమును జూపిరి భారతదేశమున దీప రిశ్రమ యభివృద్ధిగాంచుటకు నూచనలుగా గ్రహించుచున్నాననిరి

సభ్యుల యొకగ్రీవముగా నామోదింపబడెను

ఇతర ప్రభుత్వపుబిల్లులు

పిమ్మట సమగ్రచరమిద గొంపోవడు సామానల సంబంధించిన బిల్లు వాటిజ్యోసభ్యునిచే ప్రతిపాదింపబడి యంగీకరింపబడెను కాని తత్సమయమున సంతోషాతీయసభల ర్యములును భారతప్రభుత్వ మంగీకరింపవలసినప్పు డట్టి సభలకు భారతీయుల సరియగు ప్రాతినిధ్య ముండవలయుననిరి.

దానికి సర్ విలియం మేయరుగారు కాకాసంఘముందు భారతదేశపు ప్రతినిధిగా నుండిరనియు, నిది భారతీయులయే న్నూర్తి నూచకమేయనిరి

పిమ్మట టాంకిన్సుగారు ప్రతిపాదించిన ప్రావిడెంటు నిధి చట్టము సవరణ బిల్లు సర్ జేకబ్టుగారు ప్రతిపాదించిన నల్లమందు చట్టము సవరణ బిల్లు సభ్యులచే నేకగ్రీవముగ నామోదింపబడెను

శాసనసభ్యుల దుష్ప్రవర్తన నణచు బిల్లు

సర్ అలెగ్జాండరు మెడ్డిమనుగారి బిల్లును ప్రతిపాదించుచు సభ్యులు దీనియందలి ప్రధానాంశమును గ్రహించుచో, యుపసంఘ విమర్శన కుంచుట కంగీకరింతుననిరి జెట్టిగారి ప్రశ్నకు సమాధానము జెప్పుచు బిల్లునందలి యంశములను బ్రకటింప వివిధాభిప్రాయములు కూడన ఏ సంఘముయెడల నుంచుటకు వాగ్దానమొనర్చిరి

పిమ్మట చార్లెస్ గారు రుపసంఘమున కుంచగోరుచు కార్మికసంఘములు వర్తకసంఘములు మొదలగు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము వహించినవారి నీబిల్లునుండి తప్పింపవలయుననిరి

తీర్మానము సమ్యక్ కుంచబడు సమయమున బిల్లు ముందు ప్రజాభిప్రాయమునకై ప్రకటింపబడవలయునని సవరణ రామచంద్రరావుగారు ప్రతిపాదించుచు తన ప్రతిపాదన న్యాయమయినదని యభ్యుక్తునికి దెలిపిరి

అభ్యుక్తుడు ముందు తీర్మానము ముక్కుతింపబడుననియు పిదప రామచంద్రరావుగారు తమ యిచ్చవచ్చిన రీతిని ప్రతిపాదింపవచ్చుననిరి

అటులయినచో తీర్మానము వర్తంతర పరచుచున్నానని రామచంద్రరావుగారు జెలుపుచు నీవిషయమున మనమేగాక రాష్ట్ర ప్రభుత్వములు, రాష్ట్ర శాసనసభలు కూడ గమనింపబడవలయుననియు దెలిపిరి మెడ్డిమను నివేదికముపై రాష్ట్ర ప్రభుత్వాభిప్రాయములు ప్రచురించుటకు దేశీయ సభ్యుడిచ్చగించుట లేదని యూహించుచున్నాననిరి

అప్పుడు సర్ మెడ్డిమనుగారు బిల్లును రాష్ట్ర ప్రభుత్వముల యభిప్రాయములకు స్వభ్యుల యభిప్రాయముల కొరకు ప్రచురించుట కిదివరకే యంగీకరించితినినిరి ఇంతవఱకీ విషయమున రాష్ట్ర ప్రభుత్వములకు జెలుపలేదనిరి

సర్ అల్బ్ కాంగారు లేచి బిల్లు తిప్పకుండ నామోదింపబడవలయుననియు, సభ్యులందు లంచగొండి తనమేగాక తమపలకుబడి నుపయోగించుటను గూడ శిక్షింపవలయుననిరి

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగా రాసంఘముందు పనిచేయుట కంగీకరించుచు, దానిలోని ప్రధానవిషయమును మాత్రము యంగీకరించితిని గాని, బిల్లునందలి నూతనాంశములనుగూర్చి నాసమ్యక్తి సంతృప్తమున గ్రహించగూడదనిరి

దానికి దేశీయసభ్యు డంగీకరించెను తన కిష్టముగూడ పండితుడు బిల్లునసర మనియు, శిక్షాస్మృతిని సవరించిన బిల్లుయశేయములు కొనసాగునని గూడ జెలుపవచ్చు ననెను

పిమ్మట పండితు డుద్యోగస్థుల లంచగొండి తనమునకు శిక్షింపబడు చుండినది కాని శాసనసభ్యులు నేపథ్యముకారు వారి బాధ్యతలు నేపథ్యములపై పోయి కావున దుష్ప్రవర్తనకు శిక్షింపబడుట న్యాయమేయనిరి

సర్ మెడ్డిమనుగారు పండితుడు మడివినదానికి వెంటనే సమ్యక్తించెను అప్పుడు బిల్లు, దేశీయసభ్యుడు, గ్రాహము, టాంకిన్సు, పురుషోత్తమదాసు రామరదాసు, రామచంద్రరావు, మన్యుఖంబెట్టి, యకా యమ్ జోషి, పండిత మోతీలాలు, రంగస్వామి అయ్యంగారు, గంగానంద సింగు, సర్దారు ములాలికు, చార్లెస్ గూర్జు కల సంఘమున కుంచించి అప్పటికే గం 5-20 లగుటచే దేశీయసభ్యుడు క్రిమినలు ప్రాసీజరు కోర్టునందలి సవరణలను బ్రతిపాదించు బిల్లు సభయెడల నుంచలేదు

పిమ్మట సభ సోమవారమువఱకు నిలుపబడెను 'నాడు' సంస్కరణములపై చర్చ జరుగును (అ (పె))

మహ్మదు గోరిని ముట్టడించలేదు

ఇబ్ని సాదుగారి ప్రకటనము

కయో, సెప్టెంబరు 3 —ఇబ్ని సాదుగారి ప్రతినిధి డెట్టు అధికారరీత్యా ప్రకటించుచున్నాడు వాహబీలు ప్రావెటు (మహమ్మదు) గోరిని ముట్టడించలేదు మహమ్మదు పినతల్లి హంజాగారి గోరినిగూడ ముట్టడించలేనని సలాకులనున్న పేరిషియను సైన్యములే ముట్టడించితిమి

వాహబీల దుండగములు

అచ్చటివారు రక్షింపుడని ప్రార్థించుట

మెడినానుండి శిక్షాగుండా వచ్చిన యాదినవ ప్రయత్న టురేడియో వార్తను "బొంబాయి క్రానికెలు" పత్రిక ప్రకటించుచున్నది సెప్టెంబరు 1 తేదీన పంపిన యీవార్త బొంబాయికి సెప్టెంబరు 2 తేదీన చేరినది —

మక్కాలోను తెయిఫులోను వాహబీ లానర్పుచున్న దుండగములు మహమ్మదీయులకు తెలిసియేయుండవచ్చును వాహబీలు తాముమాత్రమే మహమ్మదీయులనియు నీపవిత్రస్థలముల లోనున్నవారు కాఫరులనియు తలంచుటచేతను కావున నేమొనర్చినను తప్పు లేదని అభిప్రాయపడుటచేతను స్త్రీలను బాలురను బానిసలుగా నొనర్చుటకు ఆస్తులను లూటీచేయుటయు వధజేయుటయు మొగలగుదునన్నత్యము లానర్పుచున్నారు

ఇప్పుడు వారు మెడినాను ముట్టడిచేసి ఆహారపదార్థములను పట్టుములోనికి పోకుండ జేయుచున్నారు ఇంతటితో త్వప్రపడక నెజ్జీనైన్యాధి పతియగు మైసూల్ ఆల్బేయూ ఆర్టీచే వ్రాయబడిన యొకజాబును వారు మెడినా ప్రజలకు బంపిరి అందు మెడినా ప్రజలందరూ కాఫరులనియు, కలేమా తాహిదుతో మహమ్మదు ననుసరించిన వారందరూ కాఫరులనియు నుండెను తమసిద్ధాంతమును పెప్పుకొనకున్నయెడల మదీనా ప్రజలందరిని చంపి ఆస్తిని లూటీచేయవలెననియే వీరి దృఢ సంకల్పము వీరు మెడినావద్దనున్న ఆల్బాల్, కర్బాన్ మొదలగు గ్రామములకు కూడ పోయి వారి యస్తులను లూటీచేయుటయు రాత్రులందును పగటివేళలను వారి ఖడ్గారపు చెట్టును స్వాధీనము చేసుకొనుటయు "కాఫరులారా! బయటిరండ"ని శేకలువేయుచు మెడినాలో ప్రవక్త సమాధిని కొట్టుటయు మొదగుపనులను చేయుచున్నారు

వారి ప్రార్థన

మహమ్మదు ప్రవక్తయొక్క నగరములోనున్న మూకొరకై జూపడు వహమ్మదీయుల లెక్కననులేరా? మేమందరమును చంపబడవలెననియు లేక ఆకలిచే చచ్చిపోవలెననియు మీరు తలంతురా? మేము నిస్సహాయులమై యున్నామని విలపించుచున్నామి వాహబీల బారీనుండి మమ్ములను ప్రవక్తయొక్క సమాధిని రక్షింపవలసినదని మిమ్ము ప్రార్థించుచున్నాము

ఈ వార్తపై సయ్యదుమహమ్మదు అహమ్మదు ఫైజా బాదీయులు చేవ్రాలు చేసిరి

మాలానా షేకతాలీగారికి వచ్చినవార్త వీటిని

ధృవపరచుట లేదు

మెడినాలోనున్న ప్రవక్తసమాధియొక్క ధ్వంసమును గూర్చి నిజస్థితులు తెలుసుకొనుటకై శిక్షాసలేములోనున్న మజ్లిం సుప్రీముకొన్నింటకు మానానా షేకతాలీగారు తంతుంపగా వారికిదిగవ కేటెలుగ ర్త జవాబుగా వచ్చెను

వచ్చటికి తెలిసినవార్తలను బట్టి ప్రవక్తయొక్క సమాధి ధ్వంసముకాలేదు కాని గుండ్లు దానిడోమునకు తగులుచున్నవి క్రొత్తవార్త లేమియులేవు సుప్రీము మజ్లింకొన్నింట అధ్యక్షుడు అని చేవ్రాలు చేయబడి యుండెను

పత్రికలకు వ్రాసిన యొకజాబులో శిక్షాసలేమునుండి వచ్చిన కేబులువార్తయొక్క నిజమనుగూర్చి నెంట్టుల కిలాఫతు సంఘము వారిట్లగుచున్నార — బయటిగోడకు రెండు మాడుమైట్లు దూరములోనున్న నగరముయొక్క రెండుగోడలకును వెనుకనుండే సమాధి డోముకుగుండు దెబ్బ లెట్లు తగులుచున్నవి? (అ (పె))

మెయిలుల్పీమరులు

బొంబాయి సెప్టెం 3 — క్రిందటి నెల 27 తేదీన లండను తిపాలతో బయలుదేరిన పి అండు ఓ మెయిలుల్పీమరు "రన్నూరా" 2 తేదీన ఉదయం 5 గంటలకు పోర్టు నెయిదుకు వచ్చి ఆదివసుననే 10 గంటలకు బయలుదేరిపోయెను

బొంబాయినుండి బయలుదేరిన ఆంగరలెను "కక్రేసియా" అనుయోడ క్రిందటి నెల 29 వ తేదీన లివర్నూలు చేరెను (అ (పె))

కలకత్తా రోడ్ల అభివృద్ధి

కలకత్తా, సెప్టెం 4 — 50 లక్షల డిలేంచరు ఋణము క్రింద కలకత్తాలోని రోడ్ల సభివృద్ధిజేయుటకు నిశ్చయించిరి ఈ ఋణమును తీయుటకై కలకత్తా యొల్లూ మెంటు ట్రస్టుకు ఇండియా దొరతనముగారు కాంక్షను నిచ్చిరి రిరూపాయలవడ్డీ చొప్పున నీ ఋణమును 80 ఏండ్లలో తీర్చవలసి యున్నది (అ (పె))

నేటుకొన్నిలుసభ

కరిన నిర్బంధ శాసనములు

గౌ. వేమవరపు రామదాసు పంతులుగారి

గంభీరోపన్యాసము

సిద్ధా, పెద్దెంబరు 8 — నేటుకొన్నిలుసభ నేడు 1931 సమావేశమయ్యెను. సభయందు చర్చింపవలసిన బెక్క ప్రాముఖ్యములైన విషయములు కార్యక్రమాంశమునందు గలవు. 1882 వ సంవత్సరపు ఆస్తి ప్రాప్తిని గాన శాసనమును సవరణగావించుటకు తన సవరణచట్టమును పి. సి. పెత్తనగారు ప్రతిపాదించిరి. దానములను గురించిన 128 శక్తులను ప్రత్యేకనిర్ణయప్రకారము నొకదానిని యేర్పరచుటకు సవరణగావించుటయే చట్టము ఖోద్యతము. దాతగాని లేక దాతతరువునగాని రిజిస్టరు పత్రము వ్రాలుచేసి యిద్దరు పెద్దవనులపై వ్రాలుచేయించిగాని లేక ఆస్తిని స్వాధీనముచేసిగాని ఆస్తిని దానముచేయవచ్చునని శక్తి నునందు గలదు. కాని 180-వ శక్తిను ప్రకారముగ దానపాస్తిపై దానాచేయుటకు అధికారము ప్రాప్తిగలదగుగాని లేక ఆయన యేజెంటుగాని వ్రాతములముగ నధికారమిచ్చినయెడలెట్లును 180-వ శక్తినునందు ప్రతిఫలము లేకుండ నీయుదానిని గరించి మినహాయింపు లేకపోవుటయే కష్టమునకు గారణముగ నున్నది. 180-వ శక్తిను ప్రకారముగ ఆస్తిని దానముచేయుటకు సర్వాధికారము గలదు. 128-వ శక్తిను ప్రకారముగ స్థిరాస్తిగాక చరాస్తియందలి ప్రతిభాగమున ఆస్తియు రిజిస్టరునందు శరవలయును అమలనందు యీరెండు శక్తులను బిరుప్పరవిరోధముగ నున్నవి. ప్రతిఫలములేకుండ ప్రాప్తిగలదయే భీమాకంపెనీల యిష్టారెండు పాలసీలను గురించి అనుభవమునందు కష్టములు గన్పించుచున్నవి. భీమాకంపెనీయందు యిష్టారెండుచేసినవారు నర్వసాధారణముగ భార్యలకుగాని లేక సమావంధువులకుగాని పాలసీని ప్రాప్తిగలరు చేపదరు మంచి, బిలువకు ప్రతిఫలము అనుభవము ఈదేశముందు పరిగణించబడుట లేదు. కాబట్టి అట్టి టులందు ప్రాప్తిగలరు దానముతోనే సమానము అందుచే చరాస్తి ప్రాప్తిగలరు తరగతిలోనికి చెరును 128 వ శక్తిను వర్తించినచో ప్రాప్తిగలరు చెల్లుబడి సంపాదనమును రిజిస్టరు చేయవలసి యెడల ఎప్పుడును యేకోర్టువారును యీవిషయమై తీర్పుచేసి యుండలేదు. ఇవేష్యరెండు కంపెనీలు విషయము సారాంశమునకు చెప్పుటకు అయిష్టమైనప్పటికిని ప్రసిద్ధులు న్యాయవాదుల సలహాలన రెండు శక్తుల విషయమై అనుమానముగలదనియు, 128 వ శక్తి నునకు మినహాయింపుగా నొక ప్రకరణము గావించుటచే అట్టి సంఘాము దొలగననియు కంపెనీలు దలంచుచున్నవి. ఇట్టి విషయములలో యెవరికేదయ భీమాసామ్య ప్రాప్తిగలరు చేయబడినచో వారలకు కంపెనీ సామ్య యిచ్చుచున్నది కాని అట్లు సామ్య కంపెనీలీయుట చెల్లనని ముందు వాదించు కవకాశము రావచ్చును. ప్రతిఫలముగలట్టిగాని ప్రతిఫలము లేనట్టిగాని హక్కులను 180 వ శక్తి నునందు జెప్పబడిన ప్రకారముగ సగలపరచుటకు శాసనసభాభిప్రాయమని యెంచి ప్రస్తుతముందున్న శాసనములోని సందేహములను నివర్తించేయుటకు నా సవరణ చట్టము లే బ డె న ని నేత్నాగారు నుడిచిరి.

బొంబాయి ప్రతిపరిశ్రమ స్థితి విచారణ

బొంబాయి ప్రతిపరిశ్రమ దుర్భింకరించి తక్షణము విచారణ స్పృహక్రమ కనుకూల సౌకర్యముల గావించుటకు నిపార్థనగావించుట కొకసంఘము నియమించవలసినదని హరూను జాఫరుగారు నొక తీర్మానమును ప్రతిపాదించవలసి పరిశ్రమయొక్క ప్రభుత్వ శ్రమిగులు విచారించుటకు బూనుకొనుట కుత్సాహము అధికార సంవత్సరమునందలి మిగిలిన మాసములలో ఎత్తైనాపన్న వసూలుచేయుట కట్టిపెట్టవలయునని పెత్తనగారు సవరణ ప్రతిపాదించిరి. జాఫరుగారు వారి తీర్మానమును ప్రతిపాదించలేదు. తాను జూలై మాసముందు తీర్మానము ప్రతిపాదించెదనని నోటీసు యిచ్చిన విషయ రాజప్రతినిధిగాని ఒక డిప్యూటీమను సందర్శింప వారు విచారణకు కనుటిచూచనను గావించిరి. రాజప్రతినిధి గావించిన నూచనను గురించి యంత్రాల నూధికారులు యోచించుచున్నారు. స తీర్మానమును ప్రతిపాదించి విషయమును క్లిష్టముగావించుటకు జాఫరుగారు నిరాకరించిరి. కాబట్టి వారును జాఫరుగారు తీర్మానమును ఉపసంహరించుకొనిరి.

కరిన నిర్బంధ శాసనములు: రామదాసుగారి తీర్మానము

గత మార్చి నెలయందు పట్టుకొని తీర్మానము ప్రకారముగ సమాఖ్య క్రిమినలు శాసనముల గాక ప్రత్యేకముగ నియమించబడిన 1818-వ బెంగాలు రాజకీయ ఖైదీల రిగ్యులేషను 1819-వ మరరాను రాజఖైదీల శాసనము 1850-వ బొంబాయి రాజఖైదీల శాసనము 1911-వ అరాజక సమావేశముల నిరోధ శాసనము మొదలగు కరిన నిర్బంధ శాసనములను రద్దు చేయుటకు అసంబంధించి అంగీకరింపబడెను. ఈ శాసనములను రద్దుగావించుటకు గౌరవనీయులగు వేమవరపు రామదాసు పంతులుగారు చట్టమును ప్రతిపాదించిరి.

శాసనముల పుస్తకమును కరాలుచేయుచున్న యీ కరిన శాసనములను రద్దుగావించుటకు ఉభయ కేంద్రశాసనసభలను చాల కాలమునుండి గావించిన కృషికి ఫలితము పట్టుకొని ప్రయత్నములు సఫలమయ్యెను. అని చట్టమును ప్రతిపాదించుచు గౌ. రామదాసు పంతులుగారు రుపన్యసింపమొదలిడిరి. ప్రారంభమందు నేటుకొన్నిలు సభలో కరిన నిర్బంధ శాసనములను విచారించుటకు సంఘ మోదానిని నియమించవలసినదని రైటు ఆనరబిలు శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు చర్చను గావించుటకు దారిజూపెను. ప్రస్తుతపు చట్టమునందు తేల్చినబడిన అయిదు చట్టములతో హితముగ పడమాడు చట్టములను సప్రూ మిటి విచారించెను. ఈ విషయములలో నాటిండిని రద్దుగావించ వలసినదని సప్రూ కమిటి సిఫార్సు గావించెను. రాజద్రోహ సమావేశముల నిరోధన చట్టము అనవర మని సప్రూకమిటి డౌన్ డేషనుదలి రాజకీయపరిశ్రమ లనుకూలముగ నున్నపుడు దొరతన మిశ్రమమును గూడ విపర్జించవలసినదని తెల్పెను. ఆగ్ధసామరస్యముతో అసహాయోద్యమమును క్రొంతివేళ్లతో గూల్చుటకుగాను కమిటి సిఫార్సు అధికారుల కుపయోగించుటకు దోడ్పడెను. సప్రూ కమిటి సిఫార్సులను ప్రభుత్వము అంగీకరించి పాథ్యమైనంత వేగముగ సిఫార్సులను అమలులో తెట్టుదు మని వాగ్దానము చేసెను. రద్దుచేయవలయునని గౌరవచుమన్న కరిన నిర్బంధ శాసనములను రద్దు గావించుటకు దొరతన మేమి ప్రయత్నములను జేయలేదు. గత మార్చి నెలయందు అంగీకరింపబడిన ప్రస్తుతము శాసనములందు నున్నట్టి చట్టమునంటి చట్టమును పట్టుకొని మారత శాసనసభయందు ప్రవేశపెట్టిరి.

ఇత్యోకులనాటి శాసనములు

మొదటి మూడు శాసనములను ఒక శతాబ్దమునాటివి తక్కిన రెండు శాసనములను 75 సంవత్సరముల నాటివి సంయుక్త పరగణాలకు, పంజాబు, బీహారు, ఉత్తరప్రదేశ్, అస్సామరాష్ట్రములకు బెంగాలు రిగ్యులేషను వర్తించుచున్నది. ఈ బెంగాలు రిగ్యులేషను దీని తోడబుట్టువులు. తక్కిన రెండు రిగ్యులేషనులను మొత్తముగా అభిభారతదేశమునందు ఆవర్తించెను. బ్రిటిషు అధికారము స్థిరముగ దేశమందు నాటుకొననప్పుడు 1818-వ సంవత్సరపు రిగ్యులేషను పీఠిక అవశ్యకమైనదని యెంచబడెను. కాని ఆపరిశ్రమ నిష్పాదనపు తాళనాటిదియు, జల ప్రళయమునకు బూర్యపుదియు, న్యాయశాస్త్రరచయనకు విఠ్ఠమును నైనట్టి యీ త్రుప్తపట్టిన శాసనము క్రింద క్షింపుచుట వచ్చు సేరములను విచారించి క్షింపుచుటకు మామూలుశాసనములు శిక్షాస్మృతియందు లేనవలయు.

ఈ రిగ్యులేషనులు న్యాయశాస్త్ర అసమ్యక్తములైనవి. ఈ రిగ్యులేషనుల వలన విచారణ అనవరమలేదు. పౌరుల సత్వము లికిట్టి కార్యనిర్వాహక శిక్షార్హుడని బండిక్తుని గావించిన పై పౌరుని ఫిర్యాదియు, సేరమును విచారించు న్యాయమూర్తియు, క్షింపు దండనాధికారియు నైయున్నాడు. ఈ కరిన నిర్బంధములను శాసన పుస్తకములందు చుట అపాయకర మైనదియు, విచారించుట కీదులకంటె నీకరిన నిర్బంధశాసనము లిక్కము కీడును గలుగజేయుననియు కరిన నిర్బంధశాసనముల కమిటి స్పష్టముగ చెల్పెను.

అధికారుల మిథ్యావాదము

మాస్కొల తిరుగుబాటు, బోర్నివిక్కు ప్రచారము, బెంగాలుందు అరాజకోద్యమము కలయెత్తుచున్నదియు, అందుచే ప్రభుత్వము అమృత గాదినుండి యీకరిన నిర్బంధశాసనములను శస్త్రములను పరిత్యజింప జాలవనియు అప్పుడు హోంమెంబరు గానున్న సర్ మాలకోము హెయిలీగారు నుడిచిరి. సైనికశాసన ప్రయోగము, సేనాహాయమునలన మోపిల్లల తిరుగుబాటు అణచివేయబడెను. బెంగాలు రిగ్యులేషను లేకపోయినచో, బెంగాలు ప్రభుత్వమును చిక్కి తెక్కున తటస్థించియుండేది. అనుట సరియైన వాదముగాదు. బోర్నివిక్కు తిరు సేరము మామూలు న్యాయస్థానమునందు విచారింప బడెను. ఈ త్రుప్తపట్టిన ఆస్త్రము ముండవలయు సని యెవ్వరును

నూచించలేదు. బెంగాలు అరాజకోద్యమము పెదుగొనవలయునను మిషన్ 60 మంది సరియగు స్వరాజ్యవాదులకు బ్రభుత్వ పెత్తుకొనిపోయెను.

నిజ కారణము

రాజకీయోద్యమ భిన్నరూపములను అణచుటకు అధికారు లీప్రాతశాసనములను బట్టుకొని ప్రాకులాడుచుండుట నిజమైన కారణమని గౌ. రామదాసు పంతులుగారు నూచించిరి. తిరిగి ఎన్నుకొనబడుటకు మిలో జాలమంది ఎన్నిక వర్గమును ముఖముభిమాదవలసియున్నది. (నవ్వులు) ఇట్టి ప్రాముఖ్యమైన విషయముపై మీ ఎన్నిక వర్గముయొక్క అభిప్రాయమును వ్యక్తము చేయకుండ మీరు, మీ ఎన్నిక వర్గమును న్యాయముగ జూడ జాలము మన ఎన్నిక వర్గముయొక్క అభిప్రాయమునకు ప్రతికూలముగ మనము వోటునిచ్చుట న్యాయముగాదు. శాసనపుస్తకము నందు కరిన నిర్బంధశాసనముల నుండనిచ్చుట రాజకీయ స్వేచ్ఛాటంక దాయము అది అసంగతమైనది. అని రై. ఆ. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు డెన్సిన విగ్రమున అధికారులకు విన్నవించుచుంటిని అని గౌరవదీయులకు జేరువరపు రామదాసు పంతులుగారు చెల్పి విరమించిరి. (ఆ. ప్రె.)

మాకు కల్లుదుకొణములువద్దు!

అనంతపురం తాలూకా గ్రామముల మొర

అనంతపురం తాలూకాయందలి ఇల్లూరు, కల్లునాడి, తరిమెళ్ల గ్రామములందలి పౌరులు ఒక గొప్ప వహుజరును రెవిన్యూబోర్డువారికిని ప్రభుత్వమువారికిని పంపియున్నారు. 1921 సంవత్సరమున ఈ గ్రామములకు త్రొట్టిన సంపూర్ణముగ మానివేయ వలయునని తీర్మానించు కొనిరి.

అసంవత్సరము ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించే లై సెన్సులు ఏలముచేసిరి. పాటపాడి లై సెన్సు పొందినవారు దుకాముల నుంచిరి. కాని త్రాగువా రెవ్వరు లేకపోయిరి. అందుపై వారు కల్లు దుకాములను మూసుకొని పాటపాడిన మొత్తమును వాపసు ఇవ్వవలయునని ప్రభుత్వమువారిని కోరిరి.

ప్రభుత్వము వారందులకు అంగీకరింపనందున ప్రజలే చందాలు వేసికొని వారు ప్రభుత్వమువారికి చెల్లించిన మొత్తమును తిరుగ ఇచ్చిరి. కడచిన నాలుగు సం.ల ప్రభుత్వమువారు కల్లు దుకాములకు లై సెన్సును ఏలముచేయుమనే యున్నారు. గ్రామములందరు మద్యపానము చేయకూడదని పంకల్పించు కొని రనియు ప్రభుత్వమువారు గ్రామముల సంపూర్ణ బలమును తగ్గించు నట్లు కల్లుదుకాముల లై సెన్సులను ఏలము చేయకూడదని గూ ప్రజలు ప్రభుత్వమువారికి అట్టిలు పంపుకొనిరి. అందుపై ఈ సంవత్సరము ఈ గ్రామములందు కల్లు ఆరకు దుకాములను మానివేయవలయునని జిల్లా కలెక్టరుగారు ఉత్తరు విచ్చిరి.

శివశంకరం పిళ్ళైగారు ఈ గ్రామములందు పర్యటన మొనర్చి గ్రామముల పట్టదలకు గ్రహించి ప్రభుత్వమువారికి, మంత్రిగారికి, జిల్లా కలెక్టరుకు తన అభిప్రాయములను తెలిపిరి. వద్రాసు మెయిన్ ప్రత్యేక విలేఖకుడు కూడ గ్రామ స్థలపట్టుదను గుర్రెరి. పత్రికకు ప్రత్యేక వ్యాసము వ్రాసెను. ఈ గ్రామములందు కల్లు దుకాము లుండకూడదని జిల్లాబోర్డు వారు ఏ.గ్రీముగ తీర్మానించిరి.

గ్రామముల ప్రతినిధులు జూలై 25 వ తేదిన జిల్లా కలెక్టరుకు సందర్శించి గ్రామములందరు కల్లు సారాయ మున్నగు మద్యపానములు త్రాగకూడదని తీర్మానించు కొనిరినియు గ్రామముల సత్సంకల్పమునకు బలము కలుగజేయుటకై అంగళ్ల లై సెన్సు ఏలము చేయకూడదనియు కోరిరి. కాని ఈసంవత్సరముకూడ లై సెన్సు ఏలము చేయబడెను. కాని పాటపాడువారు లేకుండిరి. ప్రతిసంవత్సరము ఇల్లు అంగళ్ల ను మరల స్థాపించుటకై మరల ప్రయత్నములు జరుగుట విపరీతముగనున్నది. ఈ గ్రామములందు దొంగతనముగ సారాయ తయారుచేయువారు లేరు. ఈవిధముగ రి సంవత్సరములనుండి మద్యపానమును బహిష్కరించి చివరందున గ్రామములందు దరిద్రములేదు. బీదలు నాదలు సుఖముగ జీవింపుచున్నారు. కావున గ్రామములందు కల్లుదుకాములను కాళ్ళముగ తీసివేయవలయునని కోరుచున్నాము.

శ్రీకృష్ణరాయ జాతీయమాధ్యమిక పాఠశాల, తిరువూరు ప్రారంభోత్సవ అవస్థనము పెద్దెంబరు నెల 9-వ తేదీ బుధవారమునా 1 మ 0 రా అయ్యుడైన కాళేశ్వరరావుపంతులుగారి అధ్యక్షత క్రింద జరిగెను.

కోటగిరి వేంకట కృష్ణారావు బహద్దరు, తిరువూరు 14-8-25 ఆధ్యక్షులు

మృణిసిలు యెన్ని కలు

కాంగ్రెసు అభ్యర్థుల నెన్నుకొనుడు

రామలింగారెడ్డిగారి నిజప్తి

జన్మిచుపార్టీని లక్ష్యము చేయునేల?

ఇప్పుడు జరుగుచున్న మృణిసిపటు గొన్నికల సందర్భమున కాంగ్రెసు అభ్యర్థుల పక్షమున శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారి క్రింది విజ్ఞప్తిని ప్రతికూలకు బంపిరి -

మృణిసిపటు యెన్ని కలు అనేక చోట్ల నిపుడు జరుగుచున్నది నావిజ్ఞప్తి కాంగ్రెసు అభ్యర్థుల నెన్నుకొనుడనియే వారలకు వోటునుచ్చుట మాత్రమేగా భారతజాతీయతకు అఖండవిజయము గల్గునటుల కాంగ్రెసు అభ్యర్థులపక్షమున బనిజేయవలయును ఇప్పటికి నాలుగైదు సంవత్సరములనుండియును లేదా అసహాయోద్యమము వెనుకదగ్గ చిహ్నులు పొడిచినప్పటినుండియును ప్రభుత్వమువారు బహుయుక్తితో తిరోగమనమార్గము ననుసరించుచుండి మనము కాంగ్రెసు జాతీయతను బలమునిచ్చి వారి నామార్గమున నంతటితో నాగనటుల జేయవలయును ఇందులకు సంబంధించిన సంగతులను విశేషములును విశదముగ నందరకును చెప్పినవగుటచేత మార్చి 8 వివరింపనక్కరలేదు నూచించినమాత్రము జాలును

జన్మిచుపార్టీ ప్రాతికూల్యము

దక్షిణ భారతదేశమునందు కాంగ్రెసుకును జాతీయతకును 'జన్మిచు' పక్షము శత్రువునది సంస్కరణముల ప్రారంభమునుండియు ఆపక్షమే అధికారము వహించియుండెను అభివృద్ధి ప్రాతికూల్య ప్రవాహము సాగవలెనని తమ సభలలోనే తీర్మానింపబడినటుల స్థానికసంఘముల స్వాతంత్ర్య సంస్కరణమును జేయవలెనని స్థానికసంఘములందు గూడ శాఖాసంక్రమాము తెచ్చిపెట్టి వారిప్రాతికూల్యము నభివృద్ధిజేయ ప్రయత్నించుచున్నారు

ఈపక్షముజేయు దుష్కృత్యములన్నిటిని యీమధ్యనే యేకరువు బెట్టియుండుటచేత మరల నా కట్టనంతను విప్ప నవసరము లేదు

జన్మిచుపార్టీ కాంగ్రెసు స్వరాజ్యవిధానమును యెందుకు సరిపడదో తెలియుటలేదు తద్విధానము చెడ్డదనియే భేద బ్రాహ్మ్యస్వరూపు ముఖ్యముగ యన్ శ్రీనివాసయ్యంగారును అందున్నారనియో?

స్థానికసంఘముల విషయము కాంగ్రెసు స్వరాజ్యపక్షములకు భేదమేమియును లేదు కాంగ్రెసువారి నాక్రమింపనట్లగు విషయము అభ్యర్థులను ఆసంస్థ ప్రతినిధులే

కాంగ్రెసు విధానము చెడ్డదనియెడల జన్మిచు పక్షము వారు అట్లని చెప్పరాగా గేరికారాదా

అట్లుగాక మంచిదియైనయెడల బ్రాహ్మణు లిదివరలో చేసిన పాపముగాని శ్రీనివాసయ్యంగారు క్రొత్తగా జేసిన పాపముగాని ప్రస్తుత విషయమున కెదురారు కాంగ్రెసుస్వరజము ప్రతిష్ఠగలదై తదస్వరూపుల నిష్కర్షక చారిత్రులు గారని పానుగల్లు పాక్షికులు టలంచునేవల ధ్యజమును వహించుట కెవరు తోయుదురో వారిని డెలుపనచ్చును వారి నాయకత్వము ననుసరింపవచ్చును కాని జన్మిచుపక్ష మహాత్ములు లేకపోవుట వలన మేము పాపాత్ములము కాంగ్రెసు భారమును వహించియే మార్గము ననుసరించుచుంటిమో దాని యాధ్యమే న్యాయముగ పరిమిలిననీ లేలం దియుండెదము కాంగ్రెసువిధానము మంచిదనను చెడ్డదనను జన్మిచు పాక్షికులు అసంగతముగ దూషణమునకు పురుట చాల తెలివితక్కువయును అసహ్యముగ నున్నది వోటన్న యిందులను నేమాత్రమును భ్రమపడవలదు కాంగ్రెసు నాయకులపై దోషముల సారోపింపించుటలను కాంగ్రెసు చెడ్డదనిగాని పానుగల్లు పాక్షికుల మహాత్ముడు సంఘ తాతలు బ్రాహ్మణేతర మతాలయమున వెంటనే చిత్రిద్వారములందు లక్ష్యాబదురుని తలంప నక్కరలేదు

జన్మిచుపార్టీ నిజమైన బ్రాహ్మణేతరపక్షమా?

జన్మిచు నాయకులు తమక్రిడునుండియోక్రడునుండియో బ్రాహ్మణుని పూర్తిగ బహిష్కరించుటలేదనియు, జనసంఖ్యనుబట్టి వారికి తగ్గిన మియబడుమండనియు జెప్పుచున్నారు ఈ మాత్రము దురుజూపినందులకు సంతోషింపవలసికదే తివిరి ఇనుమున తైలంబు దీయగగ్గినందులకు కాంగ్రెసు సంతోషింపవలసికదే మెలొనరులూ టి యన్ రామస్వామియ్యరు

జన్మిచుపక్ష పురాణకీయమిరాతరమిట్లున్నయెడ సర్ సి.పాల్మె

గారును రత్న స్వామిగారును అనుసరింపుచున్న మార్గము 'మనరింపవలదా' వారు కమ్యూనిస్టు పార్టీ సిద్ధాంతము వద్దనియు జన్మిచు పక్షము కన్యరైతివు మాడలేదు పార్టీగా మార్చి అందు మితవాదులగునందు బ్రాహ్మణులు ఆంగ్లోహైందవులు, యూరోపియనులు, మహమ్మదీయులు, భారతక్షత్రి ప్రభులు, బ్రాహ్మణేతరులుండవలె ననుచున్నారే కొంచెరు మరీ మితవాదులగు నందు బ్రాహ్మణులకు వారి అభ్యర్థులుగ నుండుకొనవక్కరలేదా? ఇది నిజముగా దేశభక్తి మార్గమే యగును

ప్రస్తుతము జన్మిచుపార్టీ బ్రాహ్మణేతరు లందరకును అతివాదు, సంఘసంస్కర్తలు, పూర్వచారులు, స్వరాజ్యమితవాద పక్షమువారు అందరకును స్థానమొసంగుచున్నది పులులు మేకలు ఒక్కొక్కరి నుండజాలవు ఆచరణానికి వచ్చునప్పటికి పానుగల్లు పక్షమునకు లొంగినవారిని దప్ప మిగిలినవారిని తిరుచుచున్నారే తంజావూరులో జాతీయభావములు గల బ్రాహ్మణేతరులను బ్రాహ్మణేతర సభనుండి నిషేధించిరి నామిడుడు తనికావలంగారు మరల 'రాజకీయ బ్రాహ్మణుని నమ్మవద్దు' అనే ప్రాతపాటను డెచ్చిరి పానుగల్లు బ్రాహ్మణేతరుని నమ్మవచ్చునాయని నాకాశ్చర్యముచున్నది ఆయన ఆర్యవిశ్వాసము చాలదూరము పోకుండు గాక జన్మిచుపక్షము ద్వంద్వమేమియులేక జాతీయ బ్రాహ్మణేతరులకు స్థానములేకుండ జేయ గోరు నెడల ప్రాప్త సరు రత్న స్వామి కెప్పి నటుల కన్యరైతివుమాడలేటుగవర్ష మెంబు పక్షమని ప్రాతిపవచ్చును అయితే యిక్కడ కొంచెము కష్టము గలుగవచ్చును మాడలేదు పార్టీయైనను ఒకపాలిసీకి బద్ధమైయుండవలెను దానిని నిర్వహించినంత కాలమే ఉద్యోగము నిలచియుండున ఉద్యోగముల ధర్మమే బట్టినవారికివరకు తగియుండదు వారు ఉద్యోగములబట్టియే మతములలోగాని యితరక్రగాని హెచ్చుతగ్గులు గల్గునని తలంచెదరు ఇటువంటి పార్టీ దేశమునకు గాని ప్రజలకుగాని యేమైనమేలు జేయునేమో ప్రజలు నెమ్మదిగ నాలోచించెదరుగాక, తంజావూరు మిరానిదారులను మోసబుచ్చిన సంగతి తెలియదా ఉద్యోగమునే పరమావధిగ నమ్మువారు స్వలాభములకై ప్రజలను యెటుబట్టిననటు చిమ్మివేసెదరు

జన్మిచుపార్టీ అసలుసంగతిని వదలి అసంగతప్రలాపములకు దిగుటకు మరియొక మార్గము గలదు స్థానికసంఘ వ్యవహారములలో జాతీయపక్షములు రాగుడదందురు వారు నిజముగా జాతీయపక్షములు మృణిసిపాలిటిల్లోను, స్థానికసంఘములందును రాకుండ నుండవలెనని నమ్ముడల, జన్మిచుపక్ష అభ్యర్థులను బెట్టి, కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకు పోటీగనుండి లోకలు బోర్డు నామి నే మ ను ల లో నీ చ ప ధ థు ల కు గ డ ం గ నే లో స్వల్ప సంఖ్యాకుల లాభములను లక్ష్యముజేయక బాగా వోటున్నవారినే యేల నామి నేటు జేయవలెనో లోకలుబోర్డుల ద్వారా పనులేల జేసికొనవలెనో పెద్ద పెద్ద రాజకీయములు లోకలు బోర్డులలోనికి రాగుడదను క్రొత్త సత్యమును జన్మిచు పార్టీ యొప్పుడు కనుదొనెనని కాంగ్రెసు పార్టీ యారంగమున ప్రవేశించిన తరువాతనా?

కాంగ్రెసును బలపఱచుదు

కాంగ్రెసు ఉద్యోగముల వహింపవచ్చును, లేక పోవచ్చును ఏమైనను జాతీయబలమున కదీ పీరము ఉద్యోగములే వహించునెడల ప్రభుత్వము పై కైనను సరిగా నడుచుకొనుచున్నట్లుండును దుర్బలముగ నుండునెడిల ప్రభుత్వమువారు మనవాంఛితము లన్నిటిని తుడిచిపెట్టెదరు అసహాయోద్యమము పలుచ బ్రవీణిపట్టినందుభారతదేశము కాలుబారిపడి పోవుచుండెను ప్రస్తుతభారతదేశము నాల్గుసంవత్సరములక్రింద నున్నటుల లేదు ముందుకేమియుబోలేదు వెనుకొక మెట్టునెట్టుబడెను కాంగ్రెసు బలమునల్లనే లిబరలు జన్మిచుపక్షము వారల యెడల ప్రభుత్వమునకు కొంత గౌరవము గల్గెను అచట యోద్యమము వెనుదగ్గరనే 'జన్మిచు' న్ను యితర మంత్రులను ఒక్కొక్కరి అధికారమును తగ్గిపోయి పడిపోవుచుండెను ఇతరులమీద ఆధారపడియుండు వారి గతి యింతియే ఏటాటమును బట్టుకొనియుండితో దానియెడ కృతజ్ఞతను డెలుపకుండ మన జాలరు

రీడింగు ప్రభువు అధికారమును వహించినపు డెన్నియో ఆశలు పెట్ట బడెను నిర్బంధకాసనములు రద్దుచేయబడుననియు సైన్యము లో భారతీయులు జేర్చుకొనబడుదురనియు, సర్వీసులు భారతీయుల పరముజేయవలెనని నీ జే ఒడవెలు ప్రకటనమును, మని పరిశ్రమలనురక్షించుటకు రహింతుల్లా కమిటీయు, భారతీయులసూజకీయ శాఖ కి దీక్షితులరనియు, ప్రభుత్వ విధానాభివృద్ధి జరుగుననియు ధలభుబడెను. అసహాయోద్యమము విజృంభించినపు డిది

యంతయు ననుకొన్నది అసహాయోద్యమపు పోటుండటలను మంత్రులు ప్రజా పక్షమున నున్నటుల నున్నవారికి యేదో గౌరవముండెను

ఇప్పుడేమి గాన్పించు చున్నదిమూడునిదర్శనములుజాలును ప్రభుత్వాభివృద్ధి జరుగననుకొన్న బర్మెను హెడుప్రభువు ఉపన్యాసము ఆ ఆశను తొలగించెను దానిని సర్ కే విరెడ్డిగారి రాష్ట్రకొనిరి

ఒడవెలు సర్దుకలరు వలన నీ కమిషను నివేదికము వచ్చి సర్ పి పాల్మోగారికి సంతోషము గల్గించినది

25 సంవత్సరములలో ఎనిమిదిరెజి మెంటుమాత్రముభారతీయుల పరము జేయబడును

సర్ కే వి రెడ్డినాయుడుగారు జన్మిచుపార్టీ, కాంగ్రెసునాగ ద్రొక్కెనని బడాయిట్లుచున్నారు ప్రభుత్వచక్రముమీద వాలిన యాగ యిట్టి దంభోష్టల బుగ్గుట కిది మొదటిసారికాదు 1923 లో కాసనసభల యెన్నికలు జరుగుటకు ముందు రాజమండ్రిలో కన్యాభారతీయుల కష్టములగుర్చి సభలో అందర బ్రాహ్మణేతరులే గుచ్చి గుచ్చి యడుగ ఆయన యేమిచెప్పెను సత్యమునే నీళ్లునములుచుజెప్పెను కాంగ్రెసు సంస్థలబలము తగ్గుటవలన జాతీయ వాంఛితమును ప్రభుత్వము లక్ష్యముజేయుటలేదని ఒప్పుకొనెను పరోక్షముగ బలముగనుండిన కొండ పడిపోయినందులకు సర్ కే వి రెడ్డినాయుడుగారు దుఃఖించుచున్నటుల ప్రస్తుత రచయితయే అప్పుడు నర్తించియుండెను

కాంగ్రెసు యెన్నిలోపములున్నను జన్మిచు పార్టీ యొప్పుడును గాంచజాలని విజయములను స్వరాజ్యపక్షము ద్వారా గాంచ గల్గెను

అందుచేతనే ఉప్పుపన్ను తగ్గెను వారివలన గాకున్న మడ్డిమును కమిటీని ప్రభుత్వము నియమించియుండనిదే దీనియర్థము సంస్కరణములను పూర్తిగ మార్చవలెననియే తేలుచున్నది గవర్నమెంటు భాగవతారు సర్ కే వి రెడ్డినాయుడుగారు నూచించునట్లు ప్రభుత్వమునకు మంగవారతనిచ్చు పద్ధతివలనకన్న ప్రతిమంభమువల్లనే మంచి ఫలితములు గల్గెను. ఈమంగవారతినే వారు పోట్లాడుట యనుచున్నారు ఆయన అట్లు చేయుట బాగానేయుండును నేను జెప్పునదేమనగా విచారించి చూడండి దేశమభివృద్ధి గాంచవలెనన్న కాంగ్రెసుతోనే అంతయు నున్నది

కాంగ్రెసు బలముగ నున్నయెడల ప్రభుత్వము సరియైన మార్గముననే నడుచును

కాంగ్రెసు దుర్బలమైనదైన యెడల ప్రతికూలపద్ధతి యేర్పడును

ముగింపు

అనుకూల ప్రతికూల మార్గముల జూచినను, మైత్రిభేదములబట్టి చూచినను కాంగ్రెసును, దేశాభివృద్ధియు కలిసియే యుండునని నిర్ణయింపవలయును

కాంగ్రెసును బలపరచుటకు లోకలు బోర్డులకును నియోజక సంఘములకును కాంగ్రెసు అభ్యర్థులనే యెన్నుకొనుడు అప్పుడు ప్రభుత్వమువారికి యెవరి కిని కనిపెట్టియుండవలెనో తెలియును

పిచ్చివాళ్ల ఆసుపత్రిలోనున్నవారు దప్ప జన్మిచుపార్టీ విజయము నెవరైనగాని దేశాభ్యుదయ విజయమని తలంచెదరని మిరనుకొందురా?

ప్రభుత్వమున కేది నచ్చును-కాంగ్రెసు విజయమా లేక జన్మిచుపార్టీ విజయమా? వోటరారు! మీరు దేశమున కాంగ్రెసును బలపరచనియెడల నియోజకసంఘములు సరిగా పనిజేయజాలవు మిధర్మమును మీరు బాగా నిర్వర్తించిన యెడల సత్కరిపాలన మేర్పడి ప్రభుత్వవిధాన మభివృద్ధిగాగలరు భగవంతుడు మీకు దేశభక్తిని ప్రజ్వరిల్లజేసి పోరులకు కార్యనిర్వహణము జేతురుగాక!

శత్రు చికిత్సలో

డాక్టరుయొక్క అశ్రద్ధ

రోగిచచ్చుట - ముద్దాయి విడుదలయగుట కుంభకోణము, నెట్టెం రి - వైద్యసదయం అను ఆయుర్వేదసర్వము మనియమాపను అనువాని బొబ్బను అశ్రద్ధగా శత్రుముచేయుటచే వాడు చనిపోయెను అందువలన ఇండియన్ పీసులకోడ్డు 304 వ సెక్షనుక్రింద డాక్టరుపై కేసుచేయబడెను ఈకేసులో కుంభకోణము సబుడివిజనల్ కేసుస్ట్రోగు గ్రీన్ గారు (ఐ సి యన్) ముద్దాయిని విడుదలచేసి విదరంను ఇండియన్ మెడికలు సంఘమువారు ముద్దాయి కి కేసులో పంచి ఘోషము జేసిరి (ఆ. ప్రే)

కార్పొరేషను ఎన్నికలు

సెప్టెంబరు 12 వ తేదీని

10. ఏడుబావులు

గడ్డే రంగయ్యనాయుడుగారు

14. ఎర్రపనేడ్

డా॥ బి. ఎస్. మల్లయ్యగారు

21. కీల్ పాక్

ఇ. ఎల్. అయ్యర్ గారు

* * *
ఏడుబావుల డివిజనులో
కాంగ్రెసు సభ

శ్రీ॥ గడ్డే రంగయ్యనాయుడుగారికి

వోట్ల నొసంగుడు

నిన్న సాయంకాలము పదియవ డివిజనుయందు నాగవటి తోట పిథిలో శ్రీయుత గడ్డే రంగయ్యనాయుడిగారి అభ్యర్థిత్వమును బలపరచుటకై ఒక సదబరిగను సానీ మహమ్మదు గారు అధ్యక్షతవహించిరి

క్రైస్తవుల రంగయ్యనాయుడుగారికి

వోట్లు ఇవ్వవలెను

కొశంబెగారిట్లుపన్నునందిరి — నేను క్రైస్తవుడు అయినను భారతీయుడను క్రైస్తవ అభ్యర్థియగు ఆశీర్వాదంగారికి వోటు ఇవ్వకూడదనియు హిందూ అభ్యర్థియగు రంగయ్యనాయుడిగారికి వోటు ఇవ్వవలయుననియు కోరుచున్నాను. తన రెండు ఆశీర్వాదంగారు నేను పదిసంవత్సరములనుండి స్నేహితులుము కాని జాతియొక్క అభివృద్ధికి భంగకరమగు జన్మ సుపక్షమునందు వీరు చేరియున్నారు జన్మ సుపక్షము కేవలము కొంతమంది వ్యక్తులతోగూడియున్నది దేశభక్తిదయమును లక్ష్యపెట్టక కేవలము ప్రభుత్వోద్ద్యోగములు వాంఛించువారితో జన్మ సుపక్షము నిండియున్నది

గడ్డే రంగయ్యనాయుడుగారు కాంగ్రెసుపక్షమువారిచే అభ్యర్థిగ నియమింపబడిరి జన్మ సుపక్షమువారు ఆశీర్వాదంగారిని పోటీగ నిలుపబెట్టియున్నారు వేణుగోపాలశెట్టిగారు ఇండిపెండెంటుఅభ్యర్థిగ యున్నారు కాంగ్రెసువిషయమై మికందరకు తెలిసియుండును 40 సంవత్సరములనుండి దేశోద్ధరణమునకై కాంగ్రెసు పనిచేయుచున్నది కాంగ్రెసుమహాసభవల్లనే దేశమునకు స్వాతంత్ర్యము కలుగవలెన 'ఇండిపెండెంటు' పక్షమున ఏమో నాకు అర్థముకాలేదు రాజకీయములలో ఇండిపెండెంటుపక్షమునకు అవకాశములేదు గో. మిదప్పి చందముగనుండుట ఇండిపెండెంటుపక్షమువారి విధానమని చెప్పవలసియున్నది

వోటుఇచ్చు అధికారమును మీరు సద్వినియోగ మొనర్పవలెను అన్ని విషయములను ఆలోచించి అర్హుడైన అభ్యర్థికి మీరు వోటు ఇచ్చి విధర్మమును నెరవేర్చుకొనవలెను కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకు వోటు ఇచ్చుటల్ల మిదాస్యబంధములను త్రెంచుకొనుటకై ప్రయత్నించినవారగుచున్నారు సంకల్ప వేను బడిన భారతమాత కన్నీటితో తన సుతులు నీప్పడు ఈబంధములును త్రెంచినై తురోయని ఎదురుచూచుచున్నది కావున దేశక్షేమము కోరువారందరు కాంగ్రెసు అభ్యర్థికి వోటు ఇవ్వవలయునని కోరుచున్నాను

పిమ్మట సామి వెంకటాచలం శెట్టిగారు వి. యల్. శాస్త్రిగారు, కె. భావ్యంగారు, ఆదికేశవులు వాయలగారు మరియు రంగయ్యనాయుడిగారి అభ్యర్థిత్వమును బలపరచుచు మాట్లాడిరి

రాళ్ళపడుట

సభ ముగియుటకు అరగంటకుండు పభయందు రాళ్ళపడుట పోట్లట్రుట్టు కూయి నరదరాజులకును, కెక్టారు సోడావారు ఫ్యాబ్రికేయగు పరిషయం వెంటాచలమునకును గాయములు తగిలెను

రాత్రి పదిగంటలకు సభ ముగిసెను



పంతంగి వెంకటరావుగారి కుటుంబము - కర్నూలు.

బర్మా - స్వరాజ్యము

(మాంచెప్పరు గార్డియను)

బర్మాలో స్వరాజ్యము నేర్పరుప ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవను వార్త ప్రకటింపబడినది ప్రజాప్రతినిధులతోకూడిన శాసనసభను ఆధారము గ నుంచుకొని బర్మాప్రభుత్వము వారు పరిపాలనమును జరుపుచున్నారు ప్రభుత్వమువారిని ప్రతిఘటింపవలయునను ఉద్దేశము ప్రజలయందు వ్యాపింపజేయుటకై స్వరాజ్యపక్షము స్థాపింపబడుచున్నది బెంగాలుగారి పిచ్చి విధానము బర్మాకు కూడ వ్యాపించునోమో యని భయపడవలసియున్నది కాని ఈసందర్భమున ఒక గొప్పవిషయమును గురించి ఆలోచించవలసి యున్నది ఇప్పుడు బర్మా రాష్ట్రము భారతదేశముతో చేరియున్నది పరిపాలనా సౌకర్యములకు బర్మా భారతదేశముతో చేర్చబడినదే గాని బర్మాకును భారతదేశమునకును ఎట్టి సామ్యములేదు జాతియందును, కులమునందును, విజ్ఞానమునందును, భావయందును, సాంప్రదాయములందును, బర్మాకును భారతదేశమునకు ఎట్టి సామ్యములేదు భారతదేశమునందలి సాంఘికపరిస్థితులకును ఆర్థికపరిస్థితులకును, బర్మాయందలి పరిస్థితులకును ఎంతయో భేద మున్నది సరిహద్దుల సంతకూఠాధర్మము, హిందూ మహమ్మదీయ విభేదములు భారతదేశమునందలి సుఖ సమస్యలు బర్మాకు ఇట్టి సమస్యలు లేవు హిందూమహమ్మదీయ సమస్య అచ్చట లేదు సరిహద్దు సంతకూఠాధర్మము లేదు కావున భారతదేశమును బర్మాకు పరిపాలించుటకు బర్మావారే తమంటు తామే పరిపాలనము కొనసాగించుకొనుట అవశరము సులభము

కావున బర్మాయందలి స్వరాజ్యవాగులు బర్మాకును భారతదేశమునకు ఎట్టి సంబంధ ముండునాడెని ఊహించుట న్యాయమైనను అట్లు జరుగుట లేదు బర్మావారికి రాజకీయ విషయములందు అవధము తక్కువగా నున్నది కావున వారు భారతదేశమునందలి స్వరాజ్యవాదులతో పనిచేయు సంకల్పించుకొనుచున్నారు భారతీయుల ధర్మముగ బర్మాయందు చేరియున్నాగ వ్యాపార విషయములందును ఉద్యోగవిషయములందును భారతీయులతో బర్మావారు పోటీచేయజాలరు న్నారు నిజపరిస్థితులను బర్మావారు నిరూపింపవారు బ్రిటిషువారిపై ద్వేషముమూని భారతీయులనే తమ దేశమునుండి తరిమివేయ పూనుకొనెను బర్మాయందలి పరిస్థితు కేవిధమున పరిమించునో జూహులీయున్నది భూతీయులు మాడ సామ్రాజ్య కాంక్ష గలవారని చెప్పవలసియున్నది దాద్రమము హిందూవత్స నుండి పుట్టి రనియు చెనాయందు హైదరాబాద్ నాగరిక వ్యాపించెననియు హిందువులు చెప్పుచున్నారు వైరి బలముతో కాక నాగరికత ప్రాశస్త్యము ల్ల హైందవుల కిట్టి దౌస్థ్యము పూర్వకాలమున ఏర్పడెను నేటికి సము కూడ ప్రపంచమునంతట నాగరికతను వ్యాపింపజేయ లయు నియు భారతీయులు కోరుచున్నారు కాన బర్మా విడపోవుటకు భారతీయు లిచ్చయింపరు

కార్మికులను నిర్బంధించుట

మాంచెప్పరు గార్డియను

కెన్యాలో కార్మికులను నిర్బంధించి వారిచే బలవంతముగ పనిచేయించు కొనుచున్నారని ఈ నిబంధన నుల్లంఘించినవారివీరల శిక్షింపబడిరి అప్పీలుచేయగ నైరొబి అప్పీలుకోర్టు గారు ఈశిక్షలను రద్దుచెసిరి కేసులను నేరాకోపణయందలి లోపముల ననుసరించి వీరు విడుదలచేయబడిరి కెన్యాలో ఆఫ్రికావాసులు బ్రిటిషువారి శాసనముల నుల్లంఘించి శిక్ష పొందిన పిమ్మట అప్పీలు చేయుటకు సాహసించుట కొందరికి ఆశ్చర్యము కలుగజేయవచ్చును

సంకల్పముతో మూడునెలలు పనిచేసినవారికి ఈనిర్బంధకార్యాచారము బాధించదు ప్రతి ఆఫ్రికాపౌరుడును తన పాలమున కనీసము మూడునెలలు పనిచేసికొనినగాని తన కుటుంబమునకు కావలసిన ఆహారపదార్థములను పండించుకొన జాలదు ఈవిధమున ప్రతివాడును మూడునెలలు ఇతరులక్రింద పనిచేయ లేదని అధికారులు వీరిపై కేసుతెచ్చిరి కాని అప్పీలు కోర్టు వారు ఈనేరాకోపణమును అంగీకరింపక మూడునెలలు ఎచ్చట పనిచేసినను వారిపట్ల ఈచట్టము అనుమ్రించదని తీర్పు చెప్పిరి చట్టము న్యాయము ఇట్లుండ ఇన్ని సంవత్సరములు కెన్యాయందు ఆఫ్రికాదేశీయులు కేవిధమున నిర్బంధింపబడి బలవంతముపై పనిచేయుచుండుటకు కారణమేమని అడగవచ్చును చట్టమును తెలియకుండుట, వశీల్లనుపెట్టి కేసుజరుపుటకు శక్తి లేకుండుట ఇందులకు కారణమని చెప్పవలసియున్నది నిర్బంధముగ పనిచేయవలయునని నిర్ణయించి కార్మికులను కేర్మోనిన మాజిస్ట్రేటులే ఈ కేసులను విచారించువారగుటచే కొంతవరకు న్యాయము కలుగకుండెను ఈవిషయమై పార్లమెంటువారు తీవ్రస్థితినిపించి ఎట్టి అన్యాయమునకు ఎడములేని విధమున ఏర్పాటుచేయుట అవసరము

బొంబాయి కార్పొరేషను

సెప్టెంబరు తీర్మానములు

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 11 — రాజకీయ నెరములకై కార్యాగ్రహశిక్ష నడపవలసివారికి గల ఆనర్హతను మునిసిపలు ఎన్నికలకొరకు తొలగించవలసినని సభాయుక్తులగు గవర్నరును కేడుమ యొ తీర్మానమును, యూనియను పార్లమెంటులో ప్రవేశపెట్టబడిన ఏషియాటిక్ కల్చరుగురించి సత్తీజాఫ్రీకాలోని భారతీయుల తరఫున బోక్యము కలిగించు కొనవలసినదని యిండియావారితనమువారిని నేడును మరియు కీర్త్యానమును బొంబాయి కార్పొరేషనులో సెప్టెంబరునెలలో ప్రతిపాదించబడును (అ. ప్రె.)

ప్లాన్లెట్టుమిల్సు సమ్మె లింతరించినది

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 11 — పాడ్డుజాబరును తొలగించినందులకై నిన్నటిదినము ప్లాన్లెట్టుమిల్సులో సమ్మెకట్టిన 500 మంది నూలుపడికేవారును ఒకగంటపైపైన తరువాతి ఎట్టి షరతులను కోరకుండు పనిలో ప్రవేశించిరి (అ. ప్రె.)



దాదాభాయి నారోజీ

నూరు సంవత్సరముల క్రిందట ఈనాడు దాదాభాయి నారోజీగారు జన్మించిరి నేటితో దాదాభాయి శతమూర్తియగును హిందూదేశ చారిత్రమునం దీతకము శాశ్వతమై లేజోవంతమై యొప్పారగలదు ప్రాచ్యవాశ్వాత్య సంఘర్షణ మారంభమయిన సమయమునందు దయించిన మహానీయులలో దాదాభాయి నారోజీగారు గ్రంథాసమయ వహించుచున్నారని పాశ్చాత్యులు నేర్పినవారములనే నారోజీగారు యోగించి, దేశస్వాతంత్ర్యమునకై పోరాడిరి హిందూదేశము సంతతము సంపదయందు దభివృద్ధి జెందుచున్నదనియు, ప్రజలు విశ్వరూపులై తులదూగుచున్నారనియు జెప్పెడి నడువులు నిరాధారములని నారోజీగారు రుజువు చేయగలిగిరి వారు జూపిన హేతువులను నిరాకరించుటకు సాధ్యపడలేదు నేడు హిందూదేశదారిద్ర్యమును గూర్చి సంశయించు వారు లేరు దానిని పోగొట్టుటకు మార్గ మేమని దేశము దీర్ఘముగ యోచించుచున్నది గాంధీమహాత్ముడు తనదృష్టి నీసమస్యపై ఎటుల నిలిపియున్నాడో తెలుపనక్కరలేదు దారిద్ర్యమునకు కారణ మేమి?

1906-వ సంవత్సరమున కలకత్తా కాంగ్రెసు సభ కార్యక్షేత్ర వహించి, దాదాభాయిగారి టిల నుడివియుండిరి 'ఆర్థికస్థితి అస్వాభావికముగనుండి, దేశమును నిర్ధనము గావించుచున్నది విదేశీయుల జరమలు, పెన్షన్లు మున్నగు వానికింద, ప్రతి సంవత్సరమునను ఇరవదికోట్ల రూపాయలను హిందూదేశము ఖర్చుజెట్టుచు, తన తనయుల దారిద్ర్యమునకు తోడ్పడుచున్నది ఇట్టి స్థితి కొనసాగునంతవరకు బ్రిటీషు ఆర్థిక విధానమును హిందూదేశమునకు వర్తింపజేయుట మిక్కిలి అవమానకరము" స్వదేశీ నవలంబించక తప్పదని దాదాభాయిగారు రాసమయమున బోధించిరి దాదాభాయికి బ్రిటీషు న్యాయదృష్టిపై సంపూర్ణ విశ్వాసముగలదు బ్రిటీషువారికి నిజసందర్భమును తేటపరచినచో న్యాయము తప్పక జరుగునని వారు భావించిరి ముఖ్యముగ అనవసర పరిపాలనాభారమును తగ్గించవలెనని వారు చిరకాలము విన్నవించిరి కాంగ్రెసువేదికపై నుండియగాక, బ్రిటీషుపార్లమెంటు సభలో సభ్యులుగ గూడ బ్రవేశించి హిందూదేశ సమస్యనుగూర్చి అనవసరము బోధించుచుండిరి బ్రిటీషు లిబరలుషకు నాయకులతో చెలిమిలో మెలిగి వారి యనుగ్రహము హిందూదేశముపై ప్రసరించుటకు పలుభంగులు పాటుబడిరి

కాని నారోజీగారి కోర్కెలు సఫలముగావయ్యెను భారతీయుల కున్నతోద్యోగముల చుట్ట, కార్యనిర్వాహక న్యాయశాఖలను విడ

దీయుట, ఇంగ్లండునందను హిందూదేశమునందను ఏకకాలమునందు సర్వీసు పరీక్షలు జరుగుట మున్నగు ప్రశ్న లెంతకాలమునకును పరిష్కారము గాకబోయెను పార్లమెంటు సభను నమ్ముకొని లాభములేదని తోచెను నారోజీగారు కాంగ్రె దేశమున గావించిన ప్రబోధమంతయు బూడిదలో పోసిన పన్నీరియ్యెను ఇట్టి యాశాభంగములు తుదకు మంచికే పరిణమించెను కలకత్తా కాంగ్రెసు పీఠమునుండి దాదాభాయి నారోజీగారు "స్వరాజ్య" మంత్రోపదేశము గావించిరి స్వరాజ్య పరమావధిని స్వదేశీసాధనమును గంభీరముగ బోధించిరి స్వరాజ్యమంత్రము దశదిశలవ్యాపించెను స్వరాజ్యనినాదముతో దేశమొక్కమారు మారుమ్రోగెను స్వరాజ్యపదము ప్రజల్పప్రకటనములలోనికి గూడ పిమ్మట నెక్కిన నారోజీగారు పరమపదించిన పిమ్మట, స్వరాజ్యప్రబోధము ప్రజులలో అద్భుత పరిస్థితిని గావించినను, అధికార వర్గమును విశేషముగ కదలించలేదు సర్వీసుల వ్యయము అప్పకన్న నింకను సధికమయ్యెను

నారోజీగారు పదేపదించిన స్వదేశీ ప్రత సాధనమును పూర్తిగ ననుష్ఠాపమునకు దెచ్చిన, స్వరాజ్యమును పొందుట సుకరమగును స్వదేశీప్రతమును వ్యాపింపజేయుటకు గాంధీమహాత్ముడు నేడు జేయు ప్రయత్నములు సఫలమగుచో, స్వరాజ్య స్థాపన కెట్టి యాటంక ముండదు స్వదేశీప్రతమును సంపూర్ణముగ నాచరింపవలయుననియు, పైపై ప్రతిక్రియలు ఒనికరావనియు మహాత్ముడు దెలుపునపుడు, దాదాభాయిగారి అడుగుజాడల నడుచుచున్నాడనుటకు సందియములేదు నారోజీగారు యేకత్వమువారు యశగిన, ఆమహామహుడు అన్నిపక్షములకును గరువీరము నలంకరించదగియున్నాడని జెప్పవచ్చును బ్రిటీషు లిబరలుషకుము హిందూదేశ ముక్తికి తోడ్పడునని నమ్మి, ఆతడు చాలాకాలము బనిచేసినను, అనుభవము మీద సత్యము చెలిసినపుడు కనుకటి సిద్ధాంతములను విడనాడి స్వరాజ్యసందేశమును చాచెను కాల పరిణామమును జాగరూకతతో కనిపెట్టుచు, తదను గణముగ మెలిగిన నాయకులలో దాదాభాయిగారి గ్రంథాలు చనిపోవువరకు బద్ధి ప్రాధవ్యమునందు వారు సవ యాచకులుగ నుండిరి నారోజీగారి స్మరణచే స్వరాజ్య సంవాదనోత్సాహము ప్రజలలో మరల నుద్భవించు ననుటకు సందియములేదు

దాదాభాయిగారు పార్శ్వమర్థులు పార్శ్వలు పన్ని యానుండి తరిమివేయబడి ఇల్లులేక అల్లాడుచున్న సమయమున, హిందూదేశము వారి నాదరించి రక్షించెను అందుకు, దాదాభాయిగారు హిందూదేశ బుణమును బూర్తిగ దీర్చుకొనిరి భారతీయు శాశ్వతకృతజ్ఞతకు పూర్తిగ పాత్రులయిరి మాయెదుటనున్న నొక గ్రంథము ననుసరించి, దాదాభాయిగారి పూర్వీకులకు, జిహ్వోగ్రుచక్రవర్తి 1618 వ సంవత్సరమున నొక జాగీరును కొంత ద్రవ్యము నిచ్చినట్లు తెలియగలదు నవసారి అనుగ్రామమునందు దొరికెడి సుప్రసిద్ధమగు అత్తరును వీరి పూర్వు లిరువురు మొగలు చక్రవర్తికి సమర్పించగ, వారు సంతృప్తంతరంగ 'హృదయై జాగీరు నిచ్చిరట వీరి పూర్వులు వెదజల్లిన సువాసనలనే దాదాభాయిగారును వేరొకరూపమున వెదజల్లిరి దాదాభాయిగారు తమజీవిత మాధుర్య

ముచే, దేశమునందు ఎల్లరి హృదయముల నాకర్షింప గలిగిరి స్వరాజ్యసందేశ పరిమళమును నలుదెసల వ్యాపింపజేసిన నారోజీగారు, స్వల్పమగు జాగీరుగాక, ఎల్లరకు ముఖ్యమగు రాజకీయ స్వాతంత్ర్యమును ప్రజల వశము జేయ నుద్యమించిరి ఆ మహామహుని సంకల్ప మీడేరుటకు, ప్రజలు నడుముగట్టుకొనినపుడే, దాదాభాయి శతమూ నిరుపమానమై వెలుంగును

ఇండియా ప్రభుత్వము మద్యపాననిషేధము

మద్యపాన సమస్యపట్ల ఇండియా ప్రభుత్వము వారి నిశ్చితాభిప్రాయమేమియో కనుగొనుటకు, మొన్నటిదినము సామ్రాజ్య శాసనసభలో జరిగిన చర్చ బనికి వచ్చును హాజీవాజీ హుడ్డీనుగారి తీర్మానము సంపూర్ణ నిషేధము నిమిత్తము చట్టము చేయగోరుచున్నది దత్తాగారును, కేల్కారు గారును యీ తీర్మానమునకు సవరణలను ప్రతివాదించిరి దత్తాగారి సవరణ ఉపసంహరించుకొనబడెను కేల్కారుగారి సవరణ తీర్మానము ఏమాత్రము తీవ్రమయినది గాదు మద్యపాన నిషేధమును ప్రభుత్వమువారు ఆదర్శముగ ప్రకటించి, లోకలు ఆప్షను పద్ధతిని ఇందుకు సాధనముగ నవలంబించవలయునని గోరుచున్నది ఇందు వివరీత మేమియులేదు బొంబాయి ప్రభుత్వము వారిదివరకే, మద్యపాన నిషేధము తమ గమ్యస్థానమని బలికిరి బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు జూపిన చొరవనయినను ఇండియా ప్రభుత్వమువారు జూపరయిరి దీనిని ఆదర్శముగ సంగీకరించుటకు గూడ బునికరాదని, సర్ జేసెల్ బ్లాకెట్టుగారు వాదించుట కడువిచిత్రము ఆర్థిక సభ్యులగుటచే, వీరు రివియూ సే మాత్రము కోల్పోవజాలదు కలసల్ క్రాఫర్డుగారి వాదము, యూరపియనుల సామాన్యాభిప్రాయమును దెలుపుచున్నదని యూహింపవచ్చును ఆల్కహాలు రేహమునకు చాల మంచిదనియు, మద్యపాన నిషేధమువలన శరీరారోగ్యము చెడిపోవుననియు, ఇట్టి సంస్కరణము నీతి బాహ్యమనియు, స్వాతంత్ర్య నిరోధకమనియు, మున్నగు సంగతులను వీరు ఏకరువుజెట్టిరి ప్రజల స్వాతంత్ర్యముపట్ల వీరికి గలిగిన నూతనాభిమానము ఆశ్చర్యకరము త్రాగుటయే నీతియని వాదించువారుండగ, మద్యపాన నిషేధమెటుల కొనసాగును? అమెరికాలో మద్యపాన నిషేధ ప్రయత్నము సఫలమయ్యెనని, పుస్తీపుట్టు జాన్సనుప్రభృతులు చాటియుండగ, బ్లాకెట్టు గారేమి, క్రాఫర్డుగారేమి, మద్యపానాసక్తులు తెలిపెడి వివరీతవార్తలను పరమ ప్రమాణముగ గైకొనుచున్నారు మద్యపాననిషేధమునుగూర్చి ప్రయత్నము సలుపగూడదనుటయగాక, అందుచుగూర్చి తలపగూడదని గూడ, బ్లాకెట్టు గారు వాదించుచున్నారు సామ్రాజ్య శాసనసభవారు కేల్కారుగారి తీర్మానము సంగీకరించి, భారతవర్షపు నిజాభిప్రాయమును ప్రపంచమునకు వెల్లడిజేసిరి హిందూమహమ్మదీయమతములు రెండును మద్యపానము పాపమని బోధించుచున్నవి అట్టితరీ, హిందూదేశమునందు తగు ప్రబోధము సలుపుచో, ప్రజాసామాన్యమునందీదురభ్యాసమును పోగొట్టవచ్చును కాని ప్రభుత్వమువారు సానుభూతినయిన జూషక, సంస్కర్తల

ప్రయత్నముగాని నిరోధించుచో, వారి ప్రయత్న మెల్లల కొనసాగును? బ్లాక్టెట్టగా రు జూపిన సంకుచిత దృష్టిగాంచిన, భారతీయులకు నిరాశ గలుగుట సహజము స్వరాజ్యము చేకూరిన గాని, మద్యపాన నిషేధసంస్కరణమయినను కొనసాగు నని దోచదు తదర్థమై దేశము తనశక్తినంతను వినియోగించవలసిన తరణమాసన్న మయినది

వయోనిర్ణయచట్ట మంగీకృతమగుట

హోంమెంబరుగారు సామ్రాజ్య శాసనసభలో ప్రతిపాదించిన వయోనిర్ణయ శాసనము అధిక సంఖ్యాకులగు సభ్యులచే నంగీకరింపబడినది నేటి వార్తలు దెలుపుచున్నవి 64 గురు బిల్లుకు అను కూలముగను 14 గురు ప్రతికూలముగను వోటు జేసిరి నూతన చట్టము వివాహితులగువారు సమ్మతి సీయగల వయస్సును 12 నుండి 13 వరకు పెంచుచు జేసిరి భార్యభర్త సంబంధములేని వారి విషయమున పదునాల్గు సంవత్సరములను నిర్ణయించునట్లు డాక్టరు గవర్నరుగారి చట్టమును విచారించుట కేర్పడిన సెలెక్టుకమిటీవారు మైమార్పును వెనుక నూచించిరి కాని ఇంతకన్నను ముందుకుబోవుటకు సభ్యులు ప్రయత్నించుటచే, గవర్నరుగారి ప్రయత్నములు విఫలమయ్యెను నూతనచట్టము ప్రస్తుతపు చట్టమునందు స్వల్ప మార్పును మాత్రము సూచించుచున్నది వివాహితులైన బాలికలకు పదమూడు సంవత్సరములలోపల పునశ్చంధానము జేయవలయునను పట్టదల సంఘమునందు దొలగి పోయినదని జెప్పవచ్చును సాంపెకవిషయముల గూర్చి ప్రభుత్వమువారు చట్టము గావించుట మంచిదిగాదను నా డ్డే పణదప్ప, సంస్కరణము గూర్చి వేరు యాడేపణ యుండి జాలదు డాక్టరు గవర్నరుగారు పెండ్లిగానివారి విషయమున వయస్సును పదునైదు సంవత్సరములకు పెంచవలయునని గోరిరి మడ్డిమెచుగారి సూచన నంగీకరింపక పోయినను స్థానిక ప్రభుత్వముల యభిప్రాయములను కనుగొనదమని మాత్రము దెప్పిరి పద్మద సంవత్సరముల కాడే పణ యుండునగు నామోదించి యుండి కాక్రమమున వచ్చుచు పెంచుట ముఖ్యమని విధిరలంపు స్త్రీలు పదునాడు సంవత్సరములకు పూర్వమునను, పురుషులకు ఇరువదిమైద సంవత్సరములకు పూర్వమునను వివాహమాహుకదలి, హిందూ ధర్మము వినియోచుచున్నటువీరు తేటపరిచిరి కాని, వీరు కార్యవాదులగుటచే, ప్రస్తుతాతిని గుర్తించి సంస్కరణములు ల్వరికముగి జరుగ గూడనని తెలుపుచున్నారు రంగవార్తలు గాని గూడ బిల్లు నంగీకరించుట జూడ, దూరదృష్టి గల పూర్వచారవరాయణులకు నూతన చట్టమునట్ల నాడే పణయుండని యుగాహించవచ్చును

లజపతి సాహెబుగారు బ్రిటిషుపక్షములు

లూల లజపతిసాహెబుగారికి బ్రిటిషుపక్షములతో గల పరిచయము నేను మదియొకరికి లేవని జెప్పవచ్చును వారికి బ్రిటిషు ప్రముఖులలో ప్రాణ మిత్రులు గూడ గలరు అయినను, బ్రిటిషు పక్షములు హిందూదేశ స్వాతంత్ర్యమునకు తోడ్పడవని వారు ఘంటాపథ

ముగ చాటుచున్నారు ఏలనన అన్నిపక్షముల వారును బ్రిటిషు సామ్రాజ్య వైభవమును కాపాడుటకు కంకణము గట్టకొని యున్నారు ఇంగ్లండుకు చేకూరెడి లాభముల ననుసరించి, పక్ష పాలనము నిర్ణయింపబడుచు అందుకు పూర్వోన్మనని పక్షము బైకి రాజాలదా వ్యక్తులు కొందరు సద్భావమును నూచించినను, పక్షములు వీని నవలంబించి ప్రభుత్వ ప్రతికూల పక్షమునం దున్నపుడు వ్యక్తులెల్లల మెలిగినను, పరిపాలనా భారమును వహించిన బిమ్మట వారు వెనుకటి వాగ్దానములను విడనాడెదరు మున్నుడు నియోజక వర్గపు యభిప్రాయమును, బిమ్మట తమ పతాభిప్రాయమును వారు ప్రధానముగ నెంచెదరు అంతయ గాని ఇతర సందర్భములలో జేసిన తీర్మానములను గాని ప్రసంగములగుగాని వారు గౌరవింపరని లజపతిసాహెబుగారు తెటవరచుచున్నారు బ్రిటిషు రాజనీతిని స్వయముగ కనుగొనిన, వీరి యభిప్రాయములు అమూల్యములనుటకు నందియమలేదు అందుచే, బ్రిటిషు ప్రముఖులతో స్నేహితులుగ నుండువారు గూడ, నిజపరిశీతులను గుర్తించి, స్వయంసహాయమువలన గాని స్వాతంత్ర్యము లభింపదని గ్రహించుట వేలు

ఉక్కురక్షణ టాంఫోర్డు సూచనలు

ఉక్కురక్షణనిమిత్తమై, మిగిలిన నెనిమిది మాసములును ప్రభుత్వమువారు బాంటీ సీయ పరియచని టారిఫ్ బోర్డువారు గావించిన సూచనల నివరకు ప్రకటించియుంటిమి కాని వానిని ప్రభుత్వమువారు పూర్తిగ నంగీకరింపలేదని, నేటివార్తలు దెలుపుచున్నవి టారిఫ్ బోర్డువారి మాటల బాంటీని టన్ను ఒకటింటికి 21 రూపాయిలనుండి 18 రూపాయిలకు తగ్గించిరి ప్రభుత్వమువారికిను తక్కువ జెందక, బాంటీని 12 రూపాయిలకు తగ్గింపవలయునని గొరుచున్నార తొంబదిలక్షలను మింగుకుండ నియంయను నని టారిఫ్ బోర్డువారు గోరిర ఆరే పది లక్షలను మింగగూడదని, ప్రభుత్వ ప్రధానము దెలుపుచున్నవి ప్రభుత్వము వారి యద్వైత్యము ప్రవారము, 1926 వ సంవత్సరము మార్చిమాసం నెమవరకు బాంటీ 18½ లక్షలను మింగగూడదనియు, 1927 వ సంవత్సరము మార్చి నెలాఖరు వరకు 41½ లక్షలను మింగగూడదనియు, తెలియగలదు టారిఫ్ బోర్డు సూచనలు కనీసపుష్కారీని చూత్రమే సూచించెనని, వారికుగ్రహించి యుండును ఆమొత్తమును గూడ తగ్గించినా, ఉక్కురక్షణ జరుగునని దోచదు సామ్రాజ్య శాసనసభవారు టారిఫ్ బోర్డువారును నంగీకరించి, ప్రభుత్వమువారి మార్పులను నిరాకరించిన గాని ప్రయోజన ముండదు

స్టేటుకొన్నిసభ నిర్బంధచట్టములు

నిర్బంధచట్టములను అయిదింటిని రద్దుజేయవలయునని పక్షులుగారు వెనుక దెచ్చినచట్టమును సామ్రాజ్యశాసనసభవా రామోదించిరి పక్షులు గారి చట్టము నంగీకరింపవలయునని, గాని నెమ సభపు రామదాసు పంతులుగారు స్టేటుకొన్నిలు సభలో ప్రతిపాదించిరి నిర్బంధచట్టములను రద్దు జేయవలసరిముగల దని, విచారణసంఘమునా రిదివరకే ప్రతిపాదించినను, ప్రభుత్వమువారి చెట్టి

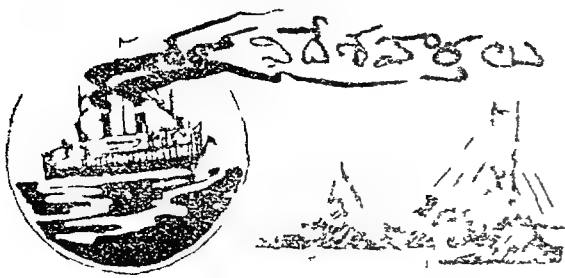
చర్య దీసికొనకుండుటచే, పక్షులుగా రీచట్టమును ప్రవేశపెట్టవలసినచేయు రామదాసు పంతులుగారి ఉపన్యాసము విక్సిం సహేతుకముగ నున్నను, దాదాభాయి ప్రభుత్వము ప్రతిఘటించిరి సెలెక్టు కమిటీకి బిల్లును పంపుటకయినను, స్టేటు కొన్నిలు సభ నిరాకరించెను తుదకు రామదాసుగారి తీర్మానము నిరాకరింపబడెను తొమ్మిది మంది మాత్రము అనుకూలముగను, 29 మంది ప్రతికూలముగను వోటు జేసిరి స్టేటుకొన్నిలుసభ తన పెద్దరికము సంతక సాధికరచెను ప్రజాస్వాతంత్ర్యమునకీ సహవా రెంత యుపద్రవము దెచ్చుచున్నారో గ్రహించిన, స్వాతంత్ర్యాభిలాషులగు కాంగ్రెసుజ్యోతిస్ స్టేటుకొన్నిలు సభకు ప్రతినిధులుగ నంపుట యత్యవసర మని దెలియగలదు అధికారవర్గ నిరంకుశవిధానమును సమర్థించుట దప్ప ప్రస్తుత స్టేటుకొన్నిలుసభ దేశమున కెట్టి యుపకారము చేయునలేదు

ఇండియన్ టెడి లిఫ్టింగు పరీక్ష

లీకమోనవారు యం యన్ తో పని లేదని జెప్పినను, ప్రభుత్వమువారు దానిని నిలిపి యుంచుటకు నిశ్చయించిరి యుద్ధసయమున పోటీపరీక్షను దిద్దెచ్చి, సెలెక్టునుపద్ధతి నేర్పరచిరి డాక్టరు లా హూక రే గారి తీర్మానము, మరల పోటీ పరీక్షను నెలకొల్పవలయునని కోరుటయగూడ, ఇంగ్లండునందును హిందూ దేశమునందును గూడ పరీక్షలు నేక కామున నెలకవలయునని గోరెను బర్దనుగా రీ తీర్మానము నెదిరించుటకు కారణము గనుపించదు బ్రిటిషు ఆఫీసరు తెల్లపుడు కొంద రుండవలయునను సంగతి నంగీకరించుట కచ్చము తూరపియను యుద్యోగులకు చిక్కినజేయుటకు, బారతీయ వైద్యులు బనికి రావనట్ల పన్ను విస్తర వాదముండదు బ్రిటిషు దీప్తలను వారియ వైద్యులు బనికివచ్చుచుండగ, హిందూదేశమునందు బనికిరావని, ఎవరు జెప్పకలగు సుతను ఇంగ్లండు నందు మాత్రమే పుట్టినవలన, వారియలు పలువురీ పరీక్షకు సూచుట దుర్లభమగును ఏకైక ప్రదేశముననే జన్మించిన, హిందూదేశమునందే ఏల నలుపరాదు డాక్టరు లాహూకరేగారి తీర్మానము సామ్రాజ్యశాసనసభ వారిచే నంగీకరింపబడినను, ప్రభుత్వమువారి ఆచరణలోనికి దెచ్చెదరని నాక గురుచుండ

దేశబంధు పంగరాష్ట్రనిధి
రూపి ముగింపబడినది

ఇట్ల పై కేసును పంపగోరువారు ప్రభుత్వకు పంపవలెను
జులై 1927 నుండి 7, 74, 185 రూపాయల వరకు ప్రభుత్వం 31 వ తేదీ వరకు గౌరవకోశాధికారిగా పనిచేసే రాజేంద్రరా, శుశ్రీగారు రాష్ట్రీయ ధాని పంపించిరి ఇంకను కాలగండి నిధికి పనులు పంపగోరువారు వారు తెలిపి గాని అట్ల పంపగోరువారు యాచించినా పంపించె ఆమొత్తములను గూడ ప్రతి లోక ప్రభుత్వము అగి ప్రజ్ఞీలు పంపావం దయి, స్వాతంత్ర్యాన్ని, సర్వమైనా సామ్యచిన్మీంజన సర్వానుగాను లాకల మొదట లేనిది ప్రకటించిరి
ఎలానా — “రాష్ట్ర నిధి కాయ 1925, జులై 1927 నుండి”



నావికుల సమ్మె

కళాశాలను నియమించుట

గొప్ప తప్పు

కేఫులూర్, సెప్టెంబరు 2 — కళాశాలను నియమించుట జేయుట గొప్పతప్పనియు దక్షిణ ఆఫ్రికాలో అందరు ఏక గ్రీవముగ దీని సంగీకరించుచున్నారనియు ప్రభుత్వము, ప్రజల సానుభూతిని కోల్పోవుటకు మార్గమేగ్యదు ననుచున్నారు

విషయ సమస్య

రోవల్డ్ స్టూరు అను గాగయోడకున, రెండు మెయిజు నౌకలకును గూడ ఈ సమ్మె వ్యాపించునా యని అందరును భయపడుచున్నారు

నేటాలు పరిస్థితులు

12 ఓడుల ప్రస్తుతిను నేటాలు రేవులో ఆగిపోయినవి స్వాండు నేటు క్యాసి, బాల్కరలు క్యాసిలు శిబ్బంది ఓడ లలో పనిజేయ నిరాకరించిరి ఉత్తరపులను తిరస్కరించినది 6 నావికులను పోలీసు కోర్టులో విచారించెదరు

అధికారుల బెడరింపు

ఇంకొకానుండి కళాశాలను దెప్పించెదవని అధికారులు అనుట ఉత్తర బెడరించే యని సమ్మెదారులు చాలమంది అను కొనుచున్నారు ఆ ప్రకారము యజమానులు కష్టమును దెచ్చి బెట్టుకొనరనుచున్నారు

ప్రిటోరియా రౌండుటేబిలు సభ

ప్రిటోరియా, సెప్టెంబరు 2 — కాకా యజమానులు నావికులు గలసి ప్రిటోరియాలో సమావేశమగుదురు ఆసభకు కార్యకమిత్రి క్రెస్వెయిగా రధ్యక్షత వహించెదరు ఇది నౌకా యజమానులకు సమ్మతమగుననుది ఈలోపుగ నావికులను శిక్షించుట నాపుజేసిరి

మెజిస్ట్రేటు నౌక

ఎంత భయపెట్టినను 2500 ప్రయాణీకులతో బయలు దేరుటకు ఉదయము 11 గంటలకు సిగ్గుగనుండెను పూర్వము యుద్ధముజేసినవారిలో 800 నావికులుగ, పనిజేయుచున్నారు అల్లరి జరుగునేమోయని పోలీసుదళము కావలియుండెనుగాని అలరులు జరుగలేదు

పనిమానుకొనెదమని దెలియజేయుట

సౌథాంప్టోన్, సెప్టెంబరు 2 — దక్షిణ రైల్వేకంపెనీ క్రాస్ చానలు పొగయోడలో పనిజేయు సిబ్బంది పనిమాను కొనెదమని నోటీసు ఇచ్చిరి నేటి సాయంకాలము 4 నౌకలు పోవలసియున్నవి సిబ్బంది సమ్మెగట్టుటచే సౌథాంప్టనుకు పోవు వారు పొగయోడదని హెచ్చరించుచున్నారు కంపెనీవారు

మెల్బోరను తీర్మానము

సెప్టెంబరు 2 — మెల్బోరన్, సిడ్నీ నావికులు సమ్మె ను నాగించుటకే తీర్మానించిరి సిడ్నీ నావికసంఘమువారే పరిష్కారము జేయవలెనని వాటరు నైడు వర్క్స్ పెడరే వను (నీటిపనివాండు) పనిజేయవలెననే ఆజ్ఞాపించిరి

బ్రిటిషు నావికులు ఇంకను నిశ్చయించుకొనలేదు

వెల్లింగ్టనులో పరిస్థితులు

వెల్లింగ్టన్, సెప్టెంబరు 2 — న్యూజిలండు సముద్రప్రదేశ్ కములో 9 పొగయోడులు అధినివేశములకు బోవలసినవి ఆపు జేయబడినవి శనివారమునాటికి నావికులు వరల పడవలలో పనిజేయుటకు వచ్చిరేని శిక్షించబాలకునియు నేవనలు మారి టైము బోర్డు రేలులకు వ్యతిరేకముగ జేయవలయు యజమా నులు దెలియజేసిరి

మిడ్లెస్ బర్ నావికులు 150 మంది సమ్మెగట్టుటకు నిశ్చ యించిరి సమ్మె సంఘమును, పికెటులను నియమించిరి కెలపు మీద వచ్చినవారు తెర్నీలో ఆగిపోవలసినవైన మెయిలు వ్యచటకు నేడు రాలేదు

జర్మనీలో పారిశ్రామిక ఆందోళనము

వేతనముల తగవు రానున్నది

లండన్, ఆగస్టు 31 — జర్మనీలో ఆంతటను పారిశ్రా మిక ఆందోళనమును గూర్చియే జెప్పుకొనుచున్నారు త్వరలో నే వేతనముల తగవు రానున్నదనుచున్నారు హెడ్ లూథరు గారు ధరలను తగ్గించగలరనినమ్ముచున్నవారిని ప్రేడు యూని యనిష్టులు అట్టి ఏర్పాటులను జేయ లేదని హెడ్ లెపార్టుగారు తెలియజేసిరి

తురుష్కుల నేరారోపణ అసత్యమనుట

రీవా, సెప్టెంబరు 3 — జాతిసమితి సభలో కర్నూలు ఆమెగారు చాంబర్లనుగారి స్థానము నలంకరించి వసోలు సరి వాద్దులో బ్రుస్సు పంక్తిలో బ్రిటిషువారు చొరబడలేదని ఈజియను సముద్రములో నైన్యములు ప్రచలనము లేదనియు తురుష్కుమంత్రి నేరారోపణజేసినవిషయం కర్నూలు ఆమెగారు దెలియజేసిరి

సామ్రాజ్యపత్రికా సమావేశము

సహకార మవసరమనుట

సిక్కి, సెప్టెంబరు 2 — సామ్రాజ్యపత్రికా సమావేశ మునకువచ్చిన ప్రతినిధులకు స్టోక్సుగారు స్వాగతమొసగిరి వీరు వచ్చుటచే ఆస్ట్రేలియా యుద్ధశక్తులను, సమస్యలను దెలిసి కొన్న బాండునుండి యుద్ధపైజ్డ్ కింగ్డం ప్రతినిధులరసపు బర్నహం, సర్ పెర్సెవ్ పోప్సుగారు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చిరి ప్రజాక్షేమమునకు పత్రికలన్నియు కలిసి సహకారముతో పని జేయ ప్రయత్నించవచ్చినారననిరి

ఒకరికొకరు యుద్ధమునాటికంటే ఎక్కువగ దెలిసికొనుట అవసరమనిరి అచంచల స్నేహభావముతోడను, విశ్వాసముతోడను పనిజేయుటవసరమనిరి పత్రికా ప్రచారకు లకు విందు సన్ని

ఆస్ట్రేలియాలో ఆక్రమాగాని ప్రదేశము విస్తారముగ నున్నదనియు, భూమిని విభజించినగాని వలసకు అవకాశములే దనుట ప్రహసనము గనుండుననియు ఏదో ప్రత్యేక తెగల ఆపా హములను విని హెసపోగూడదనియు సర్ హ్యూడెనినకాగారు ప్రస్తావించిరి ప్రస్తుత భూమిపద్ధతిని మార్చినగాని వలస అక్క రలేదని న్యూజేలండు వారసుచున్నారనియు తాను కార్యక పక్షమునకు జేందినవాడననియు సర్ పెర్సెవ్సు ఫిల్లిప్సుగారు దెలియజేసిరి

ఇండియా, క్రవును కోలనీలు, డిఫెన్ డెన్సిటీలరపున కలకత్తానుండి వచ్చిన ఆర్థరు మూరుగారు ఇండియాలోనున్న బ్రిటిషువారికి స్వపరిపాలన దొమినియనలను జూమిటలో ఎక్కువ అనుభవము గలదనియు భారత సమస్యలకు ఇతర సమ స్యలతో పోల్చుటకు పీలులేదనియు కాని ఇండియా ఆస్ట్రేలి యాలకు కావలసిన విషయము ఒకటి సమానముగ గలదనియు ఇండియా ఇంటికిపోవుమార్గములో నున్నదనియు తామందరము ఒకే పడవలోనున్నారమనియు అనగా ఇద్దరి పరిస్థితులు ఒక మోస్తరుగానే యున్నవనియు నుడివిరి

కమ్యూనిస్టులను శిక్షించుట

లండన్, సెప్టెంబరు 2 — ఇటీవల కొందరు కమ్యూ నిస్టులను పోలండ్ వా రుదీయ కొందరు కమ్యూనిస్టులు ఆక్షే పించిరిని 12 గరిని ఒకనెలనుండి ఒకపక్షమువరకు శిక్షించిరిని తెలియుచున్నది

చెడిపోయిన విమానము

తుపానులో కొట్టుకపోవుట

గాలితో పోరాటము

సాక్స్ ప్రాన్సిస్కోలో, సెప్టెంబరు 2 — చెడి పోయిన విమానములో 5 గరు తుపాను వానలో తడిసిపోయిరి కలవ చాలకపోవుటచేతను, గాలి ఎదురుతిరుగుటచేతను విమాన ము దిగవలసివచ్చెను ఈ గాలిలో ఎచ్చితిమా భగ్గుమగుడుమని జెప్పిరట ఇదే ఆరుమాట్ల వారు జెప్పినది వాయువారా ద్వారా

కనిపించని అంతర్గామికై

ఇంకను వెదకుట - కనిపించలేదు

రోము, సెప్టెంబరు 2 — వినీకో అంతర్గామికై ఇంక ను వెదకుచున్నారు ఇది మునిగినచోట చుమరు బుడగలు బయ లుడేరినవి

55 మంది బిబ్బందియు చనిపోయిరిని భయపడుచున్నా రు పస్సోఆగ్రమున మునిగిపోయె ననుచున్నారు ఇచట పెద్ద చమురు మచ్చలు గన్పించెనట కాని ఇంతవరకు అధికారరీత్యా ఏమియు దెలియలేదు

మసోలు సరిహద్దు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

జనీవా, సెప్టెంబరు 3 — జాతిసమితి సభకు బ్రియండు గా రధ్యక్షతను వహించి మసోలు విషయమై ఉభయపక్ష ముల సమాధనములను విని అంతటితో ఆ విషయము పూర్తి అయినదని ప్రకటించిరి పిదప ఇరాకును గూర్చి కర్నూలు ఆ మెగేగారు దీర్ఘము ప్రవచనమును గావించిరి ప్రస్తుతపు టా డెంబెక్ ఆలరగుటతోడనే మాడేటుకు కాలము నిర్ణయించక ఇరాకు ప్రభుత్వముతో బ్రటును సహకారము సుప్పననిరి ఇరా కు జాతిసమితిలో జేరవలెనని బ్రటును గోరుచున్నదని వ్యక్తీక రించిరి ఇరాకులో స్వల్పసంఖ్యాకుల ఆశయమును గాపాడుటకు పత్రికముగ అధికారిని నియమించెదరనిరి తర్కిలోనున్న స్వల్పసంఖ్యాకుల తరపున ఈఅధికారిని నియమించవలెననిరి

ఇరాకు లిక్కి సదా మైతిసానట్టి ఏర్పాటుతో మసోలుసరిహద్దు నేర్పాటు జేయవలెనని బ్రటును గోరుచున్న దనిరి జాతిసమితివారు సరిహద్దును గూర్చి ఏమి నిశ్చయించినను బ్రటును ఒప్పుకొనునని అమరీగారనిరి

మజాంబిక కంపెనీ అధికారులు

పరివార్త కష్టములను విచారించకపోవుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేక తంతి)

సమ్మెగట్టుట

బెయిరా-సెప్టెంబరు 3 — మజాంబిక కంపెనీ అధి కారులు తమ పనివాండ్ర కష్టములను విచారించక పోవుటచే పోస్టాఫీసు, మరితర కాఖలలో సమ్మెగట్టిరి సమ్మెకొంత కాలము సాగినచో రోడీసియాకుఎక్కువ కష్టము గలుగును

సోవియటు విమానమును చీల్చి వేయవలెననుట

యుద్ధమంతి పగ్గిటనము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

టోక్యో, సెప్టెంబరు 3 — సిమోన్గిలో ప్రవేశిం చిన సోవియటు విమానమును భేదించవలెననియు దీవ్యమునుండి తొలగిపోవలెననియు దీనికికారణము జపానుదేశపు కాసనముల నల్లంఘించుటయే యనియు యుద్ధపత్రి దెలియజేసెను

మరాఠో సంరంభము

ఫ్రెంచి స్వేయను సేనలు కిలిసిపోరుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

పార్సిస్, సెప్టెంబరు 3 — భూమి, సముద్రము, ఆవే శమునుండి ముఖ్యముగ 48 గంటలలో స్వేయను ఫ్రెంచిసేనులు పోరాడబడుననుచున్నారు

అలుహాసిమాకుకు దక్షిణముగను, ప్రాచ్యదిశగానున్న తీరములను మట్టడించిరిని తంజీరుగార్లు జెలుపుచున్నవి సే నలు దిగుచున్ననట చెజ్జను స్త్రోతరముగ ఫ్రాన్స్లో స్వేయను సరిహద్దులో మట్టడి ప్రారంభమగు ను మరాఠోలో విమానము చాల జేరినవి తీరదళము ప్రెంచి నౌకాదళము సిద్ధముగ నున్నది

బెలియం రాజదంపతులు ఇండియాకువచ్చుట

పోర్టుగెడ్, సెప్టెంబరు 2 — బెలియం రాజదంపతులు పోర్టుగెడ్ జేరిరి స్నానమునకు సముద్రతీరము జేరిరి పిదప ఇండియాకు బయలుదేరిరి

'హంకువరము' వ్యాధి-రాట్టము

ఆంధ్రానుగారిలేఖ

“రాకుశైలరు యింటున్నవనల్ హెల్లుబోద్దుకు చేరినడాక్టరు టెండ్రెక్కుగారు మన దేశమునకు వచ్చి కొంత కాలమునుండి చెన్నపురిలో పనిచేయుచుండిరి ఆయన యిప్పుడు నాయుద్దకు వచ్చిరి” మలము(అనుభవము-నైటుసాయిలు) స్నానపానములకు వినియోగింపబడు జలధారము లన్నిటిలోను మిళితమగుటవలన ప్రజలలో అనగా వ్యవసాయదారులలో 100 కి 85 మొదలు 92 మందికి టైఫాయిడు-గ్రహాణి(డికెంటరీ)నున్న హంకువరంవ్యాధులు కలవని పరీక్షవలన తెలుసుకొంటిని ఇరువదేండ్లక్రితముఆమెరికా దక్షిణ ప్రాంతములలో స్వీగ్స్ లెట్టి ఫీలిలోనుండిరో అట్టి ఫీలిలోనే యిప్పుడు భారతదేశమునందో కృష్ణిలున్నారు అప్పుడు వారికి గలిగిన అవస్థయే యిప్పుడు వీరికి గూడ కలిగినది ప్రాణశక్తి ఊడించెను బలహీనతచాల ప్రబలమైనది ఆమెరికాలో నైటు సాయిలును గూర్చి తగిన జాగ్రత్త పుచ్చుకొనుటవలన అచట హంకువరము వ్యాధులన్నియును అంతరించెను దీనికి చేయవలసి సాధనము కడుగులభము గ్రామములలో డ్రెయినేజిని ఏర్పరుపవలెను దానిని ఆరునెలలు నింపి పిమ్మట కప్పివేసి మరిఆరునెలలకు త్రవ్వినచో నిరపాయ కరమగు ఎరువగును చీనాజపాను అమెరికాదేశములలో యీపద్ధతినే అవలంబించుటవలన అపరిమితమగు పంటపండి అత్యధికముగ ఆదాయము వచ్చుచున్నది” అని టెండ్రెక్కుగారు తెలిపిరి

రాట్టమతో గ్రామమధ్య ప్రారంభమైనది గాని పరిష్కారము కాలేదు ఒక్కదానిమటనే పరిష్కారమగుననుట చాల సంకుచితభాషాయగును పశుసంరక్షణమును పారిశుధ్యమునుగూడ ముఖ్యముగనే అని ఆంధ్రానుగారు వ్రాసిరి

ఈతేఖయందు వారిశుభ్యపవస్య కేంద్రీకరణమైన నేను దానిని మరువలేదు రాట్టయిన నేను కనిపెట్టుటకు చాలాపూర్వమే పారిశుధ్య సంస్కరణా వశ్యకతను నేను గ్రహింపగలితిని దక్షిణాఫ్రికాలో నేటాలులో ఫోనిక్సు నేరిలో నైటు సాయిలును పాతిపెట్టి నిరపాయకరమును శ్రేష్ఠమునగు ఎరువుచేయుటనుగూర్చి నేను చాల పరిశోధనలను గూడ చేసితిని అచట మలము నెత్తువారు (స్కావింజర్లు-పాకివాండ్లు) శిరు ఆనేరీలో బయట నెచట నడచిననుగూడ వలము కాలికి తగలనను భయము కొంచమైన లేదని ఆంధ్రానుగారి యెరుగుదురు ఇప్పుడు సబర్బి ఆశ్రమ మునందు సబర్బి నడితీరమునుగూడ నిట్టి యేర్పాటు జరుగుచున్నది గాని ప్రస్తుతము ప్రజలను పీల్చి పిప్పిచేయుచు దినదినమును ప్రబలించుచు దారిద్ర్య సమస్యను వెంటనే తొలగింపుట కిది పనికివచ్చునది కాదు గాన దీనినిగూర్చి నేనధికముగా ప్రచారము చేయుటలేదు దేశమున చిరకాలమునుండి వేరుపారిన దురాచారములను అలవాటులును తొలగినగాని నిట్టి సంస్కరణము కొనసాగదు దానినిగూర్చి ఎడతెగని ప్రచారము జరుపవలెను అందులకు ప్రభుత్వసహాయ మవసరము తరతరముల నుండి నాటుకొని పోయిన దురాచారములు హితవాక్యముల వలన తొలగవు దానికి చట్టమును చేయుట అవశ్యకమని నాకు తోచుచున్నది

రాట్టమున కిట్టి ప్రతిబంధకములేదు అది కొనసాగినచో అన్ని సంస్కరణములను గూడ అవకాశము కలుగగలదు దేశీయులు రాట్టముపై దీక్షబూనినచో తక్కినవన్నియును ఆ ప్రయత్నముగనే జరుగును అనవరతమైనచో చట్టములుగూడ జేయబడును రాట్టమువలన సవ్యభివృద్ధి కలుగును పని గులభము రాట్టమునుగూర్చి పారంపర్యముగా వచ్చుచున్న నిషేధ మేదియునులేదు సామాన్య ప్రజలకు దానిపైని నమ్మకమును కలుగజేయుటగూడ చాల గులభము దేశీయులందరనుగూడ చేయ వీలగు గృహపరిశ్రమ యిది యొక్కటే అది నెరవేరినచో రాజకీయముగా గూడ మిక్కిలి గొప్పఫలితము కలుగును ప్రజల సహకారము లేనిచో అది నెరవేరదుగాన అత్యధికముగ సహకారోద్యమమునకు గూడ నది హేతుభూతమగును కావుననే రాట్టమువలన నే స్వరాజ్యము వచ్చునని ప్రచారము చేయుటకు కారణమైనది రాట్టములేనిదే అనగా దానికి చేరినవన్నియును లేనిదే స్వరాజ్యమురాదు గాన వివేకముకల ఆధికవాది ఒక్క రాట్టముపైనే తనదృష్టిని లగ్నముచేయును

ధనము విదేశములకు పోవుటకంటె దారిద్ర్యముప్రమాద కరము సోమరినను దారిద్ర్యముకంటెను హానికరము మొదలు నిర్బంధమువలననే సోమరితనము కలిగినను యిప్పుడు నాటుకొని పోయినది గాన సోమరితనమును తొలగింప గలిగినచో తక్కిన వన్నియును సులభముగానే తొలగిపోవును తిండిలేక మాడుచు

న్న ప్రజలకు స్వతంత్రతలోచన శక్తి ఎటుల కలుగును? పరిశుభ్రతకొరకును ఆరోగ్యము కొరకును వారెటుల ప్రయత్నింప గలుగుదురు? సంస్కరణముల యందు వారి కాసక్తియెటుల కలుగును? అతి దారుణముగ దేశీయులను ముంచివేసిన నిస్వేచ్ఛను తొలగింప దగిన సాధనము రాట్టమొక్కటే (మోక గాంధీ-ఎంగలయిండియా-ఆగస్టు)

శ్రీ శ్రీ డాక్టరు భండార్కరు గారు

సానుభూతి సభ

డాక్టరు సర్ రామకృష్ణ భండార్కరుగారి మరణమునకు సానుభూతి తెలుపుటకు పచ్చయప్ప కళాశాల సంస్కృత సంఘమువారి యాజమాన్యమున పచ్చయప్ప కళాశాలలో ఒక సభజరిగెను ప్రాఫెసర్ యన్ యజ్ఞ నారాయణయ్యగారు అధ్యక్షత వహించిరి

ప్రాఫెసర్ సి యన్ శ్రీనివాసాచారిగారిట్లుపన్నెం చిరి—సంస్కృత విద్య సభ్యునియవారికి భండార్కరుగారు రచించిన ప్రథమ రాజకృష్ణకము రెంతయో యుపయోగకరముగనున్నది ప్రాచ్యభాషలయందు వీరికి గల పాండిత్యము నిరుపమానమైనది వారు గొప్ప పండితులేగాక గొప్ప సంఘ సంస్కర్తలు పాశ్చాత్యపద్ధతుల ననుసరించి ప్రాచీన గ్రంథములను వివర్ణింప పూనుకొనినవారిలో వీరే మొదటివారు 60 సంవత్సరములనుండి వీరు భాషావిషయమై గావించిన సేవ అమూల్యమైనది మహారాష్ట్రుల ప్రాచీనచరిత్రయని వీరు వ్రాసిన గ్రంథము ప్రమామగనున్నది తెర్వని విశ్వవిద్యాలయము లుండు వీరిని సత్కరించియున్నారు 90 సంవత్సరములు బ్రతికి గొప్ప కీర్తినిగడించి మరణించిరి సాంఘిక సంస్కర్తగూడ వీరిపెరు కాశ్యకముగ నిలిచియుండగలదు

పి నుబ్రహ్మయ్యగారు ఈవిషయమై మాట్లాడుచు డాక్టరు భండార్కరుగారి మరణమువల్ల ప్రాచ్యదేశమంతయు చింతా సముద్రమునందు మునిగిపోయెననియు, సంస్కృత భాష నశింపకూడదను పరమార్థమును భండార్కరు జీవితమువల్ల మనము గుర్తెరుగవలయుననియు చెప్పిరి

అగ్రతాడు కీర్తి శేఖరైన మహాపండితుని ప్రతిభా విశేషములను కొనియాడి సంస్కృతము సభ్యునియవారు ఇతనిని ఆదర్శముగ నుంచుకొనవలయునని చెప్పిరి

బొంబాయి కొటను మార్కెటు

నేడు మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు	
ఏప్రిలు-మే-జూన్-ఆరంభము	412-4-0
అంత్యం	411-12-0
డిశంబరు-జనవరి-ఫిబ్రవరి-ఆరంభము	395-0-0
అంత్యం	394-4-0
న్యూయార్కు తంతివార్త	
“క్లీవ్లాండ్లోను అట్లాంటిక్లోను అనావృష్టి కలిగినందున ధరలలో మార్పుకలిగినది” అని 8 వ తేదీని న్యూయార్కునుండి వార్తను కంపెనీవారు తంతివార్త నంపిరి	
(ఫ్రీ ప్రెస్)	

మెడినా ముట్టడి

తెహరాను తంతి

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 8 — తెహరాను వాణిజ్య సంఘాధ్యక్షుడు ప్రయవేటుగా బొంబాయి కిడిగవ తంతివార్త నంపెన — మెడినాను వాహబీలు ముట్టడించుటయు, పెద్దమనీషుకును ప్రవక్తయొక్క సమాధికిని కలిగిన వద్దమును, జాఫరు వసీదును ఖిడిజాయొక్క సమాధియు నాశనము చేయబడుటయు మీకు తెలిసియే యుండవచ్చును ఇరాక జాతియు ప్రభుత్వమును ఇస్లాము గౌరవము నిలుపుటకై వాహబీలపై కనితీర్పు కొనవలెనని కృత నిశ్చయమై యున్నారు ఇందు కొరకై ప్రపంచములోనున్న వహామ్యుదీయులందరును ధనప్రాణము లర్పించుటకు సంసిద్ధులై యున్నారనుట నిస్సంశయము దయచేసి యీ సూచనను మీవార్తా పత్రికలలో ప్రచురింపవలెను హిందూ దేశములో నున్న మహమ్మదీయులేమి చేయవలెనని తలంచుచున్నారు?

శనివారమునాడు హరతాళము జరుపవలెను

వాహబీలపై గల కోపమును జాతులకై మేమందరమును శనివారమునాడు పని పాటలను నిలిపివేసెదము మహమ్మదీయులు ప్రపంచముంతటను అట్లే చేయుదురని నమ్మెదము

(అ ప్రెస్)

యావద్భారత కాంగ్రెసు

పాట్నా సమావేశము

మహాత్ముని ప్రకటన

ఈవారపు యంగు ఇండియాలో గాంధీ మహాత్ముడిట్లు వ్రాయుచున్నాడు

అనివార్యములగు కారణము లున్నగాని యావద్భారత కాంగ్రెసు సంఘసభ్యు లందరు పాట్నా సమావేశమునకు వచ్చెదరని నమ్ముచున్నాను కాంగ్రెసు నిర్మాణమునందు మార్పు చేయు విషయమై మాసభయందు చర్చింపబడును మార్పు అవసరమని సభ్యులలో గట్టిోర్ ఏర్పడినగాని మార్పు గావించుట ఉచితముగ నుండదు ఎంత ఇబ్బందియున్నను లెక్కచేయక సభ్యులు ఈ సభకు వచ్చిన నిర్మాణమును మార్పు విషయమై తమకుగల ఉత్సాహము ప్రకటింపవలెను మార్పు తప్పక జరుగునని తలచి సభకు జల్లెటవారేమి చేసిన దాని నంగీకరింప వచ్చునని ఆశ్రద్ధగ నుండు గొప్ప తప్పును ఈ సంవత్సరముతయు నేను ఒకసభకూడ పెట్టలేను ఏవోగొప్ప అవసరమేర్పడినగాని కాంగ్రెసు సభ్యుల కిబ్బంది కలుగజేయ కూడదని నా ఉద్దేశము ఇప్పుడుమాడ గొప్ప అవసరమేర్పడకున్న సభ్యుల కి ఇబ్బంది నేను కలుగజేసి యుండును కొన్ని విధానమును నిర్ణయించుట లేక ప్రజాభిప్రాయమును కలుగజేయుటకు తీర్మానములు గావించుట అవసరమై నప్పుడే యావద్భారత కాంగ్రెసు సంఘసమావేశము జరుగవలయునని నా ఆభిప్రాయము

ఈ సభయందే భారతదేశమున కంతయు నూలునడుకు సంఘము నొకదానిని స్థాపింప నుద్దేశించుచున్నాను

ఈవిషయమై ఉత్సాహము గలవారు సలహా దివ్యులలైన ఖాది ప్రచారకులు కాంగ్రెసు సంఘ సభ్యులైనను కాకున్నను ఈపాట్నాకు రావలయునని కోరుచున్నాను అట్లు వచ్చువారు బాబు రాజేంద్ర ప్రసాదుగారికి ముందుగ తెలుపవలయును

అన్ని పక్షములవారు కలిసి పనిచేయుటకు తగు విధానము నేర్పరుచుటకు వివిధ రాజకీయ పక్షములవారి సమావేశము నేల జరుపరాదని కొందరు ప్రశ్నించుచున్నారు ఈవిషయమై నేను చాలా ఆలోచించితినిగాని ఈ సమయమున అన్ని రాజకీయ పక్షములారికి ఆహ్వానము లంపుట సరికాదని తీర్మానించుకొంటిని కాంగ్రెసు పక్షమువారియందలి భేదాభిప్రాయము లంతమొందిన పిదప ఇతరపక్షములను కలుపుకొని పనిచేయు విషయమై ఆలోచించింకొనవచ్చును అన్ని పక్షములవారు కలిసి పనిచేయుట నేనెంత కోరుచున్నను ఇప్పుడు ఆ ప్రయత్నములను నడలుకొనుచున్నాను కాంగ్రెసువారియందే భేదములన్నియు అంతమొందించి నిజమగు విశమత్వము కలుగజేసికొనుట ప్రథమ ధర్మము

పానిపట్టు మతకలహములు

30 మందిపైన కేసు చేయబడును

కార్నాల్, సెప్టెంబరు 8 — పానిపట్టులో మొన్నటి మొహరంపండుగ గల్లంతులలో ముఖ్యముగా పాలు గొనినట్లు తెలుపబడిన 80 మందిమీద మహమ్మదీయులమతవిషయకమైన యూరే గింపుల కిబ్బంది కలుగజేసినందులకై కేసు చేయబడునని జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ప్రకటించెను అక్రమసంఘ మురి తెలిసియు నా సంఘములో పాల్గొనుట వీరి రెండవసేరము ఈ 80 మంది ముద్దాయిలలో నలుగురుతోమట్లు ముగ్గురు కాహరులు 18 గరు జాట్లు 2 గురు బ్రాహ్మణులతో కూడ మిగతావారు పల్లెటూరి వారు

(అ ప్రెస్)

ఆంధ్ర ఇన్సురెన్సు కంపెనీ

లిమి టెండ్ర

పాడ్డు ఆఫీసు మచిలీపట్నము

ఆంధ్ర ఇన్సురెన్సుకంపెనీ యొకటి మొన్న సెప్టెంబరు రెండవ తేదీన రిజిస్టరు కాబడినది దీనికి పాడ్డు ఆఫీసు మచిలీపట్టణము డాక్టరు కోకా అచోబలరావుగారు మేనేజింగు డైరెక్టరు యర్రమల్ల మంగయ్యగారు కార్యదర్శి ఇన్సురెన్సు పని చూపుగా జరుగుచున్నది

కృష్ణ దేవరాయల కాలమునందు ఆంధ్ర వాఙ్మయాభివృద్ధి

తేకుమల్ల రాజగోపాలరావు యమ్. ఏ. ఎం. ఆర్
ఏ ఎస్ గారి యువన్యాసము

దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు
పంతులుగారి రధ్యక్షత వహించిరి

“హిందూ తియాలజిజ్ఞాస హైస్కూలు” ఆంధ్ర

భాషా సమాజపు యాజమాన్యమున “కృష్ణ దేవరాయల కాలము నందు ఆంధ్ర వాఙ్మయాభివృద్ధి” యను నంశముపై శ్రీ తేకుమల్ల రాజగోపాలరావుగారు విద్యాగ్రంథకు సులభ గ్రాహ్యముగ నటుల సుపన్యసింపుచు నాయాసందర్భములందు మనుచరిత్ర పారిజాతా పూరణము, వసుచరిత్రల యందలి పద్యములను ఇతిహాసములను, పూర్వకపుట విద్యావివేచనములను విరిచిరి ఆధ్యక్షులగు దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు ఆంధ్ర వాఙ్మయము జననమాది నేటివరకు నేయేమార్పులకు పరిచామ మలకు లోనయ్యెనో, కవితకు రాజపోషణము పండిత సన్మాన మేకాలమందు గలిగియుండెనో వర్తమాన పరిస్థితులందు నవ్య భావోదయ మెట్లు పొడమార్పు చున్నదో వాఙ్మయాభివృద్ధికి నలయు సానుకూల సాధనము లెయ్యవియా సంతీప్తముగ వివరించిరి

దైవప్రార్థనతోడ సభా కార్యక్రమము మొదలిడెను మువ్వర విద్యార్థులు భక్తిరసము చిప్పలు పద్దెములను త్యాగ రాజ సంతోషముల బాడిరి

ఆంధ్ర యులు

ప్రప్రథమమున ఉపన్యాసకులను సభాసదుల కెరుకపర చుచు రాజగోపాలరావుగారు చిర పరిచితులని యు “సాకు ఇండియన్ రివ్యూ” అను పత్రిక ను స్థాపించి దక్షిణ దేశముందలి ఆంధ్ర వాఙ్మయము, శిల్పము అది గాగల కళ లెట్లు యభివృద్ధియొందెనో యీ విషయమంతయు వసుగ్రముగా తమ పత్రిక లో ప్రచురించుచుండిరియు, అదియును గాక ఆంధ్ర భాషయందు మిగల కృషినిపి భాషాసేవ గావించినవారనియు పల్కిరి

ఆధునికాంధ్రభాషాభివృద్ధి

ఆంధ్రభాష పూర్వమువలె వర్తమాన పరిస్థితులందు వృద్ధియందుచున్నదా లేదో లేనిచో కారామెమ్మి తిరిగి పూర్వమువలె భాషాభివృద్ధియగుటకు మార్గములెవ్వియననది ప్రస్తుతము విచారణీయాంశము ఈ ఆధునిక యుగమున దనుదినము భాషాభివృద్ధి నను పెంపొందు గురి పట్టగా నివాసులుల మిగది గోచరముగాకుండునోమో గ్రామసీమలందు పర్యటనము లుంపు నాబోటివానికి నో ను ప్రభాతము దృగ్గోచరము గ్రామములందలి జనసామాన్యముందును నీ భాషాభివృద్ధి మిక్కిలుముగ గాంచగలము తానంతట నదే వాఙ్మయ మభివృద్ధిగాంచుచున్నది

రాయల కాలమునందలి భాషాస్వత్వము

కారణములు

కృష్ణ దేవరాయల కాలమునం దాంధ్రభాష యాస్వత్వ దశయందుండి, వికాసమునందిన విషయ వెల్లరకు తెల్లమే తిందులకు గల హేతువేమి? కృష్ణ దేవరాయల కాలమునం దాంధ్రభాష నవీనవార్తల ద్రోక్తినది రాయల శాస్తాననందలి అష్టదిగ్గజములలో నొకరైన యల్లసాని పెద్దన ఈ నూతన మార్గావలంబకులలో ప్రథములు రాయలవారికి పూర్వము కవులెల్లరు సంస్కృత గ్రంథములను ఉన్నదియున్నటుల దినిగించుచు వచ్చిరి కాకతీయలరాజ్యము నందభివృద్ధియొందిన యాంధ్రభాష కృష్ణ దేవరాయల కాలము నందు నూత్నవైభవోన్నతులతో విరాజిల్లినది ఏనాడు భాషకు రాజపోషణ తగ్గెనో అనాడే అభివృద్ధియు సన్నగిలెను వర్తమానకాలమునందు మన ప్రభుత్వమునకు మన భాషపై యాదరణలేని హేతువు చేరనే భాషాభివృద్ధియు లేకున్నది మన విశ్వ విద్యాలయమునందును తగు పోషణలేదు విచ్చికమే గాని నిర్బంధమేమియు లేదు

నిన్న మిన్ను చెన్ను పురి గానసభయందు విశ్వవిద్యాలయ చట్టమున ప్రవేశపెట్టినవైన యీ మార్గా వెంకటరెడ్డి నాయుడుగారు “ఆంధ్ర” అను పదమును దీర్చివేచి “తెలుగు” అను మాటను తేర్చుననినదిగ గోరిరి “ఆంధ్ర”యను పదము నిన్న నేడు వచ్చినదిగాదు, క్రీస్తుకు పూర్వము 850 సం॥లకు

ముందే నీపదమును చరిత్రకారులు వాడియున్నారు అంతకు క్రిత మెంతకాలమునండి ఉపయోగింపబడుచుండెనో తెలియదు జనులవలన బుట్టినను, దేశమువల్ల గలిగినను, చిరకాలముగత మగు నాపదమును దీసివేయజాలము రెడ్డిరాజుల యొక్కయు కాకతీయరాజుల యొక్కయు ప్రోద్బలమువలన భాష వ్యాప్తి గావించబడెను రాజరాజునరేంద్రుని కాలమునందు విశేషముగ సంస్కృతములముల నుగరించి తెలుగునందు అనువదించిరి పాల్కురికి సోమనాథకవి మున్నగువారి గ్రంథముల పరిశీలన నగును తనయొక్క సంకల్పము ప్రజల కేభాషకులభముగ గ్రాహ్యమునో నావలలితముగ భాషయందే రసోదయము గల్గింపవలె నని చెప్పినారు రాయలవారికి పూర్వమంతయు సంస్కృత గ్రంథముల నాంధ్రీకరించుచు మూలగ్రంథాను కరణమునే గావించుచుండిరి వానినే కావ్యములని జెప్పవచ్చును

స్వతంత్ర రచనలు

కాని కృష్ణ దేవరాయల కాలముందు మాత్రము స్వతంత్ర కావ్యముల నాంధ్రములో వ్రాయమొదలిడిరి రాయలవారు దక్షిణదేశమును జయించి యున్న నుండెడి వహమ్యుదీయ దాడికి చరింపక ఆంధ్ర మహాత్మరముగ ఉత్తేజమును గలుగజేసిరి ఈస్వతంత్ర రచనవలన తమలోనుండు ఉత్సాహము భావములు, జన్మ లోకములు విప్లవరూప కవితాశ మేర్పడెను ఆగ్రంథములలో వర్ణనల నవలోకించిన ఆయాకాలములందు సాంఘికస్థితిగతులు దేశమందు స్వభావాధారణ పరిస్థితులు వెల్లడియగును విషయము ముఖ్యము అయ్యదిలేనిదే వాఙ్మయ మట్లుటకు సాధ్యముగాదు ఏనాడు ప్రజలయందు స్వతంత్ర గ్రంథరచనా కాళిలము, ఉత్సాహము, కార్య పరత్వములుండునో అనాడే వాఙ్మయాభివృద్ధిగాగలదు

రాయలవారు పోషాపోషకులు

అట్టి స్వతంత్రరచనకు ప్రోద్బల మొసంగినది యశోకేశవు లగు రాయలవారి రాయలవారి యాస్థానమందలి యష్టదిగ్గజము లును, రంగరంగమందు కూరులు పోసినటుల భాషా విషయక పోరాటము సలుపుచుండిరి మహమ్మదీయదాడి నరేట్టి దేశభాషాధర్మజాబద్ధ కంకణుడై ఆధిజనకల్ప ద్రుమమై, రాయలవారసమానయశోసంపన్నులైరి నేడట్టిరాజులను గాంచలేము కాని రాజులు గలిగినను, రాజ్యములందరించినను, అనాటి పండిత కేవులు పరలోకగతులైనను ప్రజలయందు భాషాభిరుచి, ఉత్సాహాధీశక్తులుండినచో వాఙ్మయము ఊహింపదనట నిక్కువము విజయనగర సామ్రాజ్య విచ్ఛిన్నానంతరము భాషా ప్రచారము సన్నగిల్లజొచ్చెను ఆంగ్లప్రభుత్వ పరిపాలనయందు మనభాష కొకనూత్న మింశము గొగ్గెనుకాని అందుజీవళ గాన్నింట్లులేదు నవలు మున్నగు రచనలందు కేవల అనుకరణములే ఎల్లెడల గాన్నించును తిరిగి నిన్న నేడు ప్రజలయందుత్సాహ వతిశయించుచున్నది అందులకు తగిన త్యాగము, ప్రేమాభిమానములుగలవు గాంధీమహాత్ముని అసహాయోద్యమముందు పల్లెపల్లెలందును నూతనగీతములు వెల్లడినవి నేడు భాషకవిత్వమున నవీరవచనలు ప్రాగంభ్యమైనవి అయ్యది ప్రజలలోనుండు ఉజ్జ్వలమనకు దృష్టాంతము

శ్రీతేకుమల్ల రాజగోపాలరావుగారు

పూర్వకాలమునం దాంధ్రభాష ఏతీరున నుండినది ఎంతవర కభివృద్ధియెందినది అశ్రుతులు మిగిలించియున్నారు ప్రస్తుతకాలపు కవిత్రయము రాసురాసు చెడిపోవుచున్నది ఆంధ్ర పత్రిక, భారతిమున్నగు పత్రికలు బహులుదేరిననాటినుండియు భాషాభివృద్ధి గావించపలయుననెడి యభిప్రాయములు దేశము నంతటకు వ్యాపించినవి అశ్రుతులు నుడివినటుల పల్లెటూళ్ల యందే దీనిని విరివిగ గాననగును పూర్వమువలె రమణీయోత్సల తోడను, అర్ధగుణస్వరస్యములతోడ కవిత్రయము నేడు వ్రాయబడుటలేదు నేటికవిత్వము కేలవమై “అవు గడ్డిమేసెడుకొ, దూడ పాలు దాగెడన్” అనుస్థితిలోనికి దిగినది

రాయల కాలమునందలి యాంధ్రభాష

పండిత సన్మానము

కృష్ణ దేవరాయల కాలమునందును తత్పూర్వ మాంధ్ర భాష యొక్క శాస్త్రత్వదశను జూడ నెంచిన అల్ల సాని పెద్దనకవీంద్రుని మనుచరిత్రయందలి పద్యములలో గానగనన విత్వతత్వమును నిర్ణయించుచు పెద్దన రాయలసభలో నొకపద్యము నానువుగ జెప్పెను (పూత మెరుంగులన్ అనునది) పెద్దనయే వర్ణించినటుల రాయలవారు “విరుదైన కవి గండ్రెండేరమన కీచె దగుదని” పెద్దన పాదమునకు దొడగనట “ఎదురైనచో తన మదకరింద్రము నిల్చి కేలాలె యొసగి” ఎక్కించుకొనెనట. నాడు కవిత్రయము ప్రభు

లటుల పోషించిరి నేడు మనభాష యాదుఃస్థితికి రాగారణము ప్రభువుల ఆదరణ లేకుండుటయే

సంస్కృత వాఙ్మయమునంతను మనభాషయందనువదించ ప్రయత్నించిరి నీవప ఆర్యుల ఆచార వ్యవహారములు ప్రవేశపెట్టబడి మన దేశ వందుండెడి నరబలి మున్నగు దురాచారముల రూపుమాపిరి భారతము ప్రారంభింపబడిన పిదప చాల కాలమువరకు పూర్తి గాలేదు నన్నయభట్టు రెండుమూడు పద్యములు వ్రాసిన పిదప తిమ్మన పూర్తిగావించెను అప్పటి కవులెల్లరు సంస్కృత రామాయణము, భాగవతము, ఏకాదశీ మహాత్మ్యము మున్నగువానిని ఆయా శ్లోకములందలి భావమును క్రమముగ తెలుగు పద్యములం దిముద్దువు ఆంధ్రీకరించిరి సందర్భాను సారముగ నెవటనైనను కొలదిమార్పులు గావించినారు కాని కేవలము స్వతంత్రముగ వ్రాయలేదు అందుచే స్వతంత్ర భావములు పూర్ణముగ వికసించలేదు స్వచ్ఛంద అభిప్రాయముల వెల్లడించుట కవకాశమే లేకుండెను రాయలవారి కాలమునందును, తదనంతరమును స్వతంత్ర రచనలు బయలుదేరెను రమణీయముగ నొక కృతిని రచింపుమని రాయలవారు పెద్దనకవీంద్రునిగోరిరి

మనుచరిత్ర

అంతట పెద్దన మార్గం దేయ పురాణ మందలి చిన్న కథను గైకొని ఆరంభకావ్యములుగల మనుచరిత్రను వ్రాసెను వ్రాసి 800 సం॥లైనను నేటికిని పిన్న పెద్ద లెల్లరు చదువుచు విమర్శనలపై విమర్శనలు గావించుచునే యున్నారు ఇప్పటి కాలపు వ్రాతలునేడు వ్రాయబడినవి రెపు బుట్టకే దాఖలు చక్కని భాషాజ్ఞానము గలిగి అలంకార, రస, భావములను పోషించి గ్రంథము వ్రాయవలెను వ్రాయున దంతయు కవిత్వము గానేరదు కృష్ణ దేవరాయలకాలముందు కవులు పండితులై యుండి స్వతంత్ర రచనలు వ్రాసి భాషాభివృద్ధి యొనర్చిరి “మౌనినాథ కుటుంబ జాబాలపటల” అను పద్యమునందలి రూపకాలంకారమును, “అనుచుం గ్రమ్ముర వేళ దైవ కృతమున కిల నసాద్యంబుగలదె” “అకలంకాధ బుద్ధిబాడ్య జనితోన్ న్యాదుకొదా శ్రోత్రియుడ” అనుపద్యములందలి అర్థాంతర న్యాసములును, “అనినకొ చిత్తము జల్లె నెంతయుకొ” అనుపద్యమందలి సారాలాకారమును పరియు అనేక యలంకారములు వారి యసమాన కవితానైపుణ్యమును ప్రకటించుచున్నవి

మనుచరిత్రమందు ప్రవగుగు హిమగిరికెడలిన కాలనిర్ణయమునందు పెద్దన సందిగ్ధముగ వ్రాసెనని విమర్శనలు వెక్కులు బయల్పడలేను సిద్ధిని సత్కరించిననాడా లేక మరునాడా ప్రవరుడు హిమాద్రి కరిగినదని సంతయాన్నితులైరి అది దోషము కావచ్చును లేక గుణమే గావచ్చును ఏదియైనను మహాకవుల విషయమై జెప్పవలెదు ఈనూతన కల్పనయందలి గుణములే మనము గైకొనవలెను పెద్దన, రామరాజ భూషణుడు, ముక్కు తిమ్మన కవిత్రయము శోకమును చక్కని పద్యములందు వర్ణించిరి తెనాలి రామకృష్ణుడు వారి పద్యములను విని “అల్ల సాని పెద్దన అటు నిటు, ముక్కుతిమ్మన ముద్దుముద్దుగ, భట్టుమూర్తి బాపురుచునియు” వీకెరిని పల్కినను ప్రవరుని బ్రూహర్యము ప్రపంచమునం దెల్లర కాదగ్గవ్రాయము

ముగింపు

కృష్ణ దేవరాయలు దక్షిణదేశమునంతను జయించి భాషా పర క్రమాశాలి యని చరిత్ర ప్రసిద్ధి గాంచుటయేగాక “అముక్త మాల్యద” యను ఉద్దగ్రంథమును వ్రాసి భాషాసేవ గావించిన కవి శేఖరుడు తెలుగు వాఙ్మయమున దాగ్రంథము మహాత్మ్యమైనది ముక్కుతిమ్మన “పారిజాతాపహరణము” నందును అలంకార భాషాశ్రయము స్వతంత్రభాషన గలుగజేసినాడు రామరాజ భూషణుడు అర్ధగౌరవము పెడుకుండునటుల వచ్చిన పదమే తిరిగి వచ్చునటుల వ్రాసినాడు ఇచట ఉపన్యాసకులుదాహరణ పూర్వకముగ కొన్ని పద్యముల జదివి వినిపించిరి రాయలవారి సంస్థానముం దెల్ల పుడువిద్యావివేచనములు, పోటీలు జరుపబడుచుండెను పండిత సన్మానము సర్వదా జరుపబడుచుండెను తానే గ్రంథకర్తయైయుండి కవుల నందరింప సెరిగి యుండెను దక్షిణదేశమును జయించిన కాజులం దాతడే కడపటివాడు ఆంధ్రవాఙ్మయమునకు ప్రాప్తిన నన్వేషకళ యొసంగిన భాషాభిమాని అట్టి చారిత్ర ప్రామాణ్యుడు పోషణ మొనర్చిన తెలుగుభాషను మీరెల్లరు సభ్యులించి వృద్ధి మొసరవలెనని పల్కిరి

అగ్రమున సభాకాగ్రమును ముందు, కృష్ణ దేవరాయల కాలమున దాంధ్రవాజ్మయము వికసించుటకు మీర్జి ముగ్ధులందును వార మని ప్రియ అట్టి వానిలో మనుచరిత్ర ప్రగమకావ్యము "గతాను గతికాలోకా" యను నటుల పూర్వగంధానుకరణమునే గావింపక విద్యజ్ఞులు నవ్య మాధావలంబను లై నందున భావ కభ్యున్నతి గలిగెను అది వరలో సంస్కృతభావయందలి 'చంపు'లే రూపాంతరముగ ఆంధ్రమునం దనుకరణము గావింపబడెను మనదేశమునందుండు జ్ఞానమంతయు గ్రంథములం దిమిడి యున్నది

జడత్వమును వీడుదు

వాజ్మయ వికాసము గావలెనని జడత్వమును బాయ వలెను పూర్వము దున్నట్టి ఫక్కినే నేడును పద్యముల వ్రాయ వలెననుట యవశ్యకముగాదు మనయందంతర్భూతమైయుండు ప్రజావికేషమును, అమూల్యభావ సంపదను, రచనాకళత్వ మును బహిర్గతము జేయుటయే వాజ్మయాభివృద్ధికి మూలకారణము కాన భయపడవలసిన పనిలేదు తప్ప బదుగులువేయు బాలు డెన్నిమాటలో పడుచు లేచుచుండిననే గాని నడువబాల "నేరడు" అటులే కవిత్వమందును పాండిత్య మవసరమే కాని పాండితిలేదని దానిని బడయు వరకు చేతులు ముడిచికొనియుండుట నవసరము పాండిత్యము సంపాదించుట యొకటి, అంతవరకు తనభావముల వెల్లడి గావించుట యొకటి, రెండును సమానముగ నడచునపుడే వాజ్మయ మభివృద్ధి జేంద గలదు పూర్వకాలమందు కవితను రాజులు పోషించెడివారు నేడు ప్రజలే పోషించుచున్నారు అందుచే నిరాశ జేందలసిన పనిలేదు ప్రజలయందొకవిధముగ వైతన్యములేనిచో పెద్దన కవీంద్రుడుగాని, తక్కువల యాధానకపులుగాని అట్టి శ్రాత్త మార్గము ననుసరించి యుండవలెనని జనసామాన్యమందొక యాశ, క్షాంత జనించినగాని వాజ్మయమునకు నిజముగ యభివృద్ధి గలుగనేరదు ప్రజలలో నూతనశక్తి బయల్పడవలెను వర్తమానకాలమందు భావ చాల హీనసీత్యం దున్నదని పలు పురయభిప్రాయము కాని మున్నందు ఉత్తమరచనలు బయల్పడునను యాశ నాకు సంపూర్ణముగ గలదు ప్రస్తుతము మహా భాషాప్రవాహ మొకటి ఏర్పడినది అందుండిన ననవోన్నేను మగు పుష్పములు వికసించగలవు నిరంతరకృషివలన భావిభాగ్యోదయము గాగలదు అట్లు సదుద్యమమునకు తోడ్పడి భాషా నేన గావించురుగాక!

మునిసిపలు ఎన్నికలు-కాంగ్రెసు ప్రచారము --

చెన్నపురిలో కాంగ్రెసు సంఘములు ఖిలాఫతు సంఘము మహాజనసభనరి యాజమాన్యమున శ్రీయుత గడ్డంగయ్య నాయుడిగారి అధ్యక్షింపున జలపరమట్లకై ఈనెల 5 వ తేదీ శనివారం సాయంకాలము 6-80 గంటలకు రామకృష్ణులు వీధిలో ఒకసభ ఆదివారం సాయంకాలము 6-80 గంటలకు పాళయప్ప వీధిలో ఒక సభ జరుగును గాంధీ మహాత్ముని పటము జాతీయ పదాకముతో ఆదివారమునాడు ఉరేంపబడును ఏమనావుల వద్దనున్న ఆంజనేయ స్వామి దేవాలయమునుండి డివిజను వీధులంతయు జాతీయపతాకపు ఊరేగి పు జరుగును కాంగ్రెసు నాయకులు స్వరాజ్యపక్షమునకు చేరిన మునిసిపలు కౌన్సిలరులు ఈసభలయందును ఉరేంపులయందును పాలుగైకొనెదరు

యస్. యస్. యల్. సి. పరీక్షలు

మాడ రేచునుకమిటి నియమింపబడుట

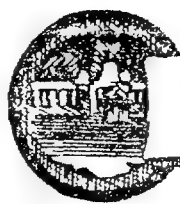
ఈసంవత్సరము జరిగిన యస్ యస్ యల్ సి పరీక్ష ఫలితములు మిగుల అసంతృప్తికరముగ నుండుటచే నష్టిమెంటరీ ప్యాసు లిస్తును తయారుచేయుటకు రివుసాహేలు కృష్ణ రావు భాగ్యేశ్వర గారు నియమింపబడిరి యూనివర్సిటీ కోల్డ్ పాండుటకు అర్హులైన అభ్యర్థుల పేర్లపట్టికను మీరు తయారు చేసియున్నారు ఈ పట్టికను పరిశీలించుటకై డాక్టరు మెప్పను (క్రొ) ప్రకటన కళాశాల) రెవరెండు ఫాచరుబర్త్రాము (లయాల కళాశాల) ప్రాఫెసరు రంగనాథం (ప్రెసిడెన్సీ కళాశాల) పి ఎ సుబ్రహ్మణ్యయ్యరు (హిందు మైస్కూలు) మహమ్మదుసాహేబు (మద్రాసు ఇజాము) గాల్గ మాడరేవను బోర్డుగ ఏర్పరుపబడిరి రూఫిగ తెలియచున్నది

గుడివాడ సేవాశ్రమము- కృష్ణాజిల్లా

శ్రీయుత గూడూరు రామచంద్రరావు పంతులుగారు యానూసం 15 వ తారీఖులోపల విచారించుటకు వీలుపడదని వ్రాసినందున విచారణ 15-9-25 తారీఖు మొదలు గుడివాడలో జరుగును వారి సలహాపుష్కరిని అందచున్న ఏర్పాటుచే సిన 9 వ తారీఖు రద్దు యబవినది

సి వి రంగంశ్రీశై

అధ్యక్షులు, విచారణసభులు.



మరణవార్తలు

తిరువళ్ళిక్కేడి సంగీతసభ -- ఈసభవారి యజమాన్యమున ఈ నెల 6 వ తేదీ ఆదివారము సాయంకాలము 4 గంటలకు 1, వెంకటాచలంకెట్టి వీధిలో తిరు వా లూ రు రాజాయిపాటకచ్చేరి జరుగును

తపాల ప్రకటన -- సెంటరు 4 వ తేదీ వెనుక ఈ దేశమునకు పంపబడు 2 ౯ ౯ ౯ నియంత్రులు పానుకు 18 రూపాయల లెక్కచూపుటకు అని ప్రెసిడెన్సీ పోస్టుమార్టరుగారు ప్రకటించెదరు

కృష్ణకల్లోసిని -- సెంటరు ఈనెల 6 వ తేదీ ఆదివారం సాయంకాలము 5 గంటలకు సౌందర్య మహాలలో గాంధీ న్యాయమూర్తి విశ్రాంతి సాయం గారి యాజమాన్యమున రిక్విజీట్లూ నాయకులు తెనుగున ప్రదర్శించెదరు

పాములవానినే పాము కరుచుట -- మనిగాడు అను పాములవాడు నిన్న మధ్యాహ్నము పామును వీధిలో ఆడించుచుండగా ఆపాము అతని కుడిచేయ్యి బొటనమ్రేను కరచెను పాములవాడు స్వహత్య తప్పి క్రిందపడిపోయెను పోలీసువారతనిని ఆసుపత్రికి తీసికొనిపోయిరి అతని ప్రాణమునకు మోసము లేదనియు నయమగుచున్నదనియు ఠేరియమన్నది

విద్యార్థి రామకృష్ణయ్యగారి సంగీతపు కచ్చేరి

ఈనెల 5 వ తేదీ శనివారమునాడు, సాయంకాలము నాలుగున్నర గంటలకు, మైపురంపండ్లి, ఉత్తర మాడవీధి 7 వ సంబంధ "రెంటాల గృహము"నందు, విజయవాడ వాస్తవ్యులగు సంగీత విద్యార్థి పాడుపల్లి రామకృష్ణయ్య పంతులుగారి పాటకచ్చేరి జరుగును

సి ఆర్ శ్రీనివాసలయ్యగారు

కా నాగేశ్వరరావు

యస్ సుబ్బారావు

కా భైరవమూర్తి

ఇబ్రహీమ్ గారి కొక హెచ్చరిక

మహమ్మదు ప్రవక్త గోవింద నెడల అపవిత్ర మొనర్చి రకు వార్తపై నురువళ్ళిక్కేడి సమద్రతీరమున జరిగిన పౌరసభ అగ్నితులన జవాలు మహమ్మదుమూసా నేటు బహదరుగారు కయిరోనందరి నెజి స్కూలు ఏజంటుకు ఈక్రింది తంతివార్త పంపిరి -- ఖిలాఫతు రాయబారులకు ఇచ్చిన వాగ్దానములను సరించి మీరు ప్రవర్తించవలయునని పౌరసభ వారు కోరుచున్నారు మెడినాయందరి పుణ్యప్రదేశముల అపవిత్రమైన మహమ్మదీయుల ఆగ్రహమునకు మేరయుండదు ఇట్టి వార్తలకివ కాళ ముండువాపని సుల్తానుగారికి హెచ్చరిక తెచ్చుచున్నాము వివరములను తంతివార్తా తెలుపగోరుచున్నాము

రాకపోకలు -- రూపురకంపెనిమానేజరు డిల్లియు

జె మొలనిగాడు నిన్న రాత్రి కలకత్తా వెళ్లిరి కలక్టరు రూడరు ధర్మగారు నిన్న రాత్రి వారేరు వెళ్లిరి గౌరంగస్వామి అయ్యగారు (వైటుకొన్నిలు సభ్యులు) ను రాత్రి నిస్సా వెళ్లిరి మేజరు పిల్లరు బ్రాండుగారు (రాత్రి ఉదకమండలం వెళ్లిరి రైల్వేపోలీసు నూపరింకెంటు చ్యూ హెచ్ రైటుగారు నేటిదినం ఉదయం ౧ - ౨ లెంసుండి చెన్నపురికి వచ్చిరి గౌ మార్తి రిబాంత్ గారు (౧౯౪౩ ఫ్యూడు) శనివార ముర్మాతి ఉదకమండలము వెళ్లెను దిక్షి ఇండియా రైల్వే ఏజంటు బి సి స్కాటుగారు నేటిదినం ఉదయం చెన్నపురికి వచ్చిరి పోలీసు డిప్యూటీ ఇన్స్పెక్టరు కిసెలు హిందూకాసు గారు నేటిదినం ఉదయం చెన్నపురికి వచ్చిరి

తిరుచనావల్లి హత్య

జేకలు అనునాని భార్యన హత్యజేసి నందులకై వారి యూరు అందు కాంటన్మెంటు పోలీసువారు మాన్యుయేసు వానిని అరెస్టు సి ఖైదులోనుంచిరి (అ ప్రె)

వాతావరణస్థితి

1925 సం॥ సెప్టెంబరు 4-వ తేదీ శుక్రవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	మరిగిపోయినది అత్యధికముగా	మరిగిపోయినది అత్యధికముగా	వర్షము	తేదీనండిన వర్షము	మరిగిపోయినది సంవత్సరమునకు
	అత్యధికముగా గత 24 గంటలలో	అత్యధికముగా గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	జూన్ నెల 1-వ తేదీనండిన వర్షము	మొత్తము

గోపాలపురం	89 7	81 0	0 10	20 33	44 96
విశాఖపట్టణము	92 6	82 6		18 99	87 09
కాకినాడ	89 5	80 7		24 25	89 09
మచిలీపట్టణము	91 1	80 7		19 86	41 59
కర్నూలు	92 0	77 2		11 65	26 01
బళ్లారి	95 1	75 0		2 48	20 51
కడప	96 0	80 7		15 85	81 28
నెల్లూరు	99 1	84 0		8 11	87 98
మద్రాసు	97 3	81 0		10 04	50 74
కడపూరు	91 6	79 3		18 89	52 94
నేలము	94 7	74 1		10 49	39 80
కోయంబూరు	87 2	70 5		3 54	22 29
తిరుమనాపల్లి	100 9	78 1		10 95	33 18
నాగపట్టణము	97 1	79 7		4 12	54 98
మధుర	100 3	77 3	0 00	10 59	33 58
పాంబర్	88 7	78 6		0 26	37 00
తిరునెల్వేలి				1 64	28 34
తిరువేంగుళము	84 1	74 6		20 08	64 51
కొచ్చిక్	84 4	76 3		56 82	114 71
కాచిక్కు	85 2	74 0		98 09	117 16
మంగళూరు	85 6	75 1	0 05	14 79	145 68
తెలంగాలు	86 7	64 6		9 44	35 37
మెర్కూర	69 6	61 5	0 44	101 75	125 46
కొడైకనాల్	65 4	52 0		14 48	62 18

సర్కారులు -- గోపాలపురంలో 0 10 వర్షించెను మేమును ఒకమోస్తరుగనున్నవి గోపాలపురంలో ఆర్ద్రత ఎక్కువ తక్కినచోట్ల తక్కువ విశాఖపట్టణములో పగటివేడిమి 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ రాత్రివేడిమి విశాఖపట్టణములో 4 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ మచిలీపట్టణములో 3, గోపాలపురంలో 2 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ

చిక్కె -- మేమును విస్తారముగనున్నవి బళ్లారిలో పగటి వేడిమి 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ కడపలో 4 1/2, కర్నూలులో 3 డిగ్రీలు రాత్రివేడిమి ఎక్కువ

కర్నాటకము -- మేమును ఒకమోస్తరుగనున్నవి కడపూరులో ఆర్ద్రత ఎక్కువ నెల్లూరులో తక్కువ పగటివేడిమి 4 నుండి 4 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ రాత్రివేడిమి నెల్లూరులో 6, మద్రాసులో 4, కడపూరులో 2 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ

వాతావరణము అనకూలముగ నుండును కొంతవరకు శానికచిరుము కొన్నిచోట్ల ఉండవచ్చును

ఎస్ ఆర్ యు. సామూరు

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడ.

వర్షపాతము

సిమ్లా, సెప్టెంబరు 3 -- సంయుక్తరాష్ట్రములపై గల ప్రీవమను అంగీకారములేదు దక్షిణ భార్యాయందు వాయుపరి పిలులు అపిరముగనున్నవి బర్మాముదలు తూర్పుసంయుక్తరాష్ట్రముల వరకును విస్తారముగ వానరుసెను దక్షిణభార్య అస్సామ, బెంగాలు, బీహారు, ఉత్తరము, కామయూనుకొండలు, కొంకణము, మళయాళములందు సుస్థిరవానముగ వర్షించెను ఉత్తరపంజాబు, మధ్యయిండియా, బీరారుతప్ప తూర్పు మధ్యరాష్ట్రములు, కొండలందు అచ్చటచ్చట వానరుసెను ఉత్తరభార్య, పశ్చిమసంయుక్తరాష్ట్రములందు స్వల్పముగ వానరుసెను

మెర్కూ 2, టూవాలు 5, యవలిన్ 1 1/2, పిలాంగు 1, ఛిపంజి, డార్జిలింగు 2, చిటగాంగు 5, మైమేనుసింగు 3, జాల్పేరు 1, చోగ్రా, దక్కంగా 1 1/2, కాకి 3, భావపురం 1, జేరామాను 1, నియాల్కోట 2, సాగరు మెర్కూరాలందు 1 అంగుళము వానరుసెను (అ ప్రె)

హిందూదేశపు జెయిల్లు

ఖైదీలకష్టములు

ప్రభువులనభిమాని అలివియరు ప్రభువు తీర్మానము

1925 ఆగస్టు 5 వ తేదీని అలివియరు ప్రభువు యాక్రింది విషయములగుర్చి యుపపాదించినటుల భారతసంస్థకి దా

1 ముల్తాను జెయిలులోని ఇండియన్ జెయిలర్ గారు దెచ్చిన మానవత్వము దావాలో జెప్పిన తీర్పు "మార్నింగ్ పోస్టు"లో జూలై 24 వ తేదీని 'దయావిహీనుల పంజాబు జెయిల్స్' అను శీర్షికన ప్రచురింపబడినది అందు ఖైదీలను చాల బాధపెట్టుచున్నటుల రుజువుయ్యెను జడ్జి చెప్పి జెయిలుకాఖ అఫీసరు డిప్యూ సాక్ష్యమిచ్చుటలో వారి పక్షమునే వహించిన టుల నల్లప్రాయమును దెల్పెను ఆ తీర్పు నివేదికలోని విషయములు గాక యీసభ కింకను యేమైన ఆ సంగతులు దెల్పెదరా?

2 1919-20 ఇండియా జెయిల్స్ కమిటీ అసభికారణే తుకులను నియమించుటనుగూర్చి జేసిన సలహా ముల్తాను జెయిలు విషయమును భారతదేశములో నితర జెయిల్స్ విషయము నను ఆ చరణలో బెట్టుబడినా?

3 ముల్తాను జెయిలులో ఖైదీల నేమైన కష్టతెట్టినటుల ప్రేక్షకులకు దెలుపబడి దానిపై నేమైన చర్యదీసికొన బడినా?

4 భారతదేశములోని జెయిల్స్ లో ఖైదీల యనుభవము లనుగూర్చి యింకను విచారించునటుల భారత ప్రభుత్వమును గోరెదరా?

యని ఆ సంబంధమైన కాగితములను ప్రకటించవలెనని కోరుచు అలివియరు ప్రభువులు బల్కెను

ప్రభువులారా, నేనీ ప్రశ్నను యేనివేదిక నాధారము జేసికొని యిదిగిరి ఆ జూలై 24 వ తేదీ 'మార్నింగ్ పోస్టు' నుండి యాక్రింది భాగమును చదివెదను

"లాహోరులో లాలలజపత్రాయగారు ప్రకటించు "బండేమాతరం" పత్రికయందు ముల్తాను జెయిలులో రాజకీయ ఖైదీతో జరిగిన సంభాషణమును, ఖైదీలను నిర్దాక్షిణ్యముగ హింసించుచున్నట్లును ప్రకటించబడిన దానిపై ముల్తాను జెయిలులోని ఇండియన్ జెయిలరు మానవత్వము దావా లేగా చెప్పిన తీర్పు చాల నలజడి గలిగించినది ముల్తాను జెయిలు భారతదేశములో పెద్దవానిలో లెక్క 14 వందలమంది ఖైదీలు పట్టెదరు "జడ్జి ఆరోపణలలో ముఖ్యమైనవి రుజువైనటుల నభిప్రాయబడిన అందుచేత ఆయన సవ్యరీహాసు నిప్పించి రి అయితే యీవాది జెయిలులో నుద్యోగమున నుండి ఖైదీల ను చెవుగుంజింట్లును చెప్పు దీని కొట్టినట్లు సాక్ష్యములన రుజు వైనటుల జడ్జి అభిప్రాయబడిన ఇంతే గాక పాడోకాన్స్టెబులు యిష్టము వచ్చినటుల తన్నటము గద్దటము గూడ జేయు చున్నటుల రుజువయ్యెను "

"కాన్స్టెబులు" అను పదము తప్పని నా అభిప్రాయము కారణము తరువాత దెలిపెదను

"ఇంతేగాక జెయిలరులు ఖైదీలను బండుగల వద్దనుండి దబ్బుతెప్పించి లంచము లిచ్చువరకును హింసపెట్టువారని రుజు వయ్యెను

"మేజరు ట్రూబరున్ను, జెయిల్స్ కాఖ నూపరించెండెం టు మేజరు వాడియాయున్ను వారి పక్షమునే వహించి మా టాడిరని జడ్జి అభిప్రాయబడిన లాలలజపత్రాయగారు పత్రికలలో వాయుచు యందు ఆక్షేపించబడిన దుష్టమార్గములు పంజాబు జెయిల్స్ లోనున్న వానిలో సహస్రాంశమైన రేపనియు, అట్టి వోదములను తొలగించుటకు ప్రభుత్వము తొ సంపూర్ణముగ సహకారము జేసెదననియు దెల్పెను

కొన్ని జెయిలులు బాధలు

సాక్షులు కొందరు దెల్పిన విషయములనుగూడ నీక్రింద దెలుప గోరెదను

ముల్తాను జెయిలులో నిదివరకు ఖైదీగనుండిన సి రాం అను సాక్షి తనమీద 'గీడరుకుత్తు' బట్టించిరని జెప్పెను గీడ రు కుత్తు అనగా 10, 15 మంది కాన్స్టెబుల వార్డులు చెర్చి ఒక్క ఖైదీపై బడి యిష్టమువచ్చినట్లు కొట్టుట ఈ సాక్షి తనకుబెట్టిన అన్నము బాగా ఉడక లేదనియు, కొట్టె తూనికకు తక్కువున్న

దని యనుటచేత దెబ్బలు తినెను ఈసాక్షి "కాన్స్టేబు" అను శిక్షగూడ దినెను ఇది యేమిటనగా కైదీ రెండుచేతులను కాళ్ళలోగుండ పోనిచ్చి తన చెవులు లాగుకొనుచుండ దెబ్బలను కొట్టుట

మరియుక సాక్షిగూడ నిదే విధముగ దెప్పి డాక్టరులు ఖైదీలపట్ల జేయు ఘోరములను వర్ణించెను

మరియుక సాక్షి తనపై గీడరుకుత్తు ప్రయోగింపబడి ననియు, తరువాత తన్ని కొట్టి మురికినీటి గంటలో పడవేసి అర గంట యుంచెదనియు దెల్పెను తుమాపణ గోరకపోగా ఆయన ను వార్డుల మరల కొట్టిరి యూరోపియను ఆఫీసరులుగాని అస ధికార ప్రేక్షకులుగాని ఖైదీల కష్టములనుగూర్చి చెప్పకొన గా వినలేదని ఆయన చెప్పెను

భారతదేశములో జెయిల్స్ పరిపాలననుగూర్చి యింకను అనేక ఆక్షేపాలు వచ్చెను ముఖ్యముగా పంజాబులో ఆకాలి అల్లరులైన పిదప ఖైదులో పెట్టబడిన రాజకీయ ఖైదీల కొందర ను హింసించిన విషయము దెలుపబడినది నేను వాని నన్నిటిని వివ రిం ప ద ల ప లే దు కో ర్తు ల లో సా త్త్య ము నందు దెలుపబడి జడ్జి రుజు వై న వ ని ద లం చిన విష యములను మాత్ర మే నే న దె ల్పి యి ను దీ ని ని జా చినయెడల జెయిలు పాలనాధికారులు యెంతలోప భూయిష్టము గనున్నవో మీకు దెలియగలవు

నేనీ విషయమును మీకు ప్రభువులందరకును దెప్పి యిం కను యీ విషయమై యొక్కవ విచారించునటుల జేయవలెనని కోరుట నాధర్మముని దలంచితిని ఇప్పుడు చర్యదీసికొనబడిన ప త్రికాపంపాదకులగు లాలలజపత్రాయగారు గతప్రశ్నములో ఇంగ్లాండుకు వచ్చిరి నేను ఆయనను బాగుగ తరచిచూచితిని భారత ప్రభుత్వమును గూర్చియు, భారతవ్యవహారముల గూర్చి యు బాగాచర్చించి ఆయన అభిప్రాయములను గనుగొంటిని ఆ యన ఇచటనున్న చివరలో జులలో రాజకీయ విషయములగుర్చి గాక కొన్ని ముఖ్యవిషయములను భారత ప్రభుత్వము విమర్శన పాత్రమునున్న వానిని కొంచెము జాగ్రత్తపరచిన చక్కబడు వానిని దెల్పదనాని యిడిగి చెప్పెను అందాయన ముఖ్యము గ జెయిల్స్ లో ఖైదీలను బెట్టుబాధలను గూర్చి చెప్పెను నే నావివరము లొకరిద్వారా విన్నవిగాన యిడట నేరపుబెట్ట దలపలేదు అందు వసతినిగూర్చియు, రాజకీయ ఖైదీలను చీకటి కొట్టలో బడివేయుటను గూర్చియు, ఎవరు పోయిజూచినను స్పష్టముగ గాన్పించువానిని దెల్పెను

ఆయన నాకుదెల్పిన విషయములుజూడ విచారణ కవ కాశము గాన్పించెను నేనీ విషయములగుర్చి ప్రకటించుటకు టెలెవులైనపిదప భారతరాజప్రతినిధి కీ విషయములదెప్పి వి చారింపగోరుటకు ప్రయత్నించెదనని వాగ్దానముజేసితిని కాని శిల వు లైన పి ద ప చే య లే క పో తి ని ఆ ప్ప డు లజపత్రాయగారే తన పత్రికయందు దీసంగతు లన్నిటితో కొన్ని టిసో ప్రచురించెను భారతదేశపు ఖైదీల పరిపాలనము తీవ్రము గ ఖండింపబడిన ఈ విషయమై నిజముగా విచారింపవలసిన దని మీరంగీకరించెదరని నమ్మెదను నేను భారతదేశపు జెయిల్స్ పరిపాలనము నేమియు దూషించుటలేదు చాల సంవత్సరములది నున దేశములో కన్న బాగుగనే యున్నదనవలయును కాని విదారేండ్ర క్రిందనే 1919 లో జెయిల్స్ కమిటీ విచారణజేసి సల హల నిచ్చిన కొద్ది సంగతులకే ముల్తాను జెయిలువంటి దానిలో నిట్టి దోషములుండుట జూడ అశ్చర్యమగుచున్నది

జెయిలు కమిటీ నివేదికయందలి లోపములు

ఆ నివేదిక యందు ముఖ్యమైన లోపము ప్రభుత్వయంత్ర దృష్టినిబట్టియే అది నడిచెను అనగా యిప్పుడు జెయిలుసంస్క ర్తలందరు నాలోచించునటుల జెయిలును పాలించుటకు మంచి మార్గమేదో మంచి నిబంధనలేవి? ఖైదీల మనస్సు మారుపెట్టు? వారికి ఖైదులో నెట్టి యనుభవ ముండవలెనను విషయముల నాలోచింపనే లేదు మొత్తముమీద నది బాగా ఉల్లేజకర ముగజ్జించెను అందులో నొక భాగమునం దిట్లు గలదు

ప్రతి సెంట్రలు జెయిలుకును జిల్లా జెయిలుకును రాష్ట్రీ య ప్రభుత్వమువారు రావలెననుకొనిన సబ్ జెయిల్స్ అధి

కార అసభికార ప్రేక్షకులను నియమింపవలయును అసభికార ప్రేక్షకులు బెంగాలులో వలె సబ్ జెయిల్స్ కు యిద్దరును జిల్లా జెయిల్స్ కు ముగ్గురును, సెంట్రలు జెయిల్స్ కు ఆరుగురు నుండునటు ల జేయబడునగుర్చి రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వ మలాలో చింపవలయును

ఇంకన వారిటుల వ్రాసిరి - ప్రేక్షకు డెవలై నగాని ఇ ద్దరువార్డులైనవెంటలేనిదే జెయిలు మట్టినప్పట్ల ప్రేక్షకుగాదని ముఖ్యముగ దెలుపవలయున్నది ప్రేక్షకుడు వచ్చినపుడు ఖైదీ యేమైన జెప్పినపుడు ఆ ప్రేక్షకుడుగూడ యోగ్యునించినదప్పు శిక్షింపరాదు "

అసభికార ప్రేక్షకులు జెయిలులో తిరిగి చూచునపుడు యిద్దరువార్డుల వెంట నుండవలెనను మర తుండుటవలన అసభికార ప్రేక్షకుల విషయమైయున్న నిబంధన లేనట్లే తలంప వచ్చును

అసభికార ప్రేక్షకునివెంట ఒక్కవార్డురు వచ్చినపుడే సామాన్య పరిస్థితులు గల ఇంగ్లీషు జెయిలులో నెట్టి ఫీర్మారును రాదు భారతదేశములోని జెయిల్స్ లో ఇంగ్లీషు జెయిల్స్ లో కన్న దురాచారములు వార్డులలో ప్రబలినచోట చెప్పవలసిన దేమున్నది ఒక వార్డురు వెంటనున్న పుడు ఫీర్మార్డే రాదు ఇద్ద రున్నపుడు వచ్చినయెడల యిద్దరు గలసి యెగరగొట్టెదరు అసభికార ప్రేక్షకులు భటులతో దిరిగి జూడవలెనని యుండుటవల న ఫలితమేమియు గాన్పించదు ఖైదీ యేదైన ఫీర్మార్డుజేసినపు డు ప్రేక్షకుడుగూడ ఒప్పుకొన్న దప్పు శిక్షయేమియు జేయ రాదని యుండుటచేత ఖైదీ లేమైన చెప్పటకు భయపడి వార్డు రులు తరువాత యొక్కడ మీదబడిదరో యని వెను దీసెదరు నేను నాప్రశ్న యడిగినపుడు అధికార ప్రేక్షకుల ను నియమించిరా యని యడిగితిని ఈ రిపోర్టును బట్టిచూడ అసభికార ప్రేక్షకులను నియమించినట్లును, వాగుగాని యూరో పియను ప్రేక్షకులుగాని ఖైదీలు కష్టములనుగూర్చి చెప్పకొన గలిగినట్లును ఒక సాక్షి ధృవముజేసెను

కాబట్టి రెండు విషయములు తేనవి ఈ ఖైదులలో వార్డులందు శిక్షణ లేమియును లేకపోవు, ఖైదీలను తిట్టి హింసించుట ధృవమైనవి

ఇంతేగాక అసభికార ప్రేక్షకులును యూరోపియనులును ఖై దీలు తమకుదెల్పువయములను విననటుల సాక్ష్యములో ధృవము జెయబడిన మేజరు ట్రూటంగ, మేజరు వాడియా యిద్దరును తమసాక్ష్యములో వ రియెడ పక్షపాతము వహించినటుల జడ్జి నివేదికలో దెల్పెను వారు సహజముగనట్లేజేసిరి జెయిల్స్ కాఖా పరిపాలనమునందు గలరకాస్యములను ఖైదీవారు విమర్శింప నవ కాశముండరాదని నాకును ఆయాకాఖల పాలనాధికారులకును దెలియును పోలీసుకాఖా కన్న యిదిపవిత్రమైనదే ఈ జెయిల్స్ ఉద్యోగులు యితరులకన్న యొక్కవ పాపముజేసెరని నేను జెప్పెను నేను జెయిల్స్ పరిపాలనములో సభికారిగ ననుభవము గాంచి జెయిల్స్ పెద్ద ఉద్యోగియే గోపమువచ్చి తత్పరిపాలనము నుగూర్చిన విమర్శనము నేవగించునపుడు సానుభూతితో నుం డుటను నేర్చుకొంటిని

"అచూనుషము, మోరము, నీషము,"

మన జెయిల్స్ పరిపాలనను అందు సేరముల నాంచుట కు జేయుప్రయత్నములును పద్ధతులును చాలఘోరముగను ఆ "చూనుషముగను, నీచముగ నుండును నీమాత్రము బాధ్యతగల వానికైనను గుండె బ్రగ్ధలైపోవును ఆకాఖా పరిపాలన మెంత జ్ఞానికైనను నిరాశ గొంచును ఆయన యేమాత్రమును సామ ర్థ్యము లేని అధికారి లతో ప్రాత కాల పు ఆచారములను దెలిసిన వారితో యీదులాడవలెను ఇక్కా లపు పద్ధతులు దోయవు అందుచేత యెవరైనను జెయిల్స్ పాల నమునందో కష్టములను తొలగించుటకు తోడ్పడవచ్చునపుడు సానుభూతితో నుండవలెను జెయిలు సూపరించెండెంటు తన క్రింది యుద్యోగుల పక్షమును వహించుట న్యాయముగు చున్నది అప్పు డప్పు డీవిషయములు జడ్జిల యెదుటవచ్చి న్యాయ జేమముల బట్టి తీర్పుజెప్పుట కవకాశమేర్పడుట యై నను ఆపృష్ట మనంబును

రెండుసిద్ధాంతములు

నేను భారతమంత్రాగారిని కోరునది యీ అడిగిన ప్రశ్న లన్నిటికిని సరియైన జవాబిచ్చి, భారతదేశపు జెయిల్స్ లో ఖై దీల అనుభవములగుర్చి క్రొత్త విచారణ జేయించవలసినదని భారత ప్రభుత్వమును గోరెదరేమో చెప్పెదరా యనియే ఖైదీల దృష్టిని బట్టి యీవిచారణ జరుగవలెనని నేను కోరెదను జెయి లుపాలనమునందు ప్రస్తుతము రెండు సిద్ధాంతములకును సంఘర్షణముగలదు ఒకటి యంత్రనిర్మాణ సిద్ధాంతము, మరియొకటి మానవకార్యసిద్ధాంతము రెండవది అమెరికానుండి గైకొన

చనిపోయిన స్త్రీ ఆవహించి మాటలాడుట

ప్రత్యక్ష నిదర్శనము

కొత్త కొదలి నిగ్రహము ఆవహించినది

వంగరాష్ట్రమున బెహలా అనుపట్టణమునందు ముఖ్య పాఠా అనుపేటలో నొక పెద్దమేడయున్నది దానికి కాళి ప్రసాదముఖ్య అనునతడు యజమాని అతనికి షట్ట, శిశిర, అను నిద్రలు పుత్రులును ముగ్గురు కుమార్తెలనుండిరి పెద్దకుమారుడగు షట్ట పెద్దమేడలోను అతని తమ్ముడు మరియొక గృహమునందును నివసించుచుండిరి షట్ట ముఖ్య ప్రధానభార్యయొక్క కొడుకును కని చనిపోయినందున అతడు కుల వివాహము చెసుకొనెను రెండవభార్యకు గూడ నొక కుమారుడు పుట్టెను పెద్దభార్య కుమారుని పెరు బాలకు బిడ్డ రెండవభార్య కుమారుని పేరు కార్తికేయ ముఖ్య ఈయందరును చిన్నపిల్లలుగానుండగా నే షట్ట చనిపోయెను అతని భార్యయును ఆపిల్ల లిద్దరును ఆమేడలోనే నివసించుచుండిరి అది చాల పెద్దమేడయగుటచే యశ్వేంద్ర పోతు అనునతడు కుటుంబముతో క్రింది అంతస్తులో నొక గదిలో నివసించుచుండెను

ఆమేడకు ప్రక్కనున్న యింటిలో ఒక మంగలి తన కుటుంబముతో నివసించుచుండెను షట్ట బాలు భార్య మంగలి వారికి సహాయము చేయుచుండెను మంగలి స్త్రీలు షట్ట భార్య కు పనిపాటులు చేయుచుండిరి వారిలో నొక స్త్రీ తరుచు ఆమెయొద్దనే యుంచుచుండెను

అ. అలంకార షట్ట భార్యకు చాలా జబ్బు చేసినది బంధువులవరుగు వచ్చి సహాయము చేయలేదు ఆమె చనిపోయెను ఆమె చనిపోయినపుడు గంగాతోయమును నోటబోయుట హరి నామస్మరణ చేయుట మున్నగు కార్యములనుగూడ నెవ్వరును చేయలేదు

ఆమె చనిపోయిన పిమ్మట ఆమె కుమారుడు కార్తికేయని ఆమె సొదరి యింటికి రిక్షాకు పంపిరి అటుండి మేనమామయగు వసంతకుమార బెన్డె గారి యింటికి ధిల్లీకి పంపించిరి అచట కార్తికేయనకు చాల జబ్బు చేసినది మేనమామ భార్య సరిగా ఆదరింపకుండ నుండెను ఒకనాడు రాత్రి కార్తికేయని తల్లి అనగా గ్రహము (స్పిరిటు) తన వదిలెను కలలో కనపడి కార్తికేయనకు సరిగా వందు యిప్పించలేనని జగడమోడెను ఆసంగతి వరునాడు వయసుననే ఆమె తన భర్తతో చెప్పెను ఈసంగతి నిజమేనని వసంతబాబు స్వయముగా నా కెరిగించుటయేగా తరువాత మంగలివారి కోడలి నావహించినపుడు కార్తికేయని క్షోభగూడ తెలిపినది

కార్తికేయని తల్లి చనిపోయి నాలుగేండ్లయినది ఆమెకు క్రాధము సరిగా జరుగలేదు ఏదో ఐనవనిపించి తట్ట తగ్గల బెట్టిరి

మంగలి కుటుంబమునకు చేరిన గోపాలపరమానికు అను నతడు నిరుద్యోమ చిన్నపిల్లను పెండ్లియాడెను ఈసంవత్సరము జూలై నెల మొదటి తేదీని ఆరోదని అత్తవారింటికి బెహలాకు తీసుకొనివచ్చిరి ఆమె పుట్టింటివారు బెహలాకు చాల దూరమునందున్న భావగరమున నివసించుచున్నారు ఆరోదని షట్ట ముఖ్య భార్య చనిపోయిన సంగతిగాని వారినిగూర్చిన మరెవమయముగాని తెలియదు ఈమధ్య నాకోడలికి జబ్బు చేసినది అపుడు వింతవింత మాటలాడసాగెను అంతట నొక భూత కైదు గుని (ఓజా) పిలచిరి ఏదో గ్రహ మావహించినవని అతడు కనిపెట్టెను కార్తికేయని తల్లియే మంగలివారి కోడలిని ఆవహించెను

ఆమెను ప్రశ్నింపగా యిటుల నుడిచెను “నేను కార్తికేయని తల్లిని నేను బ్రతికియున్నపుడు నన్నుగూడ నొక గ్రహ మావహించుచుండెను నేను వారమురోజులకు చనిపోయెననగా ఆ గ్రహము నాగొంతును బిగబట్టెను అందువలన నాకు స్వృతియున్నను నేను మాటాడజాలకపోతిని అట్టిస్థితిలోనే యశ్వేంద్రుడు నాగదిలో నున్న పెట్టెలను గిన్నెలను తీసుకొని పోయెను రెండు బంగారు గాజులను, ఒక బంగారు గొలుసును ఒక బంగారు రూపినిగూడ తీసుకొనిపోయెను నేనుటలనే చూపితినిగాననే నా సంగతుల నెవరికిని చెప్పజాలకపోతిని నా శౌతిక శరీరము పోయినను నన్నావహించిన గ్రహముమాత్రము నన్ను యిట్లవలనన ను వదిలెను ఇట్టివల ఆ గ్రహము బంధువులవతో పిండము చేసినందున నన్ను వదిలిపోయినది ఇపుడా గ్రహము ఉత్తమ లోకమునకు పోయినది ఇపుడు

నాకు స్వాంత్యము కలిగినది నేనెవ్వరికినిచూపించేయను నేనొక సారి నా కుమారుని చూచుటకు వచ్చితిని యశ్వేంద్రుడు వారిచిన వస్తువులను మరల రాబట్టవలెను ఎవరైన నాకుగయలో పిండము చేసినవో నాకు పితౄలోకమునుండి విముక్తి కలుగును” అని మంగలివారి కోడలి నావహించి కార్తికేయని తల్లి (గ్రహము స్పిరిటు) నుడిచెను ఆమె బ్రతికి యున్నపుడు తరుచుగా ఆమె యొద్ద నుండెడి మంగలి స్త్రీ వెనుక రూపాయలు ఆమెయంద బదులు పుచ్చుకొని తిరిగి యియ్యలేదు ఆ స్త్రీని చూచి ఆమె యిటులనెను “నీవు నాకు విదురూపాయలు బాకీయున్నావు గయ లో పిండము చేయుటకు నాకిప్పుడు రూపాయలు కావలెనుగానదానినిచ్చి వేయుము” అని ఆమె అడగగా అమంగలి స్త్రీ ఒప్పుకొనెను ఇంతలో ఇంకొక స్త్రీ అటుకు వచ్చినది ఆమెనుచూచి ఆగ్రహము యిటులవచ్చెను “నీవు నాకు 15 రూపాయలు బాకీయున్నావుగావో ఇప్పుడిచ్చి వేయు” అను ఆ స్త్రీ “నేను బాకీయున్నమాట నిజమేగాని యిప్పుడియ్యలేను” అనెను “నీవు సంపాదించుచున్నావు నీభర్త సంపాదించుచున్నాడు తోటలన ఆదాయము వచ్చుచున్నది ఈయలేనందువలె ఇచ్చితిరవలెను” అని ఆగ్రహము కోపముతో ననెను

“యశ్వేంద్రుడా వస్తువులను అవహరించలేదనినవో నీవు డేలు చెనెవవు” అని మాంత్రికు డాకిగెను

గ్రహము — “వానిని పిలుపును అతడేటుల లేచెనవో చూచెదను”

మాం — “నీవు వానియింటికి పోగలవా?”

గ్ర — “ఇదిగో పోయెను”

అని వెంటనే గ్రహోన్వయము నాబాలిక చూచునలచి పరుగిడసాగెను ఆమె వెంట 50, 60 వంది యుండిరి వారిలో కొందరు విద్యాధికులుగూడ నుండిరి ఆమె యశ్వేంద్రుని యింటి కడకే పేరుపెట్టి నని పిలుచుచుగాని అపుడతడు యింటికి రేడ అందులవ ఆమె తిరిగి వచ్చుచుండగా దారిలో యశ్వేంద్రుడెదురుపడెను యశ్వేంద్రుని మాటగానే ఆబాలిక మాంత్రికుని చేతులోని గావంచాను లాగుని ఒక్క ఉరుకున యశ్వేంద్రుని కడకే ఆగావంచానని మెడకువేసి గట్టిగాబింపెను యశ్వేంద్రుకు చాలబట్టుడును పడుచువాడును ఆబాలిక చాల కృశించి మిక్కిలి బలహీనముగా నుండెను ఆబాలికవయసు 12 ఏండ్లవాత్రమే ఆమెకెల్లో ఒక షింపుకొనుటకు యశ్వేంద్రుకు చాల ప్రయత్నించెనుగాని తప్పించున లేకపోయెను “అతడు హరించెనని నీవు చెప్పిని నిద్రవులను నీవుపుడు నిర్దిష్టంపగలవా?” అని ఆమెనడిగిరి

“అవలీలగా నిర్దించెదను” అని ఆమెచెప్పెను ఆమెయ యశ్వేంద్రుని గదిలోనికి పోయి పెట్టెలను గెల్లెలను చూపించెను పరుపు క్రిందను అలహరులలోను ఉన్న వస్తువులను గూడ పేర్కొని వానిని తీసుకొని రమ్మని ఆమె ఆజ్ఞాపించగా యశ్వేంద్రుకు నోరెత్తకుండ వానినన్నిటిని తెచ్చియిచ్చెను ఆమె చెప్పిన ప్రకారము యశ్వేంద్రుడు వానినన్నిటిని వాటిటిలో చేర్చెను ఆమెగూడ కొన్నిటిని తెచ్చెను గ్రామస్థులు ఆశ్చర్యముతో చూచుచుండిరి అచట మహితోభ అను యువకుడుగూడ నుండెను ఆబాలిక వానిచెవులుపట్టి పిండపోయెను అందరును నలవని బ్రతివారిరి అపుడామె వానిచెయి పట్టుకొని “నాసరు కులను హరించుట యితడుగూడ యశ్వేంద్రునకు తోడు పడెను” అని చెప్పెను

అంతలో యశ్వేంద్రుని బిడ్డలలో నొకబిడ్డ కెతులకు బంగారుగాజులు కనబడెను “ఆగాజులు నావే”నని ఆగ్రహము అరచెను అది తనవేనని యశ్వేంద్రుడు కొంతనేపు వాదించెను “వానిని తీసియిచ్చెనవా లేదా? అని ఆమె ఒక్కపెద్దకే వేయు సరికి అతడు తన బిడ్డకెతులనున్న గాజులను తీసియిచ్చెను

అంతలో ఆమెకుమారుడు కార్తికేయడు 10, 11 ఏండ్లవాడు అవటికివచ్చెను వానిని చూడగానే ఆబాలికచూపులో అదుర్తమైన కారుగ్రాము కనబడెను ఆమె ఆబాలుని ముఖముపైనే తనవచ్చిని కేంద్రీకరించి పరనశయయ్యెను ఆచూపునందలి అదుర్తముగ ప్రేమనునేనన్నటికి పరుగజాలెను ఆమె ఆకర్షణ మహిమవలన ఆబాలుడు కన్నతల్లిచెంత నెలుల మెలకువో అటులనే ఆబాలిక చెంత గుర్చుండి ఆమెను స్పృశించుచు అతిచవపుగ మాటలాడసాగెను అతనికి భయమేమియును కలుగనే లేదు అతడామె కొన్ని మిఠాయిలను తన చేతితో నందియ్యగా ఆమె అందుకొని భుజించెను ఒక పంచ పాత్రతో నాబాలుడు నీటిని తెచ్చి యియ్యగా ఆమె త్రాగెను నేను చనిపోవుచుండినపుడు నాపతి కొడుకు నా నోటిలో నీరు పోయనేలేదు అందువలన నాకు చాల దుఃఖముగా నుండెను నేడు కొడుకు స్వయముగా నిచ్చిన నీరు త్రాగుటవలన నాకు తృప్తికలిగినది” అని ఆమె నుడిచెను

ఆమె మరది అనగా భర్తసోదరుడగు శశిధర ముఖ్య గారిపుడు ఆమె కోరిన ప్రకారము గయకు వెళ్లి ఆమెకు పిండము చేయించి యున్నారు

అని డాక్టరు కృష్ణభోసు ముఖ్య గారు వ్రాసిరి కార్తికేయని తల్లి బ్రతికియున్నపుడు ఆమెకు హిస్టీరియావ్యాధి యుండెననిగూడ కృష్ణభోసుగారు వ్రాసిరి హిస్టీరియా వ్యాధి యుండిన వారియందు చనిపోయిన వారు సులభముగా ఆవహించెదగు కాన హిస్టీరియా కలవారు మంచి (మీడియం) పితాచ గావని సర్ ఆచార్య లాజ్జిగారు గూడ నుడివిరి

పాశ్చాత్యుల అభిప్రాయ ప్రకారము మనుష్యునియందు శాతి శరీరమును తీవును (సోలు) మాత్రమే యుండును భారతీయ విద్వాంసుల అభిప్రాయ ప్రకారము తీవునికిపైన ననే దేహములున్నవి 1 భగవచ్చావరణ 2 లింగదేహము 3 కారాదేహము 4 కామదేహము 5 మాత్స్యదేహము 6 స్థూలదేహము లేక శౌతిక శరీరము చనిపోయినపుడు శౌతికశరీర మొక్కటి మాత్రమే ఎవరిపోవును జీవాత్మయందు పరమాత్మ అంగుష్ఠ మాత్రమే మ్రత్రమాణుడై యున్నాడు చనిపోయిన తరువాత యితరుల నావహించువారును సందేశములను పంపువారు నగు తీవులు కామాదిదేహములతోనే యుందురు చనిపోవునపుడు కోరిలు కలిగినవో కామదేహము గలుగును ఆకోరి తీరుచుకును ఆకామదేహము తొలగదు కార్తికేయని తల్లి చనిపోయినపుడు ఆమెకు మాడు వనోవ్యధలు కలిగెను తన కుమారునికొరకు చింతయొట్టి, యశ్వేంద్రుడు తన నాత్తు నవహరించెనను కోప మొట్టి, తనకు పిండమువేసిన గాని ముక్తిగలుగను విచారమొట్టి ఈమూడును ఆమెను పీడించుచుండెను అందువలననే ఆమెకు కామదేహము కలిగినది కావుననే ఎట్టి కోరియును విచారమును పాగరత్వమును లేకుండ పరమేశ్వరుని నామస్మరణ చేయుచు ముక్తిని కోరుచు మృతి నొందవలెనని భగవద్గీతాది గ్రంథములు ఘోషించుచున్నవి (అమృతబారు సత్రీ పెట్టెంబరు-1-)

ఆగ్రాష్ట్రీయ జమీందారుల సంఘము

బర్లెను హెడ్డు ప్రభువుయొక్క ప్రసంగమునకు సంక్షిప్త నోందుట

అలభభారత వ్యవసాయవిధానము నవలంబించదలచుటకు ఆమోదము నొందుట

అలహాబాదు, పెట్టెంబరు 3 — నేటి సాయంత్రముందు సమావేశమైన ఆగ్రాష్ట్రీయ జమీందారుల కమిటీ సమావేశ మందు నవాబు మహమ్మదు యూసఫు యం ఎల్ సి గారు అగ్రతమహించిరి బర్లెను హెడ్డు ప్రభువు గావించిన ప్రసంగ మునందలి అంశములను సామాన్యముగ సంగీకరించుచు అధ్యక్షుడు చాలసేపు ప్రసంగించెను నిష్పక్షపాతముతోను, వివక్షతోను బర్లెను హెడ్డు ప్రభువుయొక్క ప్రసంగము బరితీరించిన యెడల బెక్కు వాస్తవ్యులు బయల్పడుననియు, అది భారత దేశమునకు మిక్కిలి ప్రాముఖ్యమైనవనియు నవాబు మహమ్మదు యూసఫుగారు ద్వేరి ఆ ప్రసంగము యదార్థములకు విసరించుచున్నది భారత సంస్కరణములకు విచారించుటకు 1929-వ సంవత్సరము వరకును నిశ్చయించుచే కొంప ములిగిపోవు అని అగ్రతమడు వాక్రుచ్చెను

మందా రాజాగారిచే ప్రతిపాదింపబడిన తీర్మాన మామోదింపబడెను ఘాస్వాముల, రయితుల డేముములను గాపాడుటకు అవలంబింపబడిన అభిలభారత వ్యవసాయ విధానమునకు భారతమంత్రి యొడ కృతజ్ఞతనుజూపి, అన్నికాసనసభల యందును ఘాస్వాములకు దగిన ప్రాతినిధ్యము నీయుటకును, బావి సంస్కరణములందు ఘాస్వాముల డేముములను గుర్తించి సంగీతించుటకును తీర్మానింపబడెను (అ. ప్రె.)

వెల్లింగ్టన్ సినిమా 953

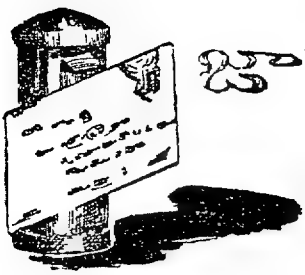
1-9-25 మంగళవారమునండి, 4-9-25 శుక్రవారమువరకు

4 దినముల మాత్రమే

యూనివర్సల్ స్పెషల్ డ్రామా

రైడ్ ఫార్ యువర్ లైఫ్

హుట్ గిబ్బన్ అండు తారా ప్లానెట్ గలరు



జాబులు

దేవస్థానపు బోర్డు

ఈ బోర్డువారు ప్రతి నేపాపా నునుమిదవము అయి ఐబిలో నూటికి రు 1½ వాపున పంపించవలయు, దాని విషయమై తమరుపంపి ప్లేటుమెంటు నవానాప్రకారము సమాజాయిషి యాయవలసినదియు, ట్రస్టీలకు ఆజ్ఞాపత్రము లను పంపుచున్నారు ఇట్లు పంపుటకు నిరాకరించినయెడల, వీరికెట్టి యధికారమును ఆప్యోలేదు ఈ హిందూదేవస్థానము చట్టమే, ఇండియా గవర్నమెంటుబ్లిగు వ్యతిరేకము గ యేర్పడినందున, ప్రజలమీద బైండింగ్ కానియు, కాబట్టి దానిక్రింద, ఈ బోర్డువారు యెట్టి కోర్టును కలుగజేసికొన కుండ వీరికి యింజంక్షను యిప్పించవలసినదియు, హైకోర్టు లో తిరుపతి మహామంతుగారు దావావేసి ఇదివరకు యెవరైన ను, వీరికి భయపడి సామ్య పంపినను, ఇందుకు ఆక్రీత వారు పంపించరనుట నిశ్చయము.

ఇదిగాక తిరువళ్లూరు దేవాలయ ట్రస్టీ సరిగా మేనేజి చేయలేదనియు ఆయనను తీసివేయవలసినదియు యాబోర్డు వారివద్ద కొందరు పిటిషను దాఖలుచేయగా (1) ఈ నూతన దేవస్థానపు ఆస్తు అక్రమముగా యేర్పడినది గనుక, దీనిక్రింద బోర్డువారు సదరు పిటిషను విచారించుటకుగాని, లెక్కలను పరిశీలించుటకుగాని మరియు యితర ఆర్డర్లువేయుటకుగాని అధికారములేనివారనియు, (2) ఒకవేళ చట్టము సరిగా పుట్టబడి నను, దీనిక్రిందబోర్డువారు అవలంబించవలసిన చర్యలనుగురించి గవర్నమెంటువారు యెట్టి నిబంధనలు చేయలేదు గనుక యా బోర్డు తీసికొను చర్యలన్నియు అక్రమములనియు, (3) ముందు గవర్నమెంటువారు ఆట్టి నిబంధనలను చేసినను, చట్టములోని సెక్షనులను యెక్కువ వ్యాప్తిని యియ్యజాలవు గనుక యా బోర్డువారికి, కోర్టులనున్న న్యాయాధికారము యెన్నడు యీ యుభయవేదనియు, లిఖితపూర్వకమైన సాక్ష్యమును విచారించి తీర్పుచెప్పబడుట పివీషనును, స్లయంటు మొదలైనవి దాఖలు చేసి కొ నమా డ ద ని యు, (4) ఒక వేళ బోర్డు వారు విచారించదలచుకొన్నయెడల వీరిచర్యలవలన కలుగునష్టమునకు వీరిమీద దావావేసెదనియు ట్రస్టీ గారు ఆన్సరుపెట్టినారు దీనిమీద గవర్నమెంటువారు నిబంధనల నేర్పాటుచేసేవరకు బోర్డువారు మాడుమానులవరకు విచారాను నిలుపుకొనవలసివచ్చుననియు.

ఇట్టియక్షంకలను, మనబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారును, కమిషనరుగారు, తమనైర్వహించి పానగ్ రాజాగారికిని యితర మంత్రులకును వివరములన్నిచవలెను ఈమాదిరిచట్టము తప్పక యుండవలసినది మాలో అనేకమంది అభిప్రాయము కలవారమైనను, జనులకు సావకాశ మియక వారిసలహాలను త్రోసి పుచ్చుటయే గాక, శాసననిర్మాణసభలో, మొదటి సారిని రెండవసారినికూడ ప్రతినిధుల సవరణలకు పెడచెవియొగ్గును, రెండుగంటలలో, రాజధానిలోనున్న యావత్త దేవాలయములకును మఠములకును వర్తించబోవు యాముఖ్యశాసనమును ప్ర్యానుచేసి వనజస్థి సుపార్టీ వారు దానిఫలమును యిప్పుడు గాంధుమన్నారి కమిషనరు తమ అశక్తతకు తలవంపులు కలిగినను, వారికితమల కెట్టికొంతయులేదు కదా! వారియెట్లా బిషుమెంటు షెరుగుచున్నది కదా! వీరికెన్నియధికారమున్నది నను ప్రజాంగీకారము లేనియెడల, చేయునదేమియులేక కోర్టుల కెక్కి వీరెన్నిటకుల బిరుదుపెట్టెదట! ఇదివరకే వీరికి గవర్నమెంటు వారు లక్షరూపాయలవరకు పెట్టబడి పెట్టియుండురు దీనిని తీర్చుటకే, విచారణయేమియు చేయకనే ముందుగా నూటికి రు 1½ వాపున పంపవలసి ప్రతిట్రస్టీని వేధించుచున్నట్లు కనుపడుచున్నది ఇకముందు యెట్టిట్రస్టీగాని, వీరికి సామ్య పంపినయెడల దానిని కోర్టులవరకు వీరుపయోగించుకొనెదరేమోయని సందేహము గాడుచున్నది పాపము వీరు మిక్కిలి కష్టదశలోనున్నారు

వల్లూరి సూర్యనారాయణరావు,
కోవూరు హైకోర్టువకీలు

అనంతపురంలో స్వరాజ్య పార్టీని స్థాపించుట

1925 వ సంవత్సరం ఆగష్టు నెల 30 వ తేదీ మధ్యాహ్నం 3 గంటలకు మండలమునందు స్వరాజ్య పార్టీని ఏర్పించి పెంపొందింపవలయునను నభిమానముగలవ రందఱు పెనుకొండలో సమావేశమయి శ్రీయుత సంధ్యావందనం నారాయణరావుగారి యగ్గత్యక్రింద నీ దిగువ తీర్మానములనుచేసిరి

- (1) అనంతపుర మండలమునకు మండల స్వరాజ్యసభ యొకటి యుండవలెనని తీర్మానించుమైనది
- (2) ఈ సభ అఖిలభారత స్వరాజ్యసభకు నిబంధనల ననుసరించి పనిచేయవలెను శాసనసభ్యుల ననుసరించి యఖిలభారత స్వరాజ్యసభకు గాని నిబంధనలకు వ్యతిరేకములు గాని నిబంధనలజేసికొనవచ్చును
- (3) ఈ సభాకార్యక్రమమును నిర్వహించుటకు వలసిన ప్రయ్యము విరాళముల మూలమునను దీపావళి వసూళ్ల మూలమునను సమహర్షులయునని తీర్మానించుడమైనది
- (4) శ్రీయుత పాముడుర్తి గోవిందరెడ్డిగారి సభకు నన్యతలుగానుండునట్లు ఏకగ్రీవముగ సంగీరించడమైనది
- (5) ఈ మండలమునంతయు నాలుగుభాగములుగా విభజించి యొక్కొక్క భాగమున కొక్కొక్కకార్యదర్శి యుండునట్లు తీర్మానింపబడినది ఈ క్రింద వివరింపబడిన విధమున కార్యదర్శి స్థానములకు నియామకములు చేయడమైనది

గుత్తిభాగమునకు—శ్రీయుత చివలవాగుపల్లె నారాయణ రెడ్డిగారు అనంతపురమునకు—శ్రీమూర్తి పత్మారావు రామచార్యులుగారు ధర్మవరము—ఖాన్ పెనుకొండ—శ్రీమూర్తి కే యన్ రాఘవాచార్యులుగారు, (6) అనంతపురమున వకటంగుండు శ్రీయుత యస్ శ్రీనివాసులుగారు కోకాధిపతిగ నుండునట్లు తీర్మానించడమైనది

(7) ఈ క్రింద పేర్కొనబడినవారిని కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యులుగ నెన్నుకొనడమైనది

హిందూపురం—శ్రీయుత చాళూరు రంగరావుగారు పెనుకొండ—ఎల్ వరదప్పగారు

ధర్మవరము—రా వెంటుసుబ్బయ్యగారు కడిరి—కటాగూళ్ల నారాయణరెడ్డిగారు

అనంతపురం—జి రామేశ్వరరావుగారు కల్వూరు—కే తిరువలరావుగారు

గుత్తి, ఆలూరు—అదవేని రాయదుర్గం—ఖాన్ తాటిపత్రి—సంకటి కొండారెడ్డిగారు

మడికశిర—అ నారాయణరావుగారు పైన పేర్కొనబడిన సభ్యులు నుద్యోగులు చేరి కార్యనిర్వాహక సంఘమునకు ఖాళీలన్నియు కార్యనిర్వాహక సంఘమువారే పూర్తిజేయవలెను

(8) మండలమునకంతయు వెర్రింగుసెక్రిటరీగా శ్రీయుత చివలవాగుపల్లె నారాయణరెడ్డిగారిని నియమించడమైనది.

(10) ఉద్యోగులుగాక ముగ్గురుసభ్యులుచేరిన కార్యనిర్వాహక సంఘమునకు కోరంతగును

(11) నిబంధనలన్నియునీయుటక్రింద పేర్కొనబడినవారుపంపుముగ నియమింపబడిరి ఆర్ వెంకటస్వామి అయ్యరుగారు, చాళూరు రంగరావుగారు, చెన్నంపల్లె వెంకట రంగచార్యులుగారు

శ్రీయుత చాళూరు రంగరావుగారిని ఉపసంఘ సమావేశములుగా (కన్వీనర్ గా) నియమించడమైనది

(12) ఈక్రింద పేర్కొనబడినవారందఱు (స్వరాజ్యసభకు సంఘమునకు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి

- (1) యస్ శ్రీనివాసులుగారు అనంతపురం
- (2) యల్ వరదప్పగారు పెనుకొండ
- (3) గోవిందరెడ్డిగారు పాముడుర్తి
- (4) సి నారాయణ రెడ్డిగారు చివలవాగుపల్లె
- (5) కలవపిడు వేంకటరమణాచార్యులుగారు తాటిపత్రి
- (6) సంకటి కొండారెడ్డిగారు
- (7) చాళూరు రంగరావుగారు పెనుకొండ

మిగిలిన స్థానములవెనుక కార్యనిర్వాహక సంఘమువారే పూరించుకొనవలెను

(సం) సి. నారాయణరెడ్డి,

అనంతపురమండల స్వరాజ్యసంఘ కార్యదర్శి 30-8-25

అగ్రహారములు

1 వహాళయాలారా ఆగష్టు 20-వ తేదీగల "ఆంధ్ర దినపత్రిక" రత్నంజున, బ్రహ్మశ్రీ నూరి నరసింహశాస్త్రి గారిటీవల నాంధ్రదేశంబుననున్న అగ్రహారములకు రానున్న గొప్ప విపత్తును బహిరంగపరచి యున్నారు ఇందులకు వీరెంతయు వందనీయులు ఆవ్యాసమందు యుక్తియుక్తముగ విషయమును పరిశీలన చేసియున్నారు ఆవ్యాసమును ఆంధ్రదేశమందుగల అగ్రహారముల వారియొకసారి చదివి కర్తవ్యమును త్వరలో యోచించెదరుగాక!

2 "గ్రాండుఆక్ష్ట సవర" చేయుటకు యొక యుపసంఘము యేర్పరుపబడినదని వారు నూచించియున్నారు అందలి సభ్యు లెవరైనది తెలియ లేదు ఈ యుపసంఘమువారు చిత్తు చట్టమును శాసనసభలో పెట్టకముందు అగ్రహారములెల్లరు యొక చో సభ సమావేశమై కష్ట నిష్ఠు రముల ను యు ప సంఘమువారికి నివేదించి న్యాయమును చేయునటుల వారికి తోడ్పడవలసియున్నది అటుపిమ్మట వారు పెడచెవి పెట్టిన యెడల శాసనసభ్యులెల్లరు అగ్రహారముల విషయమై నిజస్థితుల తెలియజేయవలసి యున్నయది అటుపైన గవర్నరుగారికి అగ్రహారముల తరపున నొక డెప్యూటీవను చేయవలసి యున్నయది వారును వనకు న్యాయము ఒయచేయనియెడల వైసురాయిగారి కొక డెప్యూటీవను పంపవలసియున్నది ఇందులకు కేంద్రస్థానము బెజవాడలోనుంచి పనిచేయుటకు శాస్త్రిగారు యెల్లరు ఆహ్వానము చేయుచున్నందులకు వారెంతయు కృతజ్ఞులు వందనీయులు శాస్త్రిగారు సవిస్తరముగ విషయమంతయు చర్చించి యుండిరి ఆవ్యాసము నెల్లరు శ్రద్ధగా చదివి కర్తవ్యమును యోచించి తోడ్పడవలెను

3 ఆంధ్రదేశమందు గల అగ్రహారములెల్లరు ఒకచో జేరి యావిషయమును తీర్చింపుటకు ముందు ప్రతిజిల్లాలో గల అగ్రహారములెల్లరు జిల్లా ముఖ్యస్థానముందు గాని వేరొక చో గాని చేరి శాస్త్రిగారు కోరిన సంజాయిషీ విషయమును యోచించవలెను జిల్లాల వారిగా వారివారి కష్టసుఖములను తెలుపుచు మొత్తముమీద యొక డెప్యూటీవను ప్రభుత్వము వారికి పంపవలసియున్నది ముఖ్యముగా గుంటూరు జిల్లాలో గల అగ్రహారములెల్లరు యావిషయమును గమనించి "గుంటూరు జిల్లా అగ్రహారముల సభ" నొకదానిని సమకూర్చి రెండుదినంబులు జరిపి చేయవలసిన కార్యమును తీర్మానించి తదితర జిల్లాలకు హెచ్చరిక కలుగజేయుట మంచిది

ఇందులకు ధనము కావలసియున్నది జిల్లాలోగల అగ్రహారములెల్లరు తోడ్పడ ప్రార్థితులు సభ జరుపు తేది ముందు తెలుపబడును అగ్రహారములెల్లరు కడుశ్రద్ధవహించి ఆందోళన చేయనియెడల తాము చిరకాలమునుండి యనుభవించుచున్న హక్కులు నిర్మూల్యమై పోవుటకు సమయ మాసన్నమై యున్నయది దయచేసి జిల్లాలోగల అగ్రహారములెల్లరు వారివారి చిరునామాలను, అగ్రహారంపేర్లతోగూడ నాకు తెలియజేయ ప్రార్థించుచున్నాను సభను త్వరలోనే సమావేశపరచవలయును గాన యెల్లరు యానిగవ చిరునామాకు వ్రాయప్రార్థితులు

చట్టి నరసింహారావు,
గుంటూరు

శ్రీరామకృష్ణభక్త బాలసమాజము - కాకినాడ

ఈ సమాజము సుమారు రెండు సంవత్సరముల క్రిందట కాకినాడలో దిగుమర్తివారి పిథిని శ్రీబమ్మ రామేశ్వరగారి యగ్రహారములో బ్రహ్మశ్రీ గొర్తి వెంకట్రామయ్యగారి యింటుం గొందఱు భక్తవర్గుల ప్రేరణంబున నిత్యభజనముతో స్థాపింపబడి యందు సర్వసామాన్యముగా శనివారము, ఏకాదశి మొదలగు పర్వదినములందు విశేషించి పూర్ణభజన కాలక్షేపములే గాక ముక్కిటికి నేకాహభజనయు, శ్రీరామ, శ్రీకృష్ణజయంతుర్నామములకు దత్త-ల్యాణములు, ఊరేగింపు టుత్సవములు, సంతర్పణములు జరుపబడుచున్నవి మొన్నటి శ్రీకృష్ణజయంతుర్నామసందర్భమున రుక్మిణీకల్యాణమునాటి సాయంకాలము సమాజమువారి కోరిక నిరాకరింపక పెక్కుపనుసున్న రెక్కింపక యుచితముగ శ్రీయుత వాజపేయయాజుల సుబ్బయ్య భాగవతారాధన రుక్మిణీకల్యాణ హరికథాకాలక్షేపము గావించిరి వీరి కథాసందర్భము, రచనాచమత్కృతి, గాన నైపుణి యనిర్వచనీయమై సభాసదుల నానందవారినిది నోలూడించి నది వీరి వాక్యానుసారమును, సాదార్యమును గొనియాడనివారు లేరు ఇట్టి భక్తసమాజాభి వృద్ధికి భగవంతుం డనుగ్రహించుగాక

(పురవాసి)

పండితసభలు

శ్రీహరి కటాక్షమునకు సంపత్తులతో తులనాను మహా శయలు ప్రస్తుతకాలము దాంధ్రదేశమునకు శిరోభూషణములై వేదశాస్త్ర పండితులను భక్తి పూర్వకముగ నాహ్వానించి వారికి తగు సత్కారములను గావించి వేదశాస్త్రములను విత్తనము చెడకుండగ పోషింపుమందిరి

ఇప్పటి కాలముందు వేదశాస్త్ర పండితులు కాదనియు లేదని యేకాంశరీతి భ్రాంతి నొందుచుండిరిగాని ప్రాచీనవిద్యల నేర్చినవారిని పోషించుటయందు దేశము మందంజవేయుచునే యున్నది

కడువీరలు గూడ వివాహకాలములయందు పండిత సత్కారము కొరకు సదస్సులను గావించుట శుభాశుభ కార్యములయందు పండిత సత్కారము ముఖ్యముగ గావించవలయు వనియుండుటబట్టి దేశమందు ప్రాచీనవిద్యల పోషణమునకు కొదవులేదని నొక్కి వక్కాణించెదను

ఇపు దాంధ్రదేశమందు బెజవాడ పురమున శ్రీకాతా వారును మరి కొందరు మహాదారులును దానార్హులై ఎటుల నిశాదార్యములను జూపుచున్నదియను అందరికిని తెలిసియే యున్నది

మాకోటూరు గౌతమాశ్రమమున శ్రీతల్లాప్రగడ నూర్య నారాయణరావుగారు ప్రతి సంవత్సరము వైకుంఠయేకాదశికి జరుపు వేదశాస్త్ర పరిషత్తును గురించి తెలియని వారుండ బోరు

పాలకొల్లు పురమున మహాదారు లందరును పరివద్రా వాముగ వేదశాస్త్రములను పోషించుటయందు కంకణము కట్టు కొనిన వారై జగద్విఖ్యాతిని బొందియున్నది

పరిపల్లె గ్రామమున ధర్మమూర్తుల శ్రీఈమని వెంక షేళ్ళర్లుగారి 'కావళి' ఫల పుష్పమునోహరంబై దేశమంతయు వ్యాపించి పండితులకు విశ్రాంతిస్థానమై యున్నది

ఇటుల మహాదారు లనేక స్థలములయందు వేదశాస్త్రపోషకు లై యుండుటబట్టి మన దాంధ్రదేశముగూడ విద్యలకాటపట్టె యున్నదని చెప్పటంకెంతమాత్రమున్ను సంశయములేదు పండిత పరిషత్తులను గావించు చుహాళయుగూడ నఖండ శాశ్వత సా మ్రాజ్యములను బొందుటయందు సంశయము లేదు

ఈ పండితసభలు వివాహాదులయందు జరుగు సదస్సుల మణివికావుగనుక వీనినుండి లోకముగూడ నొకవిధమగు ఫల మును సొందవలసియున్నది

ఇప్పటిదేశకాలపరిస్థితులనుబట్టి దేశమం దెన్నియో సం స్కరణములు కావలసియున్నవి అందునను జ్యోతిశ్శాస్త్రమున పంచాంగసంస్కరణ ముఖ్యమై యున్నది ఏబారతీయునకు నిదురలేచినది మొదలు పంచాంగముతో పనిలేదు! అందరికిని కలదు అట్టి పంచాంగములు నానావిధములైయుండగ దేశమందు నాస్తికత్వముగూడ వృద్ధి సొందిగలదు గావుననో మహాదారు లారా! వేదశాస్త్రపోషకులారా! తమరు దేశపాత్రక తత్త్వరై గావించు పండితసభలయందు పంచాంగ సంస్కరణ నిమిత్త మొక దివసము దాక్షిణ్యకొరెలిసి

ఆంధ్రదేశమున సంస్కృతభాషాలోక జ్యోతిశాస్త్ర ముయొక్క ప్రచారము తగ్గియున్నది చెప్పటంకెంతయు విచా రించుచుంటిని జ్యోతిశ్శాస్త్ర రహస్యములు ఇతర పండిత హృద యములయందు నాటినగాని పంచాంగ సంస్కరణములకు కదలిక బుట్టదు రోజురోజున పంచాంగ రైల సంఖ్య వృద్ధిపొందుచుండు టచేత కొన్ని దుర్మతలు సనాతన మతములై పాతుకొంగలవు అట్టిదుర్మతములను నిర్మూలించు నూత్రిములు పండితులచేతులలో నున్నవి అఖిలాంధ్రజ్యోతిర్విద్యజ్ఞుల మహాసభను నేను నడుప దలవియుంటిని గాని నేను జ్యోతిష్కులనే సవగ్రముగ నాదరిం పజలను తమతమసభలయందొక్కరోజున పండితులందరునా యుపన్యాసమును వినునటుల యనకాశము దియచేయించ ప్రార్థిం పుచుంటిని నాసభలయందు జరుగు వృత్తాంతములను నాకు తెలిసి నంతలో పంచాంగ సంస్కరణముల ముఖ్యావశ్యకతను భార తీయ సాంప్రదాయములకు విరుద్ధములేకుండగ నొసగెదను తా మొసగుసమయమును ముందుగ నాకు తెలిపి తరుపరిరమలతో వచ్చి పండితుల పరమాశీర్వాచనమునకు పాత్రుడనయ్యెదను ధర్మాత్ములగు తమరు నాకిట్టిసావకాశమును కలుగజేసి నన్ను కృతార్థునిగ జేసెదని నమ్ముచుంటిని

కోటూరు, } పెడపర్తి సుబ్రహ్మణ్య సిద్ధాంతి
గోదావరీతీరము, }

బుడమేటి వరదలు - రైతుల మొర

ఈసంవత్సరము మే నెలలో ఆంధ్రదేశమునకు తుపాను గాలివలనను దానివలనగలిగిన వరదలవలనను, సంభవించిన నష్ట ము అందరకు విశేషమయెయున్నది ఆసందర్భములో కృష్ణాజిల్లాలో బుడమేటి వరదలవలనగలిగిన జననష్టము, పశునష్టము, యింతయని వివరించి చెప్పటకు శక్యముగాకుండ యున్నది ఎర్రబాలెం మొదలుకొని కొల్లేటిచరకు బుడమేటి కిరుప్రక్కల నున్న గ్రామాదులనే గాక, కొంతదూరములో నున్న గ్రామ ములనుకూడ తుడిచిపెట్టి తనయొక్క ప్రతిభను వెల్లడిజేసియు న్నది బుడమేరు పేరువిన్నను రైతులను గుండెలు బ్రద్దులగాని వారెవరునులేరని నిస్సంశయముగా చెప్పగలము

ఈయేటి వరదలవలన గలిగిన నష్టమునుండి కొన్ని సంవత్సరములవరకు ప్రజలు కోలుకొనజాలరు ఆపెద్దనరకు నుండు వేసవిలోవచ్చుటవలన నష్టమును విచారించుటకుగాని, ఆవభిం చుటకుగాని వీలుగలిగినదిగాని ఆవరదలు వర్షాకాలములోనే వచ్చియుండినయెడల బుడమేటి కిరుప్రక్కలనున్న గుమారు 100 గ్రామముల వారును కొల్లేటిపాలె వై నామరూపములు లేకుండా పోవుటయేగాక యీగ్రామముపేరు యిదియని చెప్పవల రహాశ లేకపోయి యుండురు ఆ నష్టమునంతయు పొంది, తిరిగి వ్యవ సాయతరుణమునకు గండ్లను, గట్టులను మరమ్మత్తు చేసికొను టకు ప్రయత్నించునంతలో తిరిగి వరదలు వచ్చుటచే చేతులు నలుపుకుంటూ యేమిచేయుటకు తోచకుండాయున్న రైతులు, తిరిగి ఏరు కొంచము తగ్గగానే "వ్యవసాయము" మాట దేవు డెరుగును గ్రామములై నా కొట్టుకొనిపోకుండా ప్రయత్న ములు తలపెట్టుకొను నంతలో తిరిగి వరదలువచ్చి, ఎంతవరకు చేసిన పనినంతయు వృథాబుచ్చినది ఆగష్టునెల 20 తారీఖున తిరిగి పెద్దనరదవచ్చి, పాలములను పాడుచేసి గ్రామములకూడ కొట్టుకొనిపోవు నేమా యనునంత భయమును గలుగజేసి, కొంచ ము తగ్గి తిరిగి 25 వ తారీఖున చరదవచ్చి యింతవరకూ తగ్గ కుండా నిలచియున్నది

పంట లే నందున యి క ముందు బ్రదుకుట యెల్లా, ఈ గుంపెడి పిల్లలను పోషించుట యెట్లాయనియు, అంతకంటె నెక్కుడుగా తినుటకు మేతలేక అల్లాదు నోరు లేనిపశువులను పోషించుట యెట్లాయనియు విచారపడుదు బెంగగొనియున్న రైతులదుర్భలమైన పాషాణహృదయులైనను కంట తడిబెట్టక మానదు

ఈపరిస్థితులలో గుడివాడతాలూకా పుట్టుంటు అగ్ర హారముయొక్క అవధి కడగదిననుగా నున్నది నీరు అన్నిచైపు లను చుట్టియుండి గ్రామములోని వీధులలోగూడ ప్రవహించు చుండుటచే ప్రజల కనేకరోగములు గలిగి చాలవాధ పడుచు న్నారు పశువులనేకములు చనిపోవుచున్నవి కష్టములను అధికారులతో చనవిచెక్కినటు కైనను ఎటు పోవుటకు వీలు లేకయున్నది ఏటిగండ్లు కాటుటకు చెన్న పైకైనను లేకు దగ్గరకే అల్లాడుచున్నారు

ఈయేటి వరదలవలన గలిగిన బాధలలవన వేలకుపై రై తులు యిట్లు గగ్గోలుపడుచుండు జిల్లాతల్వరుగారు గాని, డెల్టాలోనుండు చురుకాలువలను యిందులోకి ప్రవహింపజేసిన డెల్టాఅధికారులుగాని, మరల ను శాసనసభకు యెన్నుకొనబ డుటకై వొట్టినిమిత్రిము గ్రావగ్రామములు తిరిగి లాభములనే కములు చేసెదమని వాదనముచేసి వొట్టును సంపాదించిన శాస నసభా సభ్యులుగాని యిచటకువచ్చి చూచుటగాని, కష్టనివారణజేయు యత్నములయెల్ల పెట్టుటగాని, శాసనసభలో ఈ విషయమై ప్రసాపించుటగాని, చేయకుండుట కడుకోచరియ ము ఇకనైనను రైతులమొరవిని వీరి పై పూర్తి యైన అను గ్రహించుచి యీ వరదలను తగ్గించు యత్నములనుచేసి రైతుల యొక్క కష్టములను తొలగించుటకు అధికారులు శాసనసభ్యులు తగు ప్రయత్నములను వెంటనే చేయుట విధియైయున్నది

బుడమేటి వరదల విషయమై సెప్టెంబరు 6 వ తేదీన గుడివాడ తాలూకా రామాపురం గ్రామములో నొక రైతుల సభ జరుగుననియు, ఆ సభకు కృష్ణాజిల్లా కలెక్టరుగారు వెల్లెద రనియుతెలియుచున్నది కాబట్టి బుడమేటి వరదలన నష్టపడు రైతులందరు తప్పక ఆసభ కేగి తమ కష్టములను తొల గించుకొనుటకు యత్నింప నేయుదురుగాక! సర్వరక్షకు డగు చైవము యీ రైతుల కష్టములను తొలగించును గాక

(ఒకరైతు)

గొప్పవివాహము

కడవినెల 28 తేది మొదలు నెలాఖరువరకు మదరాసు పురనివాసి, రత్నవర్తకులు, వైశ్యులు శ్రీనాథ ఆశ్వారు శ్రేష్ఠిగారు తమ కుమారుని వివాహమహోత్సవ మతిరానుజీయ కముగా జరిపించినారు పోరులు ఈ మహోత్సవాలోకనచె, డెందులు లుగ్గంగ, సంగీ కర్తగ్గి వివల, కనియు విని యు ఒరితో నోకరు చెప్పుకొనుచు సంప్రది జెందినారు వేదాధ్యయనంగన్నలు, శాస్త్రపండితులు, సంగీత విద్వాం సులు, సరసకవులు, హరిదాసులు మున్నగు విద్యజ్ఞులబృందము నను సమర్పింపబడిన శాులు, చాుజోడిలు, నూటపదారులు, పట్టుదొవతులు, అపరంజితులు మున్నగు సత్కారములకై పట్టుమనేషము యిక్కార్యము అవస్థ సామాన్యమనియు, శ్రేష్ఠిగారు దేదార్యస్వభావులరనియు, ఆశ్వారు నామము అన్వర్థకమైనదనియు ముచ్చటించినారు వీరలేకాక, అతిభూ అభ్యాగతులు, స్నేహితులు, హితులు మొదలు లిసపాటివారందరు కుతముజాతి మతానుసారముగా ఏర్పాటుకాబడ్డ విశి డులలో సరసపదార్థ సంపన్నులగు అన్నస్వీకారముచే తృప్తి చెందుచు శ్రేష్ఠిగారి ప్రేమానురాగి వినయసంపత్తులకు ఎంతనో యరుదందుచు నూతన వధూవరులు దిద్దాయువ్యుతులుగా సమస్తసంపదండి సుఖింతురు గాకయని దేవునిగూర్చి ప్రార్థించని వారొక్కరును లేరు ఏత మృభాసమయానుక్రమముగా జరి గిన వినోదాదులగూర్చిన వద్యములు యీక్రింగ వివరింపబడ్డవి ఊ శ్రీరమణీవిభుండు బుధ * నేవిత్పాద సహాయుండు నా మారుని గన్నతండి శ్రీధ * మంగళిమూర్తి దిదూపరంతు శృం గార వివాసంయుతుడు * కామ్యములకై దగనిచ్చునేత గం భీరుడు ప్రామర్తకగృహను * బెండ్లికుమారుని బెండ్లికూతునికొ న్ని బెంగాలుదేశపు * సంగీతసింహము

శేరాను బాడర * క్షించినావు
గానవి శారద * ఘనుదువిశారము
క్రైష్ణప్ప వైజి నె * క్షించినావు
దొరకరాని ప్రాడ * బరకతుల్లాబాను
దత్తనంద్ సితార్ నె * క్షించినావు
సరిలేని శ్రీరంగ * చార్మల సత్సంగుల
నించు సభశ్రీల * మించినావు

గి గోటువాద్యాన నిపుణుండు * గొప్పకీరుడు
సక్రరాముల సంగీత * సార శాఖ్య
మెరుగజేసితి పారుల * వృధయవలర
జెప్పనేటికి ఆశ్వారు * శ్రేష్ఠిచర్య
నీ మెస్సరాస్తోత * విభిన్నావాగ్యహము॥
సన్మంగళస్పూర్తి * సరశీచెరై
వలచేరినవగ్నై * ముగల సామ్యులు
లక్ష్మీనివేళ సం * రక్షజూరై
సజ్జా సత్కా * సాన్నాదాచలు
విరూ గౌరవ * వృత్తిదర్పై
అదిగనేమొం * ఏయె దియరై
ఆశ్వారుడేరు చా * గ్గ

గి|| శృంగారదులగు నీవు * సవయలలిచి
చువుజెప్పంప మైసారు చురుగోన
కృష్ణభూపతి సరస * చి కృష్ణులర
నింతగరై నీ రాత్నల్య * మెంతోలెస్స॥

(ఒకవిలేఖరి)

గుంటూరు గోసంరక్షిణ సంఘము

మా సంఘు కరపూ శ్రీ ఆూరి నారాయణరావు గారిని నేను నియమించినట్లు చందాలు వసూలుచేయుటకు పంపినట్లు ప్రజలను మోసపుచ్చి తమ మారుపేర్లుచెప్పకొనుచు కట్టింపరాక, దండమాడ, వేజింగ, జంపని, శేమారు మొదలగు గ్రామములలో చందాలు చూలుచేయుచున్నట్లు శ్రీ తూము రామానుజరావుగారు మాకు 1-1-1925 తేదిన ఉత్తరము వ్రాసినారు మేము వైవారిని నియమించలేదు వారి విషయ మై మారు తెలియదు వారికి చందాలుయిచ్చిన మాకేమాత్రము సంబంధము లేదు వారు ఆవులను కొనుటలేదు

ఇకముందు వారిమాటలకు మోసపోయి చందాలుయివ్వ వచ్చి కొరమంటిని

నడింపల్లి వెంకటలక్ష్మీనరసింహారావు,
అధ్యక్షులు

అమ్మతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మదరాసు

బడెనని 1919 కమిటీవారి నివేదిక ప్రకారము సంస్కారము జరుగుచున్న విషయము తెలియజేయుచు వార్షిక నిబంధనల గూర్చి గాక ఖైదీలు జైలులు లోనుండుట వలన ఫలితమును గూర్చియున్నది మనము ఖైదులలోనికి పోవడము మొదలు పెట్టిన తరువాతనే అందున్నలోపములు తదధికారులు ఒప్పుకొనివి బయటపడుచుండెను ఆక్షేపాలు యెక్కువగుటయు కష్టబడినవారు ఆందోళనజేయుటయు నుండుటవలన జైలుల్లోపాలనము నభివృద్ధిజేయుట కవకాశము గల్గినది

లజపత్రియిగారి సహకారము

భారతదేశములో నీధిముగ విచారించి విమర్శింపవలసినదేమియున్నది అందున్న రాజకీయ ఖైదీల గృహస్థితో భారత రాజకీయాలను నిర్మించుటకు విచారింపవలయును వారిని మిగతా రాజకీయాలను అనవచ్చును కాని మానవజాతియందు గలవారు జైలుల్లోనేను జరుగుచున్నదోమంచిమర్యాదముగ ప్రత్యక్షతరము లీయగలరు లాలా లజపత్రియి ముల్తాను జైలులో జరుగుచున్నదేమియును తెలుసుకొనుటకు జరుగువానిలో యెన్నోయంశములు యనియో వానిని తొలగించుటకు ప్రభుత్వముతో సహకారము చేసెదననియు ద్వైమన్నార అందుకు మనమంగీకరింపవలెననియు మంచిబుద్ధితో నిట్లు జెప్పెనని వాకు చెలియును జైలులు మాపరిండుట, పాలకులవద్ద నుంచిన వారిని మంచి సాక్ష్యము దొరకును పాలకులెంత పరకును యంత్ర దృష్టితో దెబ్బదరు నేను ఉద్యోగమున నుండ ఇండియా జైలుల్లో పాలనమునుగూర్చి విచారింపవలసియున్నటుల గనుకొంటిని లోపప్రకటన మిప్పుడయ్యెను ప్రస్తుతము భారతదేశపు జైలుస్థితి యెట్లున్నదో విచారింపవలయును అనధికార ప్రేక్షకులను గూర్చిన నిబంధనలను తొలగించుటకును భారత ప్రభుత్వమువారు అనధికార సాక్షులను విచారింపకొరకు యిప్పుడవకాశము గల్గినది జైలులను జూడ బొవు అనధికార ప్రేక్షకుని వెంట యిద్దరు వార్డుల లుండవలెననుట అవమానకరము అందుచేత ఆయనబోయి చూచియు లాభము లేక పోవును నేని ప్రశ్నింపకును సుపాదించుచున్నాను

బర్మెను హెడు ప్రభువు

ప్రత్యక్షతరము

భారతమునందు బర్మెను హెడు ప్రభువు యిట్లు ప్రత్యక్షతర మిచ్చెను -

ప్రభువులారా, ముల్తాను లైలెలు కేసుగూర్చిన కాగితములు తీర్చి టప్పాలో నింకనురా లేదు కాని వాకు దొరికినంత వరకు సంకతులందు దెచ్చుచున్నాను 1928 అక్టోబరు 3 వ తేదీ 'బండేవారతరము' పత్రికయందు ముల్తాను జైలులలోనుండి యీమధ్యనే విడుదలజేయబడిన ఖైదీతో సంభాషణము ప్రచురింపబడెను అందు ముల్తాను వెంట్రలు జైలులలో ఛన్సుగేడు జైలులరుగనుండి జైలులకాఖిలో 85 యేండ్లు సర్విశుజేసి పింఛనువుచున్న జమ్నాదాసుపై ఆరోపణలు గలవు ఈ ఆరోపణ లేవనగా (అ) నిబంధనలకు ప్రతిఘటముగ ప్రవర్తించుట

(ఆ) మీసము గడ్డము గొరుగుట (ఇ) ఖైదీని మీసముపట్టి లాగి ముఖమున నుమియుట (ఈ) చెవుపట్టుకొని గుంజిచెప్పు దీనినిగొని కొట్టుట దీనినేకాకాపరచేడిఅని ప్రభువుగారు జెప్పినది (ఉ) ఖైదీకి ఆహార పానీయము లీయకుండుట (ఊ) ఖైదీని యితర కానిస్త్వ వార్డులను గలసి తన్నుట (బు) మురికినీటితో లో ఖైదీని దిగజేయుట (బూ) ఖైదీలను తిట్టుట

ఈ వ్యాసము ప్రచురముకాగానే పంజాబు ప్రభుత్వమువారు జైలుల్లో ఇనస్పెక్టరు జెనరలును విచారింప వలసినగ నుత్తరవుజేసిరి ఆయన విచారించి యీఆరోపణలన్నియు అబద్ధములని నివేదించెను ఇనస్పెక్టరు జెనరలు దెచ్చిన విషయములు సత్యములైనయెడల నావ్యాసము మాననవ్యక్తమని పంజాబు ప్రభుత్వమువారికి చెప్పబడెను దానిపై జయిలరుతో సంప్రదింపగా ఆతడు సబ్ జడ్జి కోర్టులో 5100 రూపాయలకు దావా దీనికొనివచ్చుట కిష్టబడెను ఆదావా ఖర్చులను రాష్ట్రీయప్రభుత్వమే భరించెను చాలమంది సాక్షులు విచారింపబడిరి సాక్ష్యము చాలవరకు పరస్పర విరుద్ధముగ నుండెను తీర్పు జూలై 9 వ తేదీ జెప్పబడెను ఖైదీని చెవుబట్టుకొని లాగి చెవుతో కొట్టినమాట నిజమని కోర్టు నమ్మెను ఖైదీ ముఖమున నుమియుటయు, ఆహార పానీయము నియంకుండుటయు తరువాతకా లేదు ఇంక ననేక కారణముల చేత కోర్టువారు యితరు ఆరోపణలను త్రోసివేసిరి

ఈ మాన నష్టకేరములో ముఖ్య భాగము సత్యమని తేలి పట్టును మిగిలినదంత ముఖ్యముగాదనియు కోర్టువారు దలంచిరి,

ఏదో నామమాత్రము నష్ట పరిహారమును వాది బొందవచ్చునని కోర్టు అభిప్రాయపడెను నష్టపరిహారములకింద నూరురూపాయలును ఖర్చులలో సగము నిష్పింపబడెను వాదిజయిలరుజమ్నాదాసు పంజాబు ప్రభుత్వమును తన పక్షమున అప్పీలుజేయగోరి నట్లును, ఆ ప్రభుత్వమువారు మొదట దావాలో సహాయము జేసినట్లే దానికిగూడ సహాయము జేయ నొప్పుకొనినట్లును నా కిప్పుడే తెలిసినది ఇట్టి స్థితిలో నీ కేసు సాక్ష్యము వివరముల గూర్చి చర్చకు దిగుటకుగాని దానిపైనేమైన దిద్దుటగాని యుక్తము గాదని ప్రభువులు ఒప్పుకొందురని నమ్మెదను

అనధికార ప్రేక్షకులు

ప్రభువుగారు అనధికార ప్రేక్షకులను గూర్చి నన్ను ప్రశ్నించెరి 1919-20 ఇండియను కమిటీ గావించిన ఫలఫలను అనధికార ప్రేక్షకుల నియమకము విషయమై భారతదేశములో రాష్ట్రములన్నియు నొప్పుకొన్నట్లును దాదాపు అన్ని జైలుల్లోను ఆవరణలో బెట్టుబడినట్లును వాకు చెలియుచున్నది 1928 ఏప్రిలు 26 నుండియు అధికార ప్రేక్షకులు వ్రాసిన విషయములన్నియు జాగ్రత్తగ పరిశీలించి నటుల పంజాబు ప్రభుత్వమువారు నివేదించుచున్నారని హింస జేసినటుల మాడు మానవలు మాత్రము గావించబడెను ఒకరిని యెక్కువ కష్టము పరి జేయించిరి చెప్పబడెను ఇంత వెంటనే ముఖ్యముగాను రెండవది 1928 ఏప్రిలు 27 వ తేదీని జరిగెను ఆఖైదీ తనను జైలుల అధికారి గత మానము కొట్టెననియు, తరువాత కొట్టలేదనియు చెప్పెను మూడవది 1925 జనవరి 21 వ తేదీన వ్రాసినది ఖైదీ యొకరు తనను కానిస్త్వ ఆఫీసరు కొట్టినటుల జెప్పెను కొందరు అకాలిఖైదీలు యిదేకథ ను జెప్పిరి మరికొందరు అనుమానముగ జెప్పిరి ఈ ప్రేక్షకులు వ్రాసిన విషయముల మీద విచారణ జేయవలసరమేమియు గనపడలేదని పంజాబు ప్రభుత్వమువారు చెల్లుచున్నారు

కోర్టువారు దెచ్చిన అభిప్రాయములపై నూరకుండుటకు పిలువలేదు అప్పీలులో నవి మారినను మారకున్న నయీ విషయముల గూర్చి రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమును, భారత ప్రభుత్వమును భారత మంత్రీయు విచారింపవలసియే యున్నది అయితే యీ అప్పీలు ఫలితము చెలియువరకును యీవిషయములపై నాభిప్రాయము చెల్లవలసివచ్చినదిగాని ప్రభుత్వమువారు యేమి చర్య దీసికొనెదరనిగాని యదగుకండువలెనని నేను ప్రభువుగారిని కోరుచున్నాను ప్రభువుగారు అనధికార ప్రేక్షకులవెంట వార్డులు నచ్చుటను గూర్చి యడిగిరి నాకీవిషయముల చెలియవు కాని జాగ్రత్తగ విచారించెదను నేనీవిషయముల విచారింపక పోయినను ప్రభువుగారివలె ప్రేక్షకులవెంట వార్డుల లక్కరలేదని త్రోసివేయజాలను సరియైన తెలివిగల వారితే ప్రేక్షకుడుగ నెన్నుకొనునెడల వార్డులనున్న ఆయన తన విధిని తాను నెరవేర్చుకొనుట కాటంకమేమియు నుండదు నేనే ఖైదులలో ప్రేక్షకుడుగ నుండి నావెంట వార్డులలిద్దరు వచ్చునెడల నన్నిట్లు ప్రశ్నించుకొందును "నేను నిర్భరంపవలసిన విధియేమి?" నేను చాల మంది ఖైదీలను చూడవలసియున్నది వార్డులకుంటులకు యేమైన పెద్ద భేదముండు ననుకొనను కొన్ని జైలుల్లో ఖైదీలు దుష్టులు గనుండు నెలల వారినిపోయి చూచుట నుత్సాహకరముగ నుండదు వార్డులకుండ పోయిచూచినయెడల ఖైదీలవద్దకుంకి కంపైయింట్లునేగాకుండ యింకను కొన్ని విషయముల చెలిసికొనవచ్చును ఎట్లైనను ప్రభువుగారు తమ మనస్సులోని విషయములను జెప్పిరిగాని వారినిగూర్చి విచారించెదనని జెప్పెదను

ఆలివియరు ప్రభువు

ప్రభువుగారిచ్చిన ప్రత్యక్షతరమునకు నేనే తమ కృతజ్ఞుడను కోర్టుతర్పు అప్పీలులో నుండుటవలన ప్రస్తుత మింతకన్న పూర్తియగు ప్రత్యక్షతరమిచ్చుటకు వీలులేదని యంగీకరించెదను అనధికార ప్రేక్షకులు జైలుల్లో చూచుటకు పోవునపును వార్డులలిద్దరు వెంటనున్న గాని పోకూడదను విషయమును విమర్శించిన దానినిగూర్చి నేనొకమాట జెప్పగోరెదను ఇద్దరు వార్డుల లుండుటవలన ప్రేక్షకుడు యిష్టముచచ్చినటుల ప్రవర్తించుట కాటంకమని నేను జెప్పలేదు అయితే ఖైదీల కంపైయింట్లులను జేయుట కడ్డు గనుండు ను జైలుల్లో సంకతి నాకు చెలిసి నంతవరకు జూడ ఖైదీలు తరువాత యేమి మూడవోయని తమ కష్టములను జెప్పకొనుటకు వెనదీసెదరు

బర్మెను హెడు ప్రభువు - ప్రభువుగారి అభిప్రాయమిది యని వాకు చెలియలేదు ఐనను అనధికార ప్రేక్షకులు వెంట వార్డులలెనే ఖైదులలో 838 జూచుట కేమియు దకానియె నేను జెప్పెదను.

ఆలివియరు ప్రభువు - నేను చాలమంది ఖైదీలను ప్రవక్తరుల నెరుగుదును కాని మంచి ప్రేక్షకుని నియోగించిన యెడల భయమును దౌర్జన్యమును లేకుండ జైలులు చట్టిరాగలదేమో జెప్పదగును ఖైదీ పిచ్చివాడైన దప్ప అనధికార ప్రేక్షకుడు వచ్చినపుడు పైబడి హింసించునని నేనెక్కడను వినియుండలేదు ఆవచ్చి నాయన సానుభూతితో కష్టసుఖములు విచారిండుటకు వచ్చెనని తెలిసినయెడల ఖైదీ అట్టి హింస కృతముల కేమాత్రము గడంగడనియే చెప్పవలయును

అంతట నీ ఉపపాదనము ముపసంహరింపుకొనుట కంగీకరింపబడెను

మద్రాసు అందు సదరన్ మారాటా

రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది)

నోటీసు

కొలగల్లు స్టేషను తెరుచుట

బల్లారి, కుడటిని స్టేషనులకు మధ్య 197/20-21 మైలు వద్ద కొలగల్లు అను క్రొత్త స్టేషను బండ్లను (కానుచేయుటకు, ప్రయాణికులు ప్రయాణముచేయుటకు, పార్కులు, సామానాలు యెక్కించుటకు మొదలగువాటికి 12-9-25 తేదీ తెరవబడును ఈదిగువ తెలుపబడినబండ్లు సదరు స్టేషనువద్ద ఆను

డౌన్ బండ్లు

నెం 14 రు హుల్లి ప్యాసంజరు
నెం 74 రు రెంగుళూరు ప్యాసంజరు
చేరుట రాత్రి 4 గం-48 ని|| సాయంత్రము 5 గం-1 ని||
బయలుచేరుట ,, 4 గం-45 ని|| ,, 5 గం-3 ని||

అప్ బండ్లు

నెం 78 రు రెంగుళూరు ప్యాసంజరు
నెం 18 హుల్లి ప్యాసంజరు
చేరుట పగలు 10 గం-37 ని|| రాత్రి 11 గం-18 ని||
బయలుచేరుట ,, 10 గం-39 ని|| ,, 11 గం-20 ని||

క్రాన్ ధియేటరులో

29-8-25 శనివారం నుండి, 4-9-25 శుక్రవారము వరకు ప్రతిదినము 2 ప్రదర్శనములు 6 గం-15 ని, రాత్రి 9 గం-30 ని శని, ఆదివారములందు ప్రత్యేకమాటని 8 గ 15 ని గలదు చూచుటకు ఆశ్చర్యముగా నుండును-విక్రీలి విసోదకరమైన ప్రదర్శనము

మదన్ ధియేటరు లిమిటెడ్

ధృవచరిత్రను

ప్రథమ గొప్ప ఓరియంటల్ ఫిల్మును ప్రదర్శించెదరు 8 రీల్సుగలది 110,000 అడుగుల పొడుగునది బాలభక్తుడైన "ధృవుని" భక్తిసంబంధమైన చరిత్ర మిక్రీలి అద్భుతముగాను, హృదయరంజకముగాను ప్రదర్శించబడును

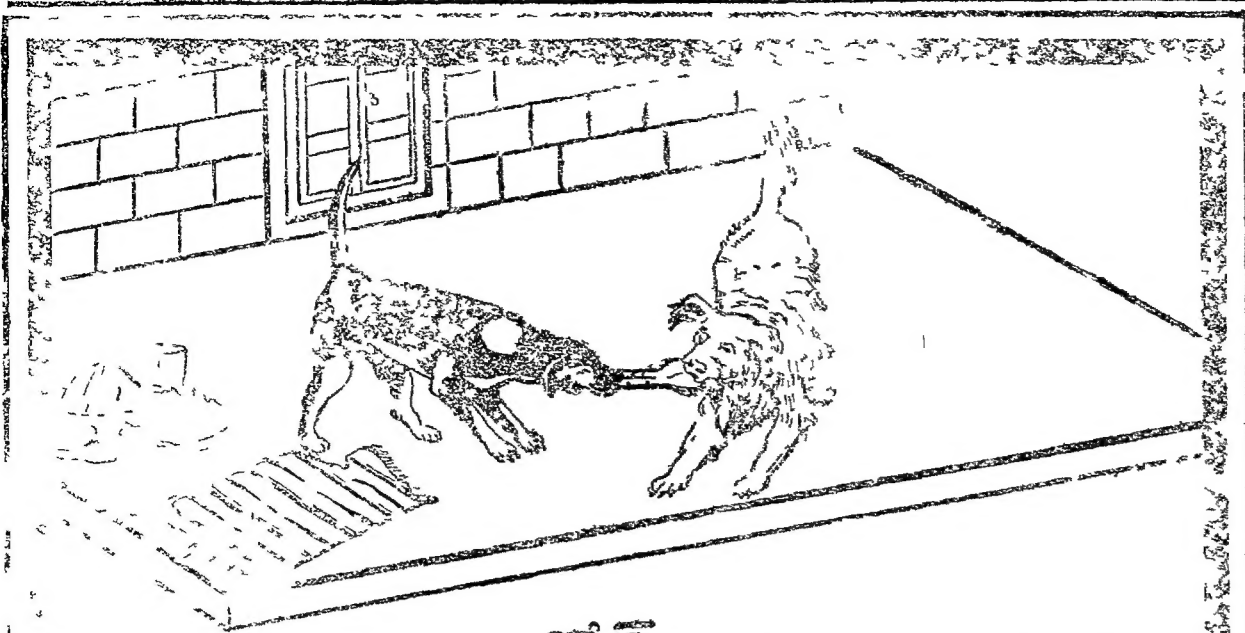
మాన సోల్లా సి నీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

వెలసులభము (పొట్టుఖర్చుల ప్రత్యేకము) గుణాధికము శరీరములో ఉష్ణాధికముచే కలిగడి పెత్తెక్కల కీమాత్రలు దివ్యామృతము అశీర్వాదము, అరుచి, ఆవులంతలు, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలతయము, పిక్కలు, పార్శ్వములు, శిరస్సు, కెళ్లు, అనులు మొదలగువానియందు గలిగడి నొప్పులను వోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు దెచ్చును ఈమాత్రలు మేహవాతనొప్పులను వెంటనే మాన్పును ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి అనుభవముగల ఔషధములుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు చిరునామా - (1078)

ఆయుర్వేద వైద్యునిలయం,

పోట్ల నిడుమోలు, ఎలకుర్తు, కృష్ణాజిల్లా



కోల్ మాస్సు ఆపవండి

ఆపవండి ఆహారము మొక్క రుచిని

శుద్ధి - హాత

చేపలు, మాంసము, కర్రనాడులు మొదలగు వాటిలో చేర్చి ఉప్పు కొనవలెను. ఇది దున్ని పొచ్చింగును, మంచి ఆకలిని, ఎక్కువగా గలిగించును ఇదిగాక జీర్ణశక్తిని పొచ్చింగును

కోల్ మాస్సు ఆపవండిని మాత్రమే

ఉపయోగించును.

మరేదయు దీనికి సమానమైనది కాదు

వర్తక గుర్తును

గమనింపుడు



ఒక తగరపుడిక్కిన కే. బి.సి. సీతే వాడును.

1100



అమృతాంజనము

జగత్ప్రసిద్ధమైనది

అన్ని నోవలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము ప్రాచ్యదేశ మూలికల సంపుటిచే హిందూదేశమునందు సిద్ధముచేయబడిన లోకప్రఖ్యాతమైన మందు ఇది ఇచ్చుడిపుడు తయారగుచున్న కొత్తమందు గాదు ఇరువదేండ్లుగా దేశమునం దంతటను వాడుకలో నండి మెప్పును బొందిన దివ్యామృతము నొప్పులు, వాపులు, గాయములు, బిళ్లలు, పోట్లు, తెలుకులు మొదలగుబాధలకు అమృతాంజనము ప్రథమ సహాయముగా వెంటనే పనిచేయును చర్మముపైన గాచిన లోపలికి వ్యాపించి లోపనొప్పులు సయితము పోగలవు నెత్తురు ప్రతిక్షణమునందును శరీరాంగములకు ఆహారపదార్థములను గొనిపోయి అచ్చటి కిణిలపదార్థములను గ్రహించి ప్రాణరక్షణము జేయుచున్నది

అన్ని పాపులలో దొరకును

తామర తైలము

తామర, తీట, గజ్జికి మంచిది.

దంతచూర్ణము

పండ్లపోటుకు తీపులకు మంచిపొడుము.

మోహినీ తైలము

వెండ్రుకలను పెంచి నిగనిగలాడించును

కండ్లకు చలువచేయును

శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది

అమృతాంజనం డిపో,

మదరాసు - బొంబాయి

ప్రతిభలు

బందరు మ్యూనిసిపలు ఎన్నికలు

(స్వకీ విశ్లేషి)

బి.పి. ఎం. పంథలు

సెప్టెంబరు 1 - ఈ వారము మ్యూనిసిపలు ఎన్నికలలో ప్రజాసంఘము గ్రహీత అభ్యర్థులు ప్రతివార్డునకు నిలచి యున్నా ప్రజాసంఘము వారు అభ్యర్థులను బలపరచుటకును ఒక రక్త మ్యూనిసిపలు వ్యవహారములను తెలియజేయుటకును ప్రతి ర్దులోను సభలు జరుపుచున్నారు ఈ ప్రకారముగా ప్రజాసంఘము వారు అభ్యర్థులను నిలబెట్టుటయు ఓట్లలో ప్రబోధము కలగజేయుటయు కొందరికి కంటకము నన్నది

కావున జయపజయముల సరకుచేయక అభ్యర్థులు ప్రతివార్డులోను కష్టపడి పనిచేయుట అవసరము అభ్యర్థుల 7లుపు ఓట్లలో ఓట్లలో ప్రబోధము కలుగుటయే ప్రధానముగా నెంచదగియున్నది ఇందు ప్రజాసంఘముయొక్క ప్రధానోద్దేశము

ప్రతిపక్షుల సభ

ప్రజాసంఘమువారు ప్రతివార్డులోను సభలు మామూలుగా జరుపుచున్నా అటులనే కొడుగు పేటలోను చాకు లోను సభలు జరిగియున్నారు కొడుగుపేటకు వడ్డమన్నాటి కుశాల రామయ్యగారు సమ్మతంగా ఉన్నారు తిరిగి వారు అభ్యర్థిగా నిలిచియున్నారు ప్రజాసంఘమువారు ఆవార్డుకు దినగా హనుమంతరావుగారిని అభ్యర్థిగా నిలబెట్టెయ్యు న్నాట ప్రజాసంఘమువారు తమ అభ్యర్థులను నిలబెట్టినపుడు ముఖ్యముగా రెండు పయములను గమనించుచున్నారు. ఇంత వరకు సభ్యులుగా ఉన్నవారు ఏమాత్రమైనను పనిచేసినారా? రెండవది అధికారపక్షమునకు చెందలేదేవారా లేక స్వతంత్రముగా ప్రవర్తించగలవారా? అని యోచించియు నిలిపిరి

శ్రీ పెద్దిభొట్ల వీరయ్యగారు (బెజవాడ) అభ్యర్థుల యోగ్యతలను గురించి ఉపన్యసించెదరను కరపత్ర మొకటి అయి దాదగరి దక్కత్తులో పంచిపెట్టబడెను శ్రీ వీరయ్యగారు బెజవాడ కలహములను వైషమ్యములను బందరుకు చూటగొట్టి కొని వచ్చినందుకు పట్టాములో విద్యార్థిములు చాలమంది ఆశ్చర్యము నొందిరి

చాకులో చాలమంది జనముచేరిరి ముఖ్యముగ కొందరు పోట్లాడుకొనుచుండ ఆనందించవలె ననెడు కుతూహలముతో ఎచ్చరి వీరయ్యగారిని లాగికొని వెల్లి బల్ల ఎక్కించిరి వెంటనే కొంతమంది సభకు అక్కటా లెవరిని ప్రశ్నించిరి ఊరిలో ఉన్న పెద్దవనమ్యలూ చాలమంది ఆచట ఉన్నప్పటికి ఒక్కరుమాడ ఒప్పుకొని యుండలేదు అంతట వీరయ్యగారు అగృహ్యుడు లేకుండా ఉపన్యాసము ప్రారంభించిరి

వీరయ్యగారి ఉపన్యాసము కొంతవఱకు హనుమంత రావుగారిపై కొన్ని దోషములు ఆరోపించిన పిదప హనుమంత రావుగారు ఆ ప్రక్కనే మఱియొక వేదికపై ఆరోపణలకు సమాధానమిచ్చుచు ఉపన్యసించుటకు మొదలుపెట్టిరి అంతటితో వీరయ్యగారు తమ ఉపన్యాసమును కట్టిపెట్టి వెల్లిపొయిరి

మఱునాగుదయము గొడుగుపేట గంగారమ్మ గుడివద్ద ఉపన్యాసము దేర్బాట కాబడెను కొద్దిగా జనమువచ్చిరి కాని సభ జరుగకుండనే వీరయ్యగారు బెజవాడ వెల్లిపొయిరి

వీర్యబంధు - శుక్లనక్షత్రమునకు

పలచని వీర్యమున గట్టిపరచి మాత్రములోను స్వప్న మందును శ్రీ ప్రపంగములోను వీర్యవృద్ధిమగుచున్న తిక్కాం నిలిపివేయును ముసలెవరనును నపుంసత్వమును పోగొట్టి నూతనయౌవన మొసగు సంతానము కలగించును కాళ్ళుగూట, అశిర్దము నడమునొప్పిని రూపుమాపును యౌవనులకు అమృతము పంటది బలహీనులగు స్త్రీలకు మంచి బల మిచ్చును 20 దినముల మందు రెండు పాళ్ళు రుచులు 0.6.00 అమృతరత్నాకరము, 45 బందరు పీఠి, మద్రాసు.

బరంపురం

(స్వకీయవిశ్లేషి)

ఆగష్టు 28 - శ్రీ శ్రీ మురళిదాస టెనర్లీగారి మరణమునకు తమ సంతాపమును చెప్పుచు, వారి కుటుంబమునకు తమ సానఘాతాని తెలియపరచుచు గత ఆదివారము 28వ తేదీని బ్రహ్మపురపాఠు లాంధ్రభాషాభివర్ధన సమాజమందిరమున సభ జేసిరి

శ్రీయుత రాకూర్ కహన్ చంద్ర వర్మగారు

ఎంజాబు ఆర్యసమాజమును, హిందూ వహాసభ ప్రచారకలనగు వీరు గత ఆదివారము 28వ తేదీ నుండి బ్రహ్మపుర గ్రామమున ప్రతిదినమును ఉపన్యసించుచున్నారు నిన్నటితో ర దినముల సభలు ముగిసినవి ర దినములను, హిందూమతము, దాని పునర్దర్శనము, జేదములు, వానివోధ, క్రీస్తు జన్మము, జీవనము యొక్కని జాయతి, స్వామిదయానంద సరస్వతి, బ్రహ్మచర్యముగూర్చి యుపన్యసించి ఆమరునాడు హిందూమహాసభ కొక కాళి నిచట స్థాపించి 21 సభ్యులుగ జేరిరి వీరి ఉపన్యాసములకు అనేకులు వచ్చుచుండిరి

దీడక్కన్ మిల్లు స్టోర్సు కంపెనీ

లిమిటెడ్, బెజవాడ.

నెం 118 రు, ఆర్మీనియన్ స్ట్రీటు, మదరాసు. రవ్వను, ఫీల్డింగు, క్రాసి, ఆయిల్ యింజనులుగాని లాంజి మొదలైన స్టీంఇంజనులుగాని కావలసినవారు మాకు వ్రాసిన సర సమైన ధరలకు బడయగలరు పంపులు, పిండిమిషిన్లు, ఖాల్లు రులు, ఇంగ్లీషుమేకరు హల్లురులు, యింకా మిల్లులకు కావలయు యావత్తుసామానులకు మాకు వ్రాసి ధరలు తెలిసికొన గోరినాము బొంబాయి, కలత్తా, పట్టుములలో మాకు విక్రయస్థానములు కలవు ఎవరి కేసామానులు కావలసినను మాకు వ్రాసినచో యింకా ఫరమేషన్ యివ్వబడును

వి యస్. చిన్నస్వామి, బి ప

జనరల్ మేనేజరు.

చెన్నపురి బజారుధరలు

1925-వసం|| సెప్టెంబరు 4-వ తేది శుక్రవారము

1. ధాన్యములు

దనియాలు బా 1-కి రు	80 0 0	మొదలు	42 0 0	వరికు
బియ్యము బస్తాలు				
కుసుమ తెనాలిది ,, ప 48 గలది రు	14 0 0			15 0 0
నెల్లూరిది ,, డిటా ,,	15 8 0			16 0 0
డిల్లి ,, డిటా ,,	16 0 0			17 0 0
రాగులు రా 154 బస్తా 1-కి	8 12 0			9 0 0
నవ్వులు ,,	20 0 0			24 0 0

2. పప్పుధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి రు 205	12 8 0			13 0 0
సెనగలు ,, డిటా ,,	11 12 0			12 8 0
పెసలు ,, సిటా ,,	13 8 0			14 8 0
మినుములు ,, డిటా ,,	15 4 0			16 8 0
ఉలవలు ,, ర 164	8 8 0			9 0 0

3. నూనెవస్తువులు

నవ్వులనూనె బా 1-కి	154 0 0			155 0 0
నెయ్యి మ 1-కి	14 0 0			25 0 0
కొండాపురంపేరు సెనగపప్పుబా 1-కి	61 0 0			63 0 0
ఇతరప్రదేశము ,,	56 0 0			59 0 0
పేరు సెనగనూనెగానగబా 1-కి రు 138 మిషన్ నూనె	180 0 0			
అముదము బా 1-కి	120 0 0			122 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి	100 0 0			
కూరపసుపు ,,	45 0 0			50 0 0
మిరపకాయలు(గంటూరిది)బా 1-కి	100 0 0			110 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు వణుగు 1-కి	రు 45,70			
కాశహ నిపాయకట్టు	50 0 0			55 8 0
బెల్లము బా 1-కి	40 0 0			55 8 0
చింతపండు బా 1-కి	50 0 0			77 0 0

5. ఇనుము

పట్టారకం బా 1-కి	28 0 0			87 0 0
చదరం ,,	28 0 0			86 0 0
రవుండు ,,	82 0 0			50 0 0

6. లోహములు

కెండి 100 కులలకు	71 0 0			74 12 0
బంగారము, రు 1-కి	21 4 0			21 8 0
సవరము 1-కి				13 9 9
ఇత్తడి బా 1-కి	264 0 0			275 0 0
రాగి డిటా	282 0 0			285 0 0
అక్కాచక్కెర 228 పా గలది	32 8 0			32 12 0

7. దూది

బోండానెట్టుబారవ 1-కి	రు 800 0 0			
పల్నాడు దూది ,,	215 0 0			

8. నూలు

కోయిల్ పట్టి నెం 10½ పెట్టె 1-కి	7 0 0			
మధుర నెం 12½ పెట్టె 1-కి	4 12 0			
పుల్లూరు యేనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి	7 4 0			
మూళయేనుగ నెం 20	9 8 0			
పద్మాక్ష నెం 24½	9 12 0			
14½ క్విలక్ పక్షి	7 4 0			
నెం 20 బెన్ని సింహం	9 4 0			
నెం 22 ,,	9 12 0			
నెం 12½ బెన్ని సర్ప ను	9 0 0			
నెం 14½ ,,	8 4 0			
నెం 12½ అల్లెనల్లు	7 0 0			
నెం 12½ కొయిలుపట్టి	7 0 0			
నెం 20½ రంజిత	9 4 0			
నెం 14½ ధాన్యము				

రత్నపురుష తేహ్యం

శుక్లవస్త్రమును పోగొట్టి బలముగలుగజేయు అద్భుతతేహ్యం ఏకారణముచే సంభవించిన శుక్లవస్త్రమైనను పారహోల వని అనేకులు కొనిగొడినారు మేహమువల్ల నచ్చినను, మూత్రరోగములుకూడా తగ్గిన చట్టి రు 3-4-0

(క్రవ్యాధి)

1963

అశుభమును పోగొట్టి అన్నపర్యంతము చేయుటయే గాక మంచిజర్రాన్ని కలుగజేయును రు 1 కి రు 1-0-0

పట్టాభిరామ వైద్యశాల గోదావరిజిల్లా(రాయవరం)

మీ వెంట్రుకలను వెంచుడు.

మీయొక్క శరీరమును ఎటుల పోషించుచుంటిరో అటులనే మీరు మీ వెంట్రుకల విషయములో గూడ ప్రస్తుత శాస్త్రీయమైన పరిశోధన ననుసరించి పోషించవలెను



కామినియా నూనె

(రిజిస్టరు)

కామినియా నూనె ప్రసిద్ధి క్రిత వస్తువుచే శాస్త్రీయముగా తయారుచేయబడినది ఇది శిరోజులు వెంచుటకు గాను మంచినపు ఇది వెంట్రుకలమొక్క మొదలకు కావలసిన సహాయమును చేయుచు పోషించుచుండును దానిని ఉపయోగించినయెడల యింగులో రానిపోవుచున్న వెంట్రుకలను రాలిపోకుండు కాపాడుచు, చుంగు మొదలగు వానిని కలలో కలుగ నియ్యకుండు కాపాడుటయే గాక, వెంట్రుకలను పట్టువలె, మృదువుగాను, అంగముగాను పెంచును అంతియే గాక ఇది చర్మమును శుభ్రముగా గుంచి మెదడునును చల్లదనమును కలిగించి సుఖము నిచ్చును ఇన్ని మంచిగుణములు కలిగిన యీ కామినియా నూనె స్త్రీలకు, పురుషులకు, పిల్లలకు రసప్రాసాదము దానియొక్క అధికమునకుగాను, చెన్నపురి ప్రపర్యవసులోను, డిగ్లామా ఆఫ్ పెరిట్టి చెన్నపురిలోను, అలహాబాదు ప్రదర్శనములోను బంగారు పతకములను బహు

తిగా నొసంగిరి ఒక బుడ్డి ధర 1-0-0 పర్సలు 0-6-0 ఎక్స్ట్రా 8 బుడ్డి ధర 2-10-0 పర్సలు 0-12-0 ఎక్స్ట్రా

పై కామినియా నూనె ప్రతిచరకునివద్దను, పట్టామలయందును, పల్లెలలోను విక్రయింపబడును తేనెన్న సోల్ యేజెంట్లు - ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ 155 జమ్మామనీడు, బొంబాయి అని వ్రాసిన

మీకు ఏ సువాసన ద్రవ్యము లేక అత్తరు కావలసియున్న

[బడయగలరు

ఆటోమిట్ బహారుకు వ్రాయుడు

ఆటోమిట్ బహారు అత్తరు లన్నిటిలోను ఉత్కృష్టమైనది

ఇది సువాసనద్రవ్యముగాను, అత్తరుగాను గూడ ఉపయోగపడును

కొన్నిచక్కలను మీ తిరుమలమీద చల్లినయెడల కవనీయమైన

సువాసన అన్నిదిశలను వ్యాపించును ఇది దీనియొక్క ఆధిక్యమునకు

కలత్రా ప్రపర్యవసులో బంగారుపతకమును బడసెను

1/2 అవున్సు బుడ్డి ధర రు 2-0-0 | 1 గ్రాం బుడ్డి ధర రు 0-12-0

1/2 అవున్సు బుడ్డి ధర రు 1-4-0 | వి.పి.పర్సలు ప్రత్యేకము 0-6-0

సోల్ యేజెంట్లు - ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

126

155 జమ్మామనీడు, బొంబాయి



Powell's Extract of Golden

(4321)

పవలుగారి అమోఘమైన గెనో

నెగరోగమునకు

అద్భుతమైన గుణ మిచ్చును.

రింగ్ల ఆయుర్వేద ఔషధములనుండి తయారుచేయబడినది

సెగిరోగము, మేహరోగములు, మూత్రాశయము, మూత్ర పిండములయొక్క వాపు, శుక్లవస్త్రము, బలహీనము, వీపులోనొప్పి మొదలగు వాటిని ఇది నమ్మకముగా కుదుర్చునట్టి దివ్యౌషధము

గుణము:- 6 మూత్రాదులగెనోను పుచ్చుకొనిన తక్షణమే స్రవణము తగ్గక చిలుచును మరియు మూత్రసంబంధమైన చిక్కులన్నియు మాయమగును మూత్రమందుండు మంటకూడ తగ్గును దానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒకసారి దానిని వాడవలెను

అష్టమైన వ్యాధికి బుడ్డి నెం 1 ఒంటికి ధర రు 1-4-0

దీప్తవ్యాధికి బుడ్డి నెం 2 ఒంటికి ధర రు 1-8-0

సప్రసిద్ధమైన దుకాను లన్నిటిలోను దొరకును

మా శిశ్రువుచింత పుక్కాట గునకకై వ్రాయుడు

ఎన్నియు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను

N. Powell & Co.,

Manufacturing Chemists,

Lamington Road, BOMBAY



అమృతాంజనము

చక్కనిదబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్వు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్వు 6-4-0. ప్ర తియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

క ర ం చ ం దు చ బి త్ దా ను

బ ం గా రు, వె ం డి న గ ల వ ర్త కు లు, సా వు కా రు వే ట, మ ద్రా ను. 1911

ద ర ఖా న్తు వ ం పి న క్యా ట లా గు ఉ చి త ము గా వ ం ప బ డు ను.

సర్వోత్తమవర్మైన్, రాజమండ్రి

నూతనయంత్రములు!

మేలురకము అచ్చుపనులకు సమకవగు తావు

నూతన పరికరములు!!

తెలుగు-నాగరి-అరవము-ఇంగ్లీషు-లో గ్రంథములు మొదలగునవి ముద్రింపబడును.

తెలుగుపాఠములు
కవర్లు
క్యాపబుక్కులు

రసిదు బుక్కులు
శుభలేఖలు
ఆఫ్టోను బ్లాకులు

పలురంగుల వాల్ పేపర్లు
చక్కగా సరసమగుధరలకు
సకాలమున ముద్రింపబడును

1204

గ్రంథములలోని కుపయుక్తము లగు భాషలు అనగా ఎంగ్లీషింగుషులు చక్కగా తయారుచేయబడును

13

జర్మనీ వారి కి మూల వ్యాధి నివారించుట ఎట్లు తెలియును.

ప్రపంచమందు అంతటను వేరకువేలుమంది హడెన్ సాను వాడి స్వస్థత చెందియున్నారు



గొప్ప జర్మనీ మూలవ్యాధినివారణి బర్లిన్ స్టేటు విశ్వవిద్యాలయ క్లినిక్ నందు మూలవ్యాధికి గల ఔషధము హడెన్ సా యొక్క టెయ్ హడెన్ సా తప్పక మూలవ్యాధిని ఎండబెట్టి, రాలునట్లు చేయును మరియు యొక్క తుణుముకూడ వ్యాధిచే బాధపడవద్దు నేడే ఒక ట్యూబును కొనుడు ధర 1 కి ర్వు 2-4-0 ప్రత్యేకస్పాటుతో పెద్దపైజాది గలదు పూర్తిగా తృప్తి లేనిచో పైకము వాపనీయబడును

చురుకుగా పనిచేయునట్టి ఏజంట్లుకావలెను.

Sole Agents — THE INTERNATIONAL TRADERS,

1961 Sankh Sheri

Telegram — "Special

AHMEDABAD

Agents for Andhradesa — Mr K A RAJU, Goraganamudy, Post Vissakoderu, Tq Bhimavaram Kistna Dt

Agents for Madras Presidency —

Mesers, DADHA & Company, Esplanade, MADRAS

Agents for Mysore & Coorg —

Messrs JONES & Co, No 5, Gundopenh Street, Bangalore city

AGENTS for Travancore —

KRISHNA & Company, Trivandrum

యునానీ శరీరారోగ్యసంజీవి

సర్వకాలములందు ఉపయోగింపదగిన తేహ్యము

ఇది రక్తమును శుద్ధిపరచును క్రొత్త రక్తమును పుట్టించి మనోయుల్లాసము గలిగించును దానిమైన ఆకలిపుట్టించి కాయసిద్ధి చేయును ఆశ్చర్యకారకములను, సర్వమేహము లను, నెగ, సవాయి దుర్దామలు, రసపట్టు, వీర్యవృష్ణమువలన కలుగు సర్వవ్యాధులను, తుయ, శ్వాస, శ్లేష్మ రోగము లను, పదివిధముల మూలశంకుల నశింపజేయును మలాసాగా కాలవిరోచనము చేయించున స్త్రీల శ్వేత రక్త కుసుమలు ప్రదరోగములనున్న సర్వబహుష్ట్యురగ్గుతలను అద్భుతముగా కుదుర్చును ఇది మెదడుననుసరించియుండు సర్వవ్యాధులను నివారణజేసి జ్ఞాపకశక్తిని సేత్రరోగములున్న బాగుజేయును ఈతేహ్యము వనమూలకలతో తయారుచేయబడినది ఇందులో రస విష గంధకాదులు వున్నట్లు యెన్నలైన రుజువుపరిచేయడల రు E00 లు బహుమతి యివ్వబడును అందరకు ఉపయోపడు నటుల తక్కువధరకు యిచ్చుచున్నాము ఈతేహ్యము సేవించిన వ్రతవారును దీని గుణములు తెలిసికొనినపిమ్మట 24 తుల ముల బంగారము ఖరీదు చేయగల దని దృఢముగా నమ్ముగలరు ప్రతిబిడ్డలకు మిక్కిలి ఆనందమైనదని నమ్మనలయును ఇది వాడీబప్పుడు ఏవిధమైన పత్తములేదు 24 తులముల తేహ్యము వెల ఖర్చులు సహా రు 2 8-0)

యం అజీజుద్దీన్, పిరాపురము, గోదావరిజిల్లా.

ఆయుర్వేదభూషణ నోరి రామశాస్త్రిగారి

సీసా జీవనసుధా సీసా

2 ర్వు 2 ర్వు

దేహమునకు బలమును కాంతిని యిచ్చును.

ఆయుర్వేదనిలయము, బెజవాడ.